

The image is a high-magnification micrograph of a mineral specimen, likely a thin section of a rock. It displays a complex mosaic of different mineral grains. Some grains are large and light-colored (tan or grey), while others are smaller and more colorful, showing iridescent hues of pink, blue, green, and yellow. The textures vary from smooth to highly fractured and crystalline. The overall appearance is that of a detailed geological study.

ICAC: MEMÒRIA 2015

Institut Català d'Arqueologia Clàssica

ICAC: MEMÒRIA 2015

Institut Català d'Arqueologia Clàssica

Institut Català d'Arqueologia Clàssica
Plaça d'en Rovellat, s/n, 43003 Tarragona
Telèfon: 977 24 91 33 – Fax: 977 22 44 01
www.icac.cat – info@icac.cat

Tarragona, març del 2016

Coberta: Microfotografia amb nicols creuats d'una mostra de marbre d'Almadén de la Plata. Foto: Unitat d'Estudis Arqueomètrics de l'ICAC.

Disseny i maquetació: Indústries Gràfiques Gabriel Gibert

Dipòsit Legal: T. 507-2014

Índex

Presentació	5
Organització	9
Recerca	15
Investigadors	21
Sèniors	21
Júniors	51
Postdoctorals	62
Predoctorals	70
Sèniors adscrits	85
Júniors adscrits	99
Postdoctorals adscrits	114
Predoctorals adscrits	147
Altres	156
Serveis científicotècnics	163
Centre de documentació i biblioteca	163
Unitat de Documentació Gràfica	165
Unitat d'Estudis Arqueomètrics	167
Formació avançada	171
Publicacions	175
Activitats científiques	177
Difusió i transferència	179

Presentació

Quan acabava el text per a la presentació de la Memòria del 2014, pensava (i escrivia!) que aquell any podia arribar a ser decisiu pel futur de l'ICAC si aconseguíem les fites estratègiques que ens proposàvem com a institut. “Feina”, “convenciment” i “voluntat” de fer realitat el que havíem decidit i havíem planificat eren les paraules clau. I ara que repasso com ha anat el 2015 i ho faig en la meua memòria, amb les xifres clau (sempre més objectives) i amb el que preparem perquè succeeixi el 2016, sé que no hi ha un any decisiu o millor que els altres. Cada any té les seves exigències i cada any ens du una bona quantitat de coses bones i d'altres de no tan positives. Totes cal fer-les visibles, de totes cal parlar-ne per saber on som i cap a on anem.

No m'agraden els cofoismes però crec que em serà permès dir que 2015 ha estat un bon any per a l'ICAC. Les xifres així ho indiquen: pel capteniment pressupostari que hem de tenir, sabem que no podríem fer créixer la nostra plantilla d'investigadors amb places estables. I el que vam fer va ser buscar els millors aliats possibles (tant predoctorals com postdoctorals, tant júnors com sèniors) i proposar-los l'adscripció de la seva recerca a les línies i grups de l'ICAC. Així, hem pogut quasi doblar el 2015 la xifra d'investigadors adscrits en relació amb el 2014: de 24 a 46. No és una estratègia de caprici ni créixer perquè sí. Que l'ICAC arribi a una xifra més o menys estable d'investigadors actius que generen progrés de qualitat amb el seu coneixement és bo. I que aquesta xifra estigui al voltant de 80 persones és adequat pel pressupost que tenim i necessari per dues altres coses: per tenir la massa crítica suficient que ens permeti demanar projectes de recerca competitiu a escala catalana, espanyola i europea, i per poder arribar a les xifres d'alta exigència a què els nostres indicadors de contractes-programa (amb la Generalitat de Catalunya i la Universitat Rovira i Virgili) ens obliguen. Crec que ara tenim un volum bo (investigadors dels quatre nivells i personal de gestió i suport a la recerca en tots els àmbits) que cal mantenir, conjuntar i fer treballar cada dia millor. Tots en tindrem una part de responsabilitat, en aquesta millora, i, per tant, en un futur més positiu de l'ICAC.

També ha estat un any bo en la nostra producció científica, que és la raó fonamental per la qual existim. Fruïm del privilegi i de la responsabilitat de fer bons els diners que els ciutadans ens confien a través del Parlament i el Govern de Catalunya. I la nostra manera de correspondre ha de ser investigant amb intensitat i qualitat en els nostres àmbits, publicant perquè la nostra recerca beneficiï el progrés general del coneixement dels nostres col·legues de tot el món, i transferint i disseminant de manera entenedora i innovadora per tal que la ciutadania rebi també l'impacte positiu del que anem descobrint. Mantenir la xifra de projectes de recerca finançats al voltant dels 30; publicar quasi el doble d'articles en revistes indexades al JCR, a Scopus i a Carhus+A (19, davant dels 11 del 2014); passar de 24 a 44 articles en altres publicacions de reconegut prestigi i ser el segon institut d'I-CERCA de Catalunya en xifres de consultes de les nostres publicacions (més de 63.000) i de descàrregues (quasi 30.000) a Recercat, dibuixa un paisatge de feina ben feta, de compromís i esforç comuns palpables i de diners públics ben invertits. En aquest sentit, la creació del nou web de l'Institut, junt amb una intranet que ens permet gestionar més eficaçment les dades de producció científica, és una de les fites clau de l'any. No és només una qüestió d'imatge. És, sobretot, una manera poderosa de fer arribar al món tota la informació que genera l'ICAC; és un sistema transparent i oportú de retre comptes a la societat i és, també, una eina il·lusionant que ens permetrà atreure nou talent i públic a les nostres iniciatives.

Ens cal millorar, en canvi, a l'hora de fer arribar al sector d'empreses privades que poden ser sensibles a la nostra feina que el cofinançament de nous projectes és imprescindible per poder avançar més i millor.

Aquest, sens dubte, serà un dels objectius pel 2016: fer que els fons privats trobin atractiva, interessant i, en certa manera, també rendible la inversió en el millor coneixement de l'antiguitat (de la protohistòria a la tardana) que proposem des de l'ICAC. Només coneixent millor què i com han passat les coses, podrem contestar les noves preguntes que el nostre present ens proposa i preparar, per tant, un millor futur. I aquest ha de poder ser un bé i un objectiu desitjable tant per l'interès del diner públic com pel privat. També serà un objectiu molt important que la intensa feina de preparació de projectes d'I+D+i del MINECO ens doni fruits i una capacitat renovada d'investigar i de contractar investigadors. Com també ho serà que l'ICAC sigui capaç d'enfortir les seves bases amb noves places R1 (investigadors predoctorals que volen fer la tesi amb nosaltres), R2 (places postdoctorals) i R3 (places júnior), a través de totes les convocatòries possibles en què puguem participar. El 2015 ja ha estat un any de canvi de tendència a l'ICAC, amb dues noves

incorporacions d'investigadors Juan de la Cierva (R2, places postdoctorals) i hem de treballar perquè el 2016 sigui l'any en què es reforci aquesta tendència. I ho hem de fer de manera transparent i amb garanties totals d'igualtat d'oportunitats en la cerca i incorporació dels millors amb l'ajut del protocol que proposa el segell HRS4R (Human Resources Excellence in Research) de la Unió Europea, que també vam aconseguir el 2015.

Finalment, si el 2015 ens ha portat un salt qualitatiu important en el procés SUMA en què l'ICAC està compromès junt amb l'IPHES i l'ICRPC (el Consell de Direcció del nostre consorci i els patronats de les dues fundacions van aprovar per unanimitat els principis pels quals ha de treballar la futura fundació), el 2016 ha de ser l'any de la culminació d'aquest moviment estratègic que ens ha de fer millors i més forts (gràcies a l'agregació) a tots tres instituts i ha de poder oferir al nostre país un nou instrument de recerca en humanitats, més fort i més visible a tot el món.

Joan Gómez Pallarès
Director

Organització

CONSELL DE DIRECCIÓ

- **President**

Hble. Sr. Andreu Mas-Colell
Conseller del Departament d'Economia i Coneixement

- **Vicepresident**

Excm. Sr. Josep Anton Ferré Vidal
Rector de la Universitat Rovira i Virgili

- **Vocals representants de l'Administració de la Generalitat de Catalunya**

Sr. Josep Maria Martorell i Rodon
Director general de Recerca
Departament d'Economia i Coneixement

Sr. Joan Pluma i Vilanova
Director general d'Arxius, Biblioteques, Museus i Patrimoni
Departament de Cultura

- **Vocals representants de la Universitat Rovira i Virgili**

Dr. Antoni González Senmartí
Delegat del rector de Relacions Institucionals

Dr. Josep Manel Ricart Pla
Vicerector de Política Científica i de Recerca

- **Vocals representants del Consell Interuniversitari de Catalunya**

Dr. Emili Junyent Sánchez
Professor de la Universitat de Lleida

Dr. Josep Maria Nolla Brufau
Professor de la Universitat de Girona

- **Dr. Joan Gómez Pallarès**
Director de l'Institut Català d'Arqueologia Clàssica

CONSELL CIENTÍFIC ASSESSOR

Prof. Dr. Vassilis Aravantinos
Professor emèrit de la University of Athens, Grècia

Prof. Dr. Georges Fabre
Professor de la Université de Pau, França

Prof. Dr. Zahi Hawass

Prof. Dr. Simon Keay
Professor de la University of Southampton, Regne Unit

Prof. Dr. Emilio Marin
Vicerector de la Catholic University of Croatia, Croàcia

Prof. Dr. Dirce Marzoli
Directora de l'Instituto Arqueológico Alemán, Madrid

Prof. Dr. Ricardo Olmos Romera
Professor de l'Instituto de Historia - Consejo Superior de Investigaciones Científicas, Madrid

Prof. Dr. Paolo Sommella
Professor de la Università degli Studi di Roma "La Sapienza", Itàlia

Director

Joan Gómez Pallarès

Subdirector

Josep Maria Palet Martínez

Administrador

Jordi Peiret i Estrada

Àrea de Direcció

Esther Esquinas Torres

Àrea de recerca**Investigadors****Sènior**

Maria Carme Belarte Franco (ICREA)

Jesús Carruesco García (URV-ICAC)

José Ignacio Fiz Fernández (URV-ICAC)

Joan Gómez Pallarès

Ramon Járrega Domínguez

Josep Maria Macias Solé

Josep Maria Palet Martínez

Marta Prevosti Monclús

Joaquín Ruiz de Arbulo Bayona (URV-ICAC)

Júnior

Diana Gorostidi Pi (URV-ICAC)

Jordi López Vilar

Esther Rodrigo Requena

Investigadors adscrits**Sènior**

Aureli Àlvarez Pérez

Josep Guitart i Duran (UAB)

Graham Roderick Jones

Pilar Lapuente Mercadal (UNIZAR)

Montserrat Reig Calpe

Isabel Rodà de Llanza (UAB)

Júnior

Piero Berni Millet

Itxaso Euba Rementeria

Sergi Grau Guijarro

Jordi Hernández-Gasch

Maria Teresa Magadán Olives

Jordi Miró Canals

Maria Isabel Panosa Domingo

Yolanda Peña Cervantes

Meritxell Pérez Martínez

María Pérez Ruiz

Josep Anton Remolà Vallverdú

Joan Silva Barris

Postdoctoral

Lidia Colominas Barberà

Ana de Mesa Gárate

Arnau Garcia Molsosa

Predoctoral

Iván Fernández Pino

Xavier Gonzalo Arango

Ada Lasheras González

Maria Jesús Ortega Pérez

Núria Otero Herráiz

Carles Padrós Gómez

Manuel Parada López de Corselas

Tania Polonio Alaminio

Francesc Rodríguez Martorell

Postdoctoral

M. Pilar Camañes Villagrasa

Joan Canela Gràcia

Judit Ciurana Prast

Ada Cortés Vicente

Moisés Díaz García

Marta Flórez Santasusanna

Ana Garrido Elena

Horacio González Cesteros

Michele Matteazzi

Meritxell Monrós González

Andreu Muñoz Melgar (MBT)

Joan Josep Mussarra Roca

Meritxell Oliach Fàbregas

Pau Olmos Benlloch

Arnau Perich Roca

Josep Francesc Roig Pérez

Núria Romaní Sala

Begoña Soler Huertas

Maria Serena Vinci

Predoctoral

Anna Artina*

Meritxell Blay Boquera

David Camuña Pardo

Glòria Cot Reig*

Maria Gemma Garcia Llinares

Julia Janicka*

Mateu Riera Rullán

Sonia Amaral Rother*

Imma Teixell Navarro

Serveis científicotècnics

Centre de documentació i biblioteca

Lydia Margarita Gil González

Raquel Muñoz Punzano (responsable)

Unitat de Documentació Gràfica

Paloma Aliende García

Iñaki Matías Santacoloma

Josep Maria Puche Fontanilles

Unitat d'Estudis Arqueomètrics

Aureli Àlvarez Pérez (codirector científic)

Ana de Mesa Gárate (responsable)

Isabel Rodà de Llanza (codirectora científica)

Hernando Royo Plumed

Àrea de formació avançada

Responsable acadèmic

Josep Maria Palet Martínez

Secretaria

Ana Isabel Gallego Salas

Àrea de gestió i suport a la recerca

Suport a la recerca i activitats

Gemma Fortea i Domènech (responsable)

Gilbert Frigola Olives

Ana Isabel Gallego Salas

TIC i audiovisuals

Miquel Àngel Colet Menasanch

Comunicació i publicacions

Carme Badia i Puig

Serveis generals

Miquel Àngel Colet Menasanch

Teresa Masip Masip

Personal i gestió juridicoadministrativa

Maria Palacios Rodríguez

Gestió econòmica

Montserrat Aleu Aixalà (responsable)

Teresa Masip Masip

Verónica Rodríguez Lera

Personal laboral i vinculat

Classificació del personal*	Dones	Homes	Nombre	Percentatge
Investigadors	6	9	15	37%
Investigadors en formació	4	5	9	22%
Serveis científicotècnics	3	3	6	15%
Gestió i suport a la recerca	8	3	11	27%
Total	21	20	41	100%

* Inclou el personal d'alta direcció, laboral, vinculat, autònom i altres.

Personal investigador

Tipus	Classificació dels investigadors	Dones	Homes	Nombre	Percentatge
Propi	Sènior	2	7	9	12,86%
	Júnior	2	1	3	4,29%
	Postdoctoral	2	1	3	4,29%
	Predocctoral	4	5	9	12,86%
	Subtotal	10	14	24	34,29%
Adscrit	Sènior	3	3	6	8,57%
	Júnior	6	6	12	17,14%
	Postdoctoral	10	9	19	27,14%
	Predocctoral	7	2	9	12,86%
	Subtotal	26	20	46	65,71%
Total		36	34	70	100,00%

Personal de suport i gestió a la recerca.

PRESENCIA INSTITUCIONAL

L'Institut Català d'Arqueologia Clàssica és present en les institucions següents:

- Centres de Recerca de Catalunya (Institució CERCA)
- Institució Catalana de Recerca i Estudis Avançats (ICREA)
- Associació Catalana d'Entitats de Recerca (ACER)
El director és el secretari, i com a membre de la Junta Directiva, és membre del Patronat i de la Comissió delegada de la Institució CERCA.
- Associació Pol de Coneixement Catalunya Sud (APCC)
El director de l'ICAC és el vicepresident de la Junta Directiva.
- Consell Nacional d'Arqueologia i Paleontologia
- Comissió de Recerca d'Arqueologia i Paleontologia
- Consell Assessor del Patrimoni Históricoartístic de Tarragona
- Comissió de Seguiment del Pla Director Murallés Tarragona
- Comitè Científic de Tarraco Biennal

L'ICAC pertany a aquestes societats:

- Consell Internacional de Museus (ICOM España)
- Amigos del Instituto Arqueológico Alemán de Madrid (DAI Madrid)
- Sociedad Española de Estudios Clásicos (SEEC)
- Societat Catalana d'Arqueologia (SCA)

Des del març del 2015 l'ICAC té el reconeixement com a centre d'excel·lència en recursos humans HR Excellence in Research d'acord amb la Human Resources Strategy for Researchers (HRS4R) de la Comissió Europea.

CONVENIS DE COL-LABORACIÓ

Tipologia	2015	Percentatge
Universitats	12	25 %
Centres de recerca i museus	5	10 %
Adscripció investigadora	18	38 %
Administració pública	7	15 %
Altres	6	13 %
Total	48	100 %

L'ICAC té una estructura de recerca flexible organitzada per equips d'investigació que s'insereixen en el **Grup de Recerca Consolidat “Mirades sobre la Mediterrània a l'antiguitat. D'Orient a Occident, de la Protohistòria a l'Antiguitat Tardana” (MIRMED-GIAC) (2014 SGR 01197)**. Es tracta d'un grup interinstitucional en arqueologia clàssica dirigit pel director de l'ICAC, el Prof. Dr. Joan Gómez Pallarès, en el qual hi participen, a més de l'ICAC com a centre coordinador, la Universitat Autònoma de Barcelona i la Universitat Rovira i Virgili.

La recerca la duen a terme més d'una seixantena d'investigadors que es reparteixen en vuit equips d'investigació d'acord amb la seva especialitat i amb les diverses línies i programes en què s'estructura la investigació a l'ICAC. Cada equip de recerca està dirigit per un investigador.

EQUIPS D'INVESTIGACIÓ DEL MIRMED-GIAC

Arqueologia del Paisatge (GIAP): Josep M. Palet (responsable) (ICAC). Caracteritzar els paisatges mediterranis com a elements culturals és el seu objectiu. L'arqueologia del paisatge és una disciplina essencial per estudiar les interaccions de les societats amb l'entorn i la formació de paisatges culturals. La recerca de l'equip contribueix al coneixement de les dinàmiques del paisatge i a la seva gestió. Treballa en tres grans àmbits: l'arqueomorfologia aplicada a l'estudi de les formes dels paisatges i d'ocupació del territori; les interaccions societat-medi i la seva incidència en la història ambiental i en la formació de paisatges culturals, i les aplicacions dels sistemes d'informació geogràfica (SIG) i les tecnologies digitals a l'estudi arqueològic del paisatge.

Poblament i territori al món romà: Josep Guitart (responsable) (UAB-ICAC). Aquest equip centra la recerca en la ciutat romana i la seva articulació amb el territori, des de la perspectiva de l'arqueologia urbana i del poblament rural. La recerca es porta a terme en tres àrees: el Camp de Tarragona (*Tarraco*), la Segarra i l'Urgell (*Iesso*), el Vallès Oriental, el Maresme, i la Cerdanya (*Iulia Libica*).

Seminari de Topografia antiga (SETOPANT): Ricardo Mar (responsable) (URV). L'objectiu científic de l'equip és l'estudi de la complexitat de la ciutat i l'arquitectura al món antic. Mitjançant l'estudi de casos històrics com Roma i Cusco es pretén verificar hipòtesis sobre les formes urbanes complexes en contextos preindustrials. Per això l'equip treballa en la xarxa “Orígens Urbans”, que inclou universitats i centres de recerca dels dos costats de l'Atlàntic (Universidad de Cusco; NMAI-Smithsonian Institution of Washington; Universidad Nacional de Colombia; Universidade do Minho; Università degli Studi di Roma “La Sapienza” i la URV).

Arqueometria i Produccions Artístiques (ArPA): Isabel Rodà (responsable) (UAB-ICAC). En aquest equip conflueixen diferents punts d'enfocament sobre un mateix tema: l'estudi dels materials inorgànics, amb especial èmfasi als materials lapidis utilitzats en l'antiguitat per a l'elaboració d'elements arqueològics manufacturats. El punt de convergència està constituït per les

diferents disciplines i ciències que estudien aquests materials i les seves implicacions en el passat històric de la societat, des de la geologia fins a la història de l'art.

Economia i comerç al món antic (Aecma): Ramon Járrega (responsable) (ICAC). L'objectiu d'aquest equip és estudiar les àmfores produïdes a Hispània i els centres de producció més destacats per realitzar-ne mapes temàtics de distribució. Durant els propers tres anys començarà l'estudi de la difusió exterior de les àmfores hispàniques a la Mediterrània occidental i Europa.

Arqueologia Protohistòrica: Carme Belarte (responsable) (ICREA-ICAC). L'equip vol incrementar el coneixement sobre les societats complexes de la protohistòria de la Mediterrània occidental, a través de diversos projectes sobre el món ibèric septentrional, la Gàl·lia mediterrània i el nord d'Àfrica. Té com a objectiu principal l'anàlisi de l'aparició de les desigualtats socials, la competència pels recursos, la pressió demogràfica, les formes de control del territori i la jerarquització sociopolítica. Un altre objectiu és l'anàlisi dels contactes entre cultures, tant des del punt de vista de les influències com de la resistència al canvi i la hibridació cultural, tant en el món ibèric com a la Gàl·lia mediterrània i a la civilització nùmida, en el moment de formar-se i en la romanització.

Arqueologia Cristiana i de l'Antiguitat Tardana: Josep M. Macias (responsable) (ICAC). La voluntat d'aquest equip és prosseguir la recerca de les basíliques cristianes de l'amfiteatre romà de Tarragona i de l'àrea arqueològica de la Catedral de Tarragona, a partir de la inclusió de representants del Museu d'Història municipal, de l'Arquebisbat de Tarragona i de la principal empresa d'arqueologia de la ciutat.

Mediterrània oriental grecoromana: Eva Subías (URV) i Jesús Carruesco (URV-ICAC) (responsables). Aquest equip investiga l'organització de l'espai i la seva simbologia en la Mediterrània oriental d'època grecoromana, sobretot en l'àmbit cultural hel·lènic, a Grècia i en zones de contacte intercultural com l'Egipte postfaraònic. Fa una aproximació pluridisciplinària, incorporant la recerca arqueològica, filològica, iconogràfica i antropològica, i també l'ús de les noves tecnologies (SIG), per abordar les relacions entre els diversos nivells de l'espai que configuren la realitat cultural hel·lènica i grecoegípcia, des de l'organització de l'espai físic (articulació d'espais urbans i extraurbans) fins a la interacció d'aquest espai amb diversos espais simbòlics, definits pel mite, el ritual, la literatura o la iconografia.

LÍNIES DE RECERCA

1. Arqueologia de la ciutat antiga

Programa. Tarraco

- Técnicas constructivas y arquitectura del poder en el noreste de la Tarraconense. Metodología de representación y parámetros analíticos para la comprensión de los procesos evolutivos. (I+D HAR 2012-36963-C05-02)
- Estudi arquitectònic del circ romà de Tarragona, sector Pretori.
- Medigene: Genetic and environmental factors of insulin resistance syndrome and its long-term complications in immigrant Mediterranean populations. (Proyecto europeo: Health-F2-2011-279171)

- Projecte de recerca arqueològica al recinte de culte de la seu del *Concilium Prouvinciae Hispaniae Citerioris*. Tarragona (Tarragonès) (Tarraco, Hispània Citerior). (Projecte quadriennal 2014/100925)
- Excavacions a la basílica paleocristiana de Sant Fructuós (Tarragona).
- El port de Tarraco a la desembocadura del riu Francolí (segles VII-VIII).*

Altres projectes

- Implantació i model de ciutat del *conuentus Tarraconensis*. Els jaciments arqueològics de Iesso (Guissona), Can Tacó-Turó d'en Roina/*Mons Observans* (Montmeló-Montornès del Vallès) i Iulia Libica (Llívia). (Projecte quadriennal 2014/100660)
- La conquesta romana a la Catalunya interior: l'exemple de Puig Castellar (Biosca).
- Tempus: Network for Post Graduate Masters in Cultural Heritage and Tourism Management in Balkan Countries (Chtmbal). (Projecte europeu: Tempus 517471)
- Anàlisi històrica i arqueològica de l'evolució urbana de la ciutat de Tortosa des de la seva fundació fins a l'antiguitat tardana.
- Projecte de recerca arqueològica al conjunt de les esglésies de Sant Pere de Terrassa. Vallès Occidental. Antiga Ègara. (Projecte quadriennal 2014/100748)

2. Arqueologia del paisatge, poblament i territori

Programa: Formes del paisatge i antropització dels espais de muntanya de la protohistòria a l'edat mitjana

- Interaccions socio-ambientals durant l'Holocè: estructuració, ocupació i dinàmiques del territori a la conca del riu Ter a partir de l'arqueologia del paisatge (TerAmAr). (I+D HAR2012-39087-C02-02) (Projecte quadriennal 2014/100751)
- Estudi del paisatge cultural de l'Horta de València (Valentia Landscape Project VaLandPro).
- Paisatges culturals de l'Alt Congost. Recerca arqueològica, transferència de coneixement i proposta de socialització dels resultats. (Projecte quadriennal 2014/100955)
- Els orígens del pastoralisme intensiu i la creació de paisatges culturals al nord-est de la Península Ibèrica. (Projecte quadriennal 2014/100754)

Programa: Les formes d'hàbitat rural: les vil·les i altres tipus d'assentaments

- La vil·la romana de la Gran Via – Can Ferrerons (Premià de Mar, Maresme).

Altres projectes

- Prospecciones geofísicas en la Litera y el Bajo Cinca: nuevas aplicaciones para el conocimiento del territorio ilergete occidental (siglos IV a I a.C.).*
- *Tabula Imperii Romani - Forma Orbis Romani* online (TIR-FOR).*

3. *Instrumentum domesticum*. Materials i comerç en el món antic

- *Amphorae ex Hispania*. Paisajes de producción y de consumo. (I+D HAR2011-28244)
- L'assentament romà dels Masos (Cambrils). Estudi arquitectònic i de la cultura material d'un lloc rural de l'*ager Tarraconensis*.*

4. Arqueologia clàssica i produccions artístiques

- CSIR (*Corpus Signorum Imperii Romani - Hispania*).

PROGRAMES ESPECÍFICS

1. Arqueologia de la protohistòria a la Mediterrània occidental

Programa: Formació i desenvolupament de societats complexes en la protohistòria catalana

- Formes d'ocupació del territori i evolució del poblament a la Cessetània occidental durant la protohistòria (Ier mil·lenni aC). (Projecte quadriennal: 2014/100926)

Programa: Missió arqueològica a Althiburos (El Kef, Tunísia)

- Urbanización y desarrollo urbano en los márgenes del territorio de Cartago. La ciudad nómido-romana de Althiburos. (I+D HAR2012-39189-C02-02)

Programa: L'impacte de l'exèrcit romà sobre les comunitats indígenes del NE d'Ibèria

- Testimonis arqueològics de la segona Guerra Púnica al Camp de Tarragona.
- Exploració i avaluació del poblament protohistòric a l'àrea del Lluçanès. Puig Ciutat.*

2. Arqueologia grega

- Iberia Graeca – En-Grècia't!

PROGRAMES TRANSVERSALS

1. Arqueologia clàssica i ciències de l'antiguitat. Fonts textuais, epigrafia i numismàtica

- *Res Publica Tusculanorum*. Epigrafia llatina de la ciutat de *Tusculum* (Laci, Itàlia).
- Epigrafia i suports a la Hispània Citerior.
- Hacia un nuevo volumen del CIL XVIII/3: *Carmina Latina Epigraphica*: Las Galias, edición y comentario. Transferencia online de resultados. (I+D FFI2013 42725P)

ALTRES PROJECTES EN QUÈ PARTICIPEN INVESTIGADORS DE L'ICAC

- Palaikastro landscape analysis project. Towards an integrated archaeological research.
- Forschungen des Öals in Ephesos (Österreichische Akademie der Wissenschaften).
- The Laecanius Amphorae in Brijuni (Österreichische Akademie der Wissenschaften).
- IFA Excavations at Selinunte (Sicilia).
- Saccisica Archaeological Project. Progetto di studio sull'agro patavino meridionale.
- *Portus*. An archaeological survey of the Port of Imperial Rome (SH6, ERC-2013-ADG).
- Epigraphic Database Roma (EDR).
- Roma, las capitales provinciales y las ciudades de Hispania. (HAR 2012-37405-C04-01)
- Arqueología de la conquista e implementación romana en Hispania. Estrategias y modelos de control territorial en el NE de la Provincia Citerior (ss. II-I aC). (I+D HAR2012-370003-C03-01)
- El retrato escultórico masculino en las colecciones anticuarias. Función, cronología y modos de restauración. (HAR2012-35861)
- Pluralidad de discursos y su interrelación en la Grecia arcaica y clásica: contextos de performance, mecanismos compositivos, construcción del autor. (FFI2012-32159)
- Arqueomagnetismo y otras técnicas analíticas aplicadas a la valoración del patrimonio arqueológico e histórico. (I+D CGL2013-42167-P)
- Al-Andalus, los reinos hispanos y Egipto: arte, poder y conocimiento en el Mediterráneo medieval. Las redes de intercambio y su impacto en la cultura visual. (HAR2013-45578R)
- Proyecto de investigación sistemática del yacimiento de Carranque (Toledo).
- *Marmora Hispaniae*. Explotación, uso y difusión de la caliza de Espejón en la Hispania romana y tardoantigua.
- Primers models d'ocupació romana a Catalunya (s. II-I aC). (Projecte quadriennal 2014/100904)
- El primer mil·lenni aC als territoris del curs inferior de l'Ebre: la formació, desenvolupament i dissolució de la cultura ibèrica. (Projecte quadriennal 2014/100756)
- El nucli fortificat de Puig Rom i el seu entorn immediat. Estudi sobre el poblament d'època visigoda a la serra de Rodes del segle VII-X dC. (Projecte quadriennal 2014/100582)
- Guerra i conflicte al NE de la península Ibèrica a l'època romano-republicana (segles III-I aC). (Projecte quadriennal 2014/100755)
- El jaciment de Sant Pau de Riu-Sec (Sabadell, Vallès Occidental). (Projecte quadriennal 2014/100905)
- El NE de la Citerior d'Escipió Emilià a Cèsar: la militarització del paisatge com a model de gestió territorial.
- Un exemple d'implantació militar al territori. El *vicus* romà republicà del Camp de les Lloses (Tona, Osona).
- Excavació arqueològica al jaciment de l'antiguitat tardana de Son Peretó (Manacor, Mallorca).
- Excavació arqueològica de la Cova del Molí d'en Gaspar de Ses Cases Noves (Sineu, Mallorca).

Investigadors

Investigadors sèniors

Belarte Franco, Maria Carme (ICREA)
Investigadora sènior (R4) i ICREA research Professor
Equip de recerca: Arqueologia Protohistòrica

PROJECTES DE RECERCA

Linia/programa: Arqueologia de la protohistòria de la Mediterrània occidental. Missió arqueològica a Althiburos (El Kef, Tunísia).

- Urbanización y desarrollo urbano en los márgenes del territorio de Cartago. La ciudad nómido-romana de Althiburos. (I+D HAR2012- 39189-C02-02). 2013-2016.

Investigadora principal: M. Carme Belarte (ICREA-ICAC).

Investigadors participants: Pau Olmos, Meritxell Monrós, Pilar Camañes, Joan Canela, Núria Otero, Joan Ramon Torres (Consell Insular d'Eivissa), Núria Tarradell (UB), Rosario Navarro (UB), Silvia Valenzuela (University of Sheffield), Marta Monjo (Generalitat de Catalunya), Samir Guizani (Université de Tunis) i Amel Tekki (Institut Supérieur de Sciences Humaines de Jendouba).

Investigadors col·laboradors: Dani López Reyes i Ramon Álvarez Arza.

Linia/programa: Arqueologia de la protohistòria de la Mediterrània occidental. Formació i desenvolupament de societats complexes en la protohistòria catalana.

- Formes d'ocupació del territori i evolució del poblament a la Cessetània occidental durant la protohistòria (Ier mil·lenni aC) (Projecte quadriennal: 2014/100926). 2014-2017.

Investigadora principal: M. Carme Belarte (ICREA-ICAC).

Investigadors participants: Joan Canela, Núria Otero, Jordi López, Ignacio Fiz (URV-ICAC), Jordi Morer (MonlberRocs), Anna Gutiérrez (IRAMAT-CRP2A UMR 5060 CNRS - Université de Bordeaux Montaigne), Hernando Royo i Ana de Mesa.

Investigadors col·laboradors: Judit Ciurana, Meritxell Monrós, Pilar Camañes, Itxaso Euba, Jaume Noguera (UB), Jordi Principal (MAC), Maite Miró (Departament de Cultura, Generalitat de Catalunya), Silvia Valenzuela (University of Sheffield), Moisés Díaz (Codex-ICAC), David Asensio (UB-UAB-

MonIberRocs), Carme Rovira (MAC), Rafel Jornet (MónIberRocs), Daniel López, Pablo Loza (ICFO) i Mónica Marro (ICFO).

Línia/programa: Arqueologia del paisatge, poblament i territori. Altres projectes.

- Prospecciones geofísicas en la Litera y el Bajo Cinca: nuevas aplicaciones para el conocimiento del territorio ilergete occidental (siglos IV a I a.C.). 2015.

Investigadora principal: Pilar Camañes.

Investigadors participants: M. Carme Belarte (ICREA-ICAC), Jordi Principal (MAC-Barcelona), Ignasi Garcés (UB), Luis Fatás (Dirección General de Patrimonio Cultural, Gobierno de Aragón), Núria Otero, Carles Padrós i Joan Canela.

Participació en projectes d'altres entitats

- El primer mil·lenni aC als territoris del curs inferior de l'Ebre: la formació, desenvolupament i dissolució de la cultura ibèrica (Projecte quadriennal 2014/100756). 2014-2017.

Investigador principal: Joan Sanmartí (UB).

Investigadors participants: M. Carme Belarte (ICREA-ICAC), Pau Olmos, Meritxell Monrós, Pilar Camañes, Meritxell Oliach, Joan Canela, Núria Otero.

PUBLICACIONS

Articles en revistes indexades

- Belarte, C.; Canela, J.; Morer, J., “Un establiment rural de l'ibèric ple a la Cessetània: Rabassats (Nulles, Alt Camp) (s. III aC)”, *Auriga*, 79, p. 31-33. Carhus+C / 3.898 (ICDS).
- Kallala, N.; Sanmartí, J.; Ramon, J.; Alvarez, R.; Maraoui Telmini, B.; Belarte M.C., “La ville numide d'Althiburos et le monde de Carthage”, *Rivista di Studi Fenici*, XLII,1 (2014), p. 127-147. Carhus+D / 4.477 (ICDS).

Articles en altres revistes

- Belarte, M. C.; Monrós, M., “El urbanismo ibérico”, *Desperta Ferro, Arqueología e Historia*, 1, p. 30-35.

Llibres

- Belarte, M. C.; Garcia, D.; Sanmartí, J. (eds.), *Les estructures socials a la Gàl·lia i a Ibèria. Homenatge a Aurora Martín i Enriqueta Pons. Actes de la VII Reunió Internacional d'Arqueologia de Calafell (Calafell, 7 al 9 de març de 2013)*, Arqueomediterrània, 14, Universitat de Barcelona-ICAC, Barcelona.

Capítols de llibre

- Belarte, M. C., “Domestic and Settlement Organisation in Iron Age Southern France” a Knapp, B.; Van Dommelen, P. (eds.), *The Cambridge Prehistory of the Bronze and Iron Age Mediterranean*, Cambridge University Press, Cambridge, p. 506-521.
- Belarte, M. C., “Iberska Kuća” a de Prado, G.; Rovira, M. C. (eds.), *Sjeverni Iberi*, Arheološki muzej u Zagrebu, Zagreb, p. 19-23.
- Sanmartí, J.; Kallala, N.; Jornet, R.; Belarte, M. C.; Canela, J.; Chérif, S.; Campillo, J.; Montanero, D.; Bermúdez, X.; Fadrique, T.; Revilla, V.; Ramon, J.; Ben Moussa, M., “Roman Dolmens? The Megalithic Necropolises of Eastern Maghreb Revisited” a Díaz-Guardamino, M.;

García Sanjuan, L.; Wheatley, D. (eds.), *The lives of prehistoric monuments in Iron Age, Roman and Medieval Europe*, Oxford University Press, Oxford, p. 287-304.

Articles en actes de congrés

- Belarte, M. C.; Noguera, J., “Estats sense ciutats? El curs inferior de l'Ebre, el Maestrat i la plana de Castelló a l'edat del ferro” a Belarte, M. C.; Garcia, D.; Sanmartí, J. (eds.), *Les estructures socials a la Gàl·lia i a Ibèria. Homenatge a Aurora Martín i Enriqueta Pons. Actes de la VII Reunió Internacional d'Arqueologia de Calafell* (Calafell, del 7 al 9 de març de 2013), Arqueomediterrània, 14, Universitat de Barcelona-ICAC, Barcelona, p. 211-226.

ACTIVITATS

Activitats científiques

- Comunicació de Sanmartí, J.; Kallala, N.; Belarte, M. C.; Ramon, J., “Numidian State Formation in the Tunisian High Tell”, en el marc de la *Urbanisation and State Formation conference*, organitzada per la University of Leicester, del 23 al 24 d'abril, Leicester (Regne Unit).
- Ponència de Plana-Mallart, R.; Belarte, M. C., “Le paysage périurbain des oppida ibériques: un bilan de la recherche récente”, en el marc de la *Table-ronde Les espaces suburbains en Gaule*, organitzada pel Bibracte Centre Archéologique Européen - Université de Lyon, del 22 al 23 de setembre, Glux-en-Glenne (França).
- Ponència de Belarte, M. C., “La maison des Ibères du Nord : forme et fonctions”, en el marc de les *Journées d'Études La forme de la maison dans l'Antiquité*, organitzades per l'Université de Picardie Jules Verne, del 19 al 20 de novembre, Amiens (França).
- Comunicació de Belarte, M. C.; Canela, J.; Morer, J., “Un establiment rural de l'ibèric ple a la Cessetània: Rabassats (Nulles, Alt Camp) (s. III aC)”, en el marc del *XI Fòrum Auriga*, organitzat per la Revista Auriga, del 21 al 22 de novembre, Vilafranca del Penedès.

Activitats de difusió i transferència

- 23 d'octubre: Xerrada divulgativa de Belarte, M. C.; Noguera, J.; Olmos, P., “El conjunt arqueològic de Sebes. Resultats de les excavacions realitzades entre 2005 i 2015”, en el marc de les *VII Jornades de Patrimoni - VIII Curs Coneguem la Ribera d'Ebre*, Flix.

DOCÈNCIA

- Tutora del Treball de fi de Màster de Manel Pagà Fornós titulat *La necròpolis ibèrica de Mi-anes (Santa Bàrbara, Montsià)*. *Nuevas aportaciones y estudio de conjunto*, en el marc del Màster Universitari en Prehistòria, Antiguitat i Edat Mitjana (UAB).
- Professora de les assignatures *Arqueologia de la Mort* i *Arqueologia Ibèrica* del Màster en Arqueologia Clàssica (UAB-URV-ICAC).

ALTRES

- *Peer-reviewer* de les revistes *Arqueología de la Arquitectura* i *African Archaeological Review*.
- *Peer-reviewer* de les actes de la *Tarraco Biennial 2on Congrés Internacional d'Arqueologia i Món Antic. August i les províncies occidentals. 2000 aniversari de la mort d'August* (Tarragona, del 26 al 29 de novembre 2014).

- Membre avaluador de la convocatòria Recercaixa de l'AGAUR.
- Membre avaluador de la convocatòria d'ajuts per a la millora de la productivitat científica dels grups de recerca de la Universitat de Girona 2016-2018 (iniciat el 2015).
- Membre avaluador del tribunal de tesi doctoral d'Adroit, S.: "Pratiques funéraires et sociétés de la Garonne à l'Èbre (Xe s.-Ve s. av. J.C.)", defensada el 14 de desembre a la Université de Toulouse Jean Jaurès (França).
- Membre de la Comissió de Selecció d'Ajuts de Temàtica Andorrana 2015, del Ministeri d'Ensenyament Superior i Recerca del Govern d'Andorra, com a membre expert en arqueologia del paisatge, Sant Julià de Lòria (Andorra).

Carruesco García, Jesús (URV-ICAC)
Investigador sènior (R4)
Equip de recerca: Mediterrània oriental grecoromana

PROJECTES DE RECERCA

Linia/programa: Arqueologia grega.

- Iberia Graeca – En-Grècia’t! 2011-2016.

Investigadors principals: Xavier Aquilué (Iberia Graeca) i Jesús Carruesco (URV-ICAC).

Investigadores participants: Gemma Fortea i Meritxell Blay (APLEC-ICAC).

Participació en projectes d'altres entitats

- Pluralidad de discursos y su interrelación en la Grecia arcaica y clásica: contextos de performance, mecanismos compositivos, construcción del autor (FFI2012-32159). 2013-2015.

Investigador principal: Xavier Riu (UB).

Investigadors participants: Jaume Pòrtulas (UB), M. Teresa Clavo (UB), Montserrat Reig (UB), Jesús Carruesco (URV-ICAC), Barbara Kowalzig (New York University), Stephan Hagel (Universität Wien), Joan Josep Mussarra (UB) i Roger Aluja (UB).

PUBLICACIONS

Articles en altres revistes

- Carruesco, J., “Egipto y las raíces de Grecia”, *Historia (National Geographic)*, 133, p. 24-33.

Capítols de llibre

- Carruesco, J., “Cal·límac, Himnes” a Mestre, F. (ed.), *Antologia: selecció de textos grecs, d’Homer a Libani*, Publicacions i Edicions de la Universitat de Barcelona, Barcelona, p. 183-194.
- Carruesco, J.; Reig, M., “Medea, a Greek Sorceress in Modern Opera and Ballet: From Barber to Reimann” a Carlà, F.; Berti, I. (eds.), *Ancient Magic and the Supernatural in the Modern Visual and Performing Arts*, Bloomsbury Studies in Classical Reception, Bloomsbury, Londres, p. 93-102.

Articles en actes de congrés

- Carruesco, J., “Choral Practice and the Articulation of Public Space in Early Archaic Greece” a Álvarez, J. M.; Nogales, T.; Rodà, I. (eds.), *Actas XVIII Congreso Internacional de Arqueología Clásica. Centro y periferia en el mundo clásico* (Mèrida, del 13 al 17 de maig de 2013), Museo Nacional de Arte Romano, Mèrida, p. 555-558.

- Reig, M.; Carruesco, J., “Iconografía de la fundación: la disputa de Apolo y Heracles por el trípode delfico” a Álvarez, J. M.; Nogales, T.; Rodà, I. (eds.), *Actas XVIII Congreso Internacional de Arqueología Clásica. Centro y periferia en el mundo clásico* (Mèrida, del 13 al 17 de maig de 2013), Museo Nacional de Arte Romano, Mèrida, p. 1363-1366.

ACTIVITATS

Activitats científiques

- Ponència de Carruesco, J., “Correspondencias entre el discurso físico y el catártico en el poema de Empédocles”, en el marc del *I Seminario de Filosofía Griega*, organitzat per la Sociedad Ibérica de Filosofía Griega, la Societat Catalana de Filosofia i la Sociedad Española de Estudios Clásicos, el 6 de febrer, Barcelona.
- Conferència de Carruesco, J., “Ánodos i Katábasis: Imatges d’ascens i descens a les profunditats en la mitologia clàssica”, en el marc del *Seminari Al país dels lotòfags: per què estudiar el mite avui*, organitzat pel Grup d’investigació Iconodansa, el 16 de març, Tarragona.
- Conferència de Carruesco, J., “Temps i passat a les Olímpiques X i XI de Píndar, entre performance i inscripció”, en el marc del *VI Seminari del Grup de Recerca Estudis de Literatura Grega: Aspectes de la relació entre passat i present a la literatura grega*, organitzat pel Grup de Recerca Estudis de Literatura Grega (2014SGR1459), el 7 de setembre, Barcelona.
- Conferència de Carruesco, J.; González, S.; Soler, S.; Vernet, M., “Les escoles i l’aprenentatge a Grècia i al Pròxim Orient Antic”, en el marc del *Seminari a 4 Bandes: Cultures i Llengües de l’Antiguitat (Pròxim Orient Antic i Món Egeu)*, organitzat pel Departament de Filologia Grega de la UB - Institut del Pròxim Orient Antic, del 22 d’octubre de 2015 al 21 de gener de 2016, Barcelona.
- Conferència de Carruesco, J.; Sanmartín, J.; Riu, X.; Vernet, M., “Llengües franques, vehiculars i minoritàries, dialectes literaris i especialitzats”, en el marc del *Seminari a 4 Bandes: Cultures i Llengües de l’Antiguitat (Pròxim Orient Antic i Món Egeu)*, organitzat pel Departament de Filologia grega de la UB - Institut del Pròxim Orient Antic, del 22 d’octubre de 2015 al 21 de gener de 2016, Barcelona.

Activitats de difusió i transferència

- 25 de febrer: Xerrada divulgativa de Carruesco, J., “Viatges i viatgers en el món grec”, en el marc del *Cicle de Conferències per al Batxillerat (PAAU)*, organitzat per la Sociedad Española de Estudios Clásicos (Secció catalana), del 23 de febrer a l’11 de març, Tarragona.

DOCÈNCIA

- Professor de l’assignatura *Religió i mitologia a l’antiguitat clàssica* del Màster en Arqueologia Clàssica (UAB-URV-ICAC).
- Conferència de Carruesco, J., “Els nens al mite i la religió a Grècia i a Roma” en el marc del curs de formació a professorat *Arqueologia de la infantesa*, organitzat pel Camp d’Aprenentatge de Tarragona i l’ICAC, del 2 al 7 de febrer, Tarragona.

ALTRES

- Membre del Comitè Científic del *XIV Congreso de Estudios Clásicos*, organitzat per la Sociedad Española de Estudios Clásicos, del 13 al 18 de juliol, Barcelona.

- Vocal de la junta de la Sociedad Española de Estudios Clásicos. Secció catalana.
- Secretari de la junta de l'Associació de Teatre Grecollatí Prósopon.
- Membre avaluador del tribunal de tesi doctoral de Ginard, M. : “BIOI. Tradicions biogràfiques dels poetes mítics grecs”, defensada el 23 de juliol a la UB.
- Coordinador amb Gorostidi, D., de la *I Jornada de Joves Investigadors de l'ICAC (JJI-ICAC). Fonts textuais i recerca arqueològica*, organitzada per l'ICAC i la URV, el 30 de novembre, Tarragona.

Fiz Fernández, José Ignacio (URV-ICAC)
Investigador sènior (R4)
Equip de recerca: Mediterrània oriental grecoromana

PROJECTES DE RECERCA

Línia/programa: Arqueologia de la protohistòria de la Mediterrània occidental. Formació i desenvolupament de societats complexes en la protohistòria catalana.

- Formes d'ocupació del territori i evolució del poblament a la Cessetania occidental durant la protohistòria (Ier mil·lenni aC) (Projecte quadriennal: 2014/100926). 2014-2017.

Investigadora principal: M. Carme Belarte (ICREA-ICAC).

Investigadors participants: Joan Canela, Núria Otero, Jordi López, Ignacio Fiz (URV-ICAC), Jordi Morer (MonIberRocs), Anna Gutiérrez (IRAMAT-CRP2A UMR 5060 CNRS - Université de Bordeaux Montaigne), Hernando Rojo i Ana de Mesa.

Investigadors col·laboradors: Judit Ciurana, Meritxell Monrós, Pilar Camañes, Itxaso Euba, Jaume Noguera (UB), Jordi Principal (MAC), Maite Miró (Departament de Cultura, Generalitat de Catalunya), Sílvia Valenzuela (University of Sheffield), Moisés Díaz (Codex-ICAC), David Asensio (UB-UAB-MonIberRocs), Carme Rovira (MAC), Rafel Jornet (MonIberRocs), Daniel López, Pablo Loza (ICFO) i Mónica Marro (ICFO).

Participació en projectes d'altres entitats

- El nucli fortificat de Puig Rom i el seu entorn immediat. Estudi sobre el poblament d'època visigoda a la serra de Rodes del segle VII-X dC (Projecte quadriennal 2014/100582). 2014-2017.

Investigadora principal: Eva Subias (URV).

Investigadors participants: Ignacio Fiz (URV-ICAC), Anna M. Puig (col·laboradora UB) i Dolors Codina.

PUBLICACIONS

Articles en actes de congrés

- Cartes, A.; Fiz, I.; Wheatley, D.; Murrieta, P.; Carter, E., "El proyecto ager Dertosensis: Primeros resultados" a Álvarez, J. M.; Nogales, T.; Rodà, I. (eds.), *Actas XVIII Congreso Internacional de Arqueología Clásica. Centro y periferia en el mundo clásico* (Mèrida, del 13 al 17 de maig de 2013), Museo Nacional de Arte Romano, Mèrida, p. 305-306.
- Fiz, I.; Gorostidi, D.; Cartes, A., "GIS y los divergia "aquarum" o como poner límites a un territorio" a Álvarez, J. M.; Nogales, T.;

Rodà, I. (eds.), *Actas XVIII Congreso Internacional de Arqueología Clásica. Centro y periferia en el mundo clásico* (Mèrida, del 13 al 17 de maig de 2013), Museo Nacional de Arte Romano, Mèrida, p. 281-284.

DOCÈNCIA

- Professor de les assignatures *Arqueologia del Paisatge. Mètodes i Tècniques i Evolució històrica del paisatge. Paleoambient i SIG* del Màster en Arqueologia Clàssica (UAB-URV-ICAC).

Gómez Pallarès, Joan
 Director de l'ICAC i investigador sènior (R4)
 Equip de recerca: Arqueologia Cristiana i de l'Antiguitat Tardana

PROJECTES DE RECERCA

Línia/programa: Arqueologia clàssica i ciències de l'antiguitat.
Fonts textuais, epigrafia i numismàtica.

- Hacia un nuevo volumen del CIL XVIII/3: *Carmina Latina Epigraphica*. Las Galias, edición y comentario. Transferencia online de resultados. (I+D FFI2013-42725P). 2014-2017.

Investigadora principal: Concepción Fernández (US).

Investigadors participants: Alberto Bolaños (US), Hervé Belloc (Université Paris Sorbonne-Paris IV), José Antonio Correa (US), Eduardo Fernández (CSIC), Joan Gómez Pallarès, Javier del Hoyo (UAM), María Limón (US), Lidia Martín (IPEP Sevilla), Jesús Martín (IES Arroyo de la Miel), Philippe Moreau (Université Paris-Est Créteil), Miguel Rodríguez-Pantoja (UCO), Ricardo Hernández (UV) i M. Victoria González (US).

PUBLICACIONS

Articles en revistes indexades

- Gómez Pallarès, J., "Virgil's heritage on the Floor", *Rivista Storica dell' Antichità*, 45, p. 55-62. Carhus+B / 7.977 (ICDS).
- Gómez Pallarès, J.; de la Cruz Palma, Ó., "Mart., VII 19, una cita erudita", *Analecta Malacitana*, 37, p. 211-215. Carhus+C / 6.477 (ICDS).
- Gómez Pallarès, J., "Vi i fang a l'antiguitat: les arrels d'una moda renovada", *Auriga*, 79, p. 15-17. Carhus+D / 3.898 (ICDS).

Capítols de llibre

- Gómez Pallarès, J., "Eduard Valentí Fiol: la petja de la biblioteca" a Cano Alonso, P. L. (ed.), *Homenatge a Eduard Valentí i Fiol*, UAB, Bellaterra, p. 100-106.

ACTIVITATS

Activitats científiques

- Presidència i moderació de Gómez Pallarès, J., de la taula rodona *Museística i Món Clàssic*, en el marc del XIV *Congrés d'Estudis Clàssics*, organitzada per la Sociedad Española de Estudios Clásicos (secció catalana), la UB i l'ICAC, del 13 al 18 de juliol, Barcelona.

- Comunicació de Gómez Pallarès, J., “Vi i fang a l’antiguitat: les arrels d’una moda renovada”, en el marc del *XI Fòrum Auriga*, organitzat per la Revista Auriga, del 20 al 21 de novembre, Vilafranca del Penedès.
- Presidència i moderació de Gómez Pallarès, J.; González Senmartí, A., de la taula rodona *Les Ciències de l’Antiguitat. Epigrafia i filologia en els temps de les noves tecnologies: eines i mètodes*, en el marc de la *I Jornada de Joves Investigadors de l’ICAC (JJI-ICAC). Fonts textuais i recerca arqueològica*, organitzada per l’ICAC i la URV, el 30 de novembre, Tarragona.

Activitats de difusió i transferència

- 16 de maig: Xerrada divulgativa de Gómez Pallarès, J., “Vins de pedra, ahir i avui”, en el marc de l’activitat *El vi a l’antiga Roma. Nít dels Museus*, organitzada per l’Ajuntament de Montmeló i l’Ajuntament de Montornès del Vallès, Montmeló i Montornès del Vallès.
- 18 de maig: Xerrada divulgativa de Gómez Pallarès, J., “Acte de cloenda. Diàlegs amb la història: debat al voltant del llegat d’August”, en el marc de la *XVII edició del Festival romà de Tarragona. Tarraco Viva*, organitzada per l’Ajuntament de Tarragona, del 4 al 17 de maig, Tarragona.
- 22 de maig: Xerrada divulgativa de Gómez Pallarès, J., “Virgili, com a metàfora, Virgili com a pretext”, en el marc del *1er Simposi Apoikia: Mediterrani, vinya i vi*, organitzat pel Cellar Vinyes de Mahalta, Roses.
- 30 de juny: Xerrada divulgativa de Gómez Pallarès, J., “Catul al celler de les aus”, en el marc del *Simposi literari i vinícola a la manera de la Grècia clàssica: Literatura amb els cinc sentits*, organitzat per l’Ajuntament d’Alella, Alella.
- 23 de novembre: Xerrada divulgativa de Gómez Pallarès, J., “Un filòlogo clásico en el mundo del vino ¿Por qué? ¿Para qué?”, organitzada per l’Academia Riojana de Gastronomía i el Centro Ibercaja La Rioja, Logroño.
- 26 de novembre: Xerrada divulgativa de Gómez Pallarès, J., “La presència de l’ICAC a Tàrraco: present i futur”, en el marc de *Tàrraco, un passat ple de futur. Jornada sobre projectes pel patrimoni històric de Tàrraco* dins del XV de Tàrraco Patrimoni de la humanitat, organitzat per l’Ajuntament de Tarragona, Tarragona.

DOCÈNCIA

- Conferència de Gómez Pallarès, J., “La mort sempre arriba abans de temps”, en el marc del *Curs de formació a professorat Arqueologia de la infantesa*, organitzat pel Camp d’Aprenentatge de Tarragona i l’ICAC, del 2 al 7 de febrer, Tarragona.
- Conferència de Gómez Pallarès, J., “Un nét a la biblioteca de l’avi que no va conèixer”, en el marc de la *Jornada Docent d’Homenatge a Eduard Valentí Fiol*, organitzada per l’àrea de Filologia llatina de la UAB, l’11 de novembre, Bellaterra.
- Conferència de Gómez Pallarès, J., “Vi de Roma, vi d’avui: una anàlisi des de la copa”, en el marc del curs d’estiu *Menjar i beure en el món antic*, organitzada per la SCEC, el 6 de juliol, Barcelona.

ALTRES

- Membre de la Junta Directiva i secretari de l’ACER.
- Membre del Patronat i de la Comissió delegada de la Institució CERCA.

- Membre del grup de treball de la Plataforma Coneixement Territori Innovació i de la redacció de l'Agenda per a la innovació i la competitivitat de Catalunya 2015-2020.
- Membre del Consell Assessor del Patrimoni Historicoartístic de la ciutat de Tarragona.
- Membre assessor científic del Patronat de l'Organisme Autònom Municipal Fundació Castell de Calafell.
- Membre del jurat del *IX Premi Joan Oró a la divulgació de la recerca científica*.
- Membre de la Comisión Nacional Evaluadora de la Actividad Investigadora (CNEAI).
- Avaluador actiu de l'Agencia Nacional de Evaluación y Prospectiva (ANEP).
- Vocal de la Comissió d'Apel·lacions de l'Agència per a la Qualitat del Sistema Universitari de Catalunya (AQU).
- Membre del Consell Assessor de la revista *Sylloge Epigraphica Barcionensis*.
- Membre del Consell de Direcció de la *Revista Peninsular de Bibliografía Inédita del Latín Medieval*.
- Membre del Consell de la revista *Exemplaria Classica*.
- Membre del Consell científic de la revista *Ordina Prima*.
- Membre del Comitè de Referato Externo de la revista *Escribas*.
- *Peer-reviewer* de la revista *Athenaeum*.
- Avaluador de la revista *Archivo Español de Arqueología*.

Járrega Domínguez, Ramon

Investigador sènior (R4)

Equip de recerca: Alimentació, economia i comerç al món antic (Aecma)

PROJECTES DE RECERCA

Línia/programa: *Instrumentum domesticum*. Materials i comerç en el món antic.

- *Amphorae ex Hispania*. Paisajes de producción y de consumo (I+D HAR2011-28244). 2010-2015.

Investigador principal: Ramon Járrega.

Investigadors participants: Piero Berni, Cèsar Carreras (UAB), Enrique García (US), Joaquim Tremoleda (MAC-Empúries), Albert Martín (Ajuntament de Cabrera de Mar), José Juan Díaz (UCA), Antonio Sáez (UCA), Daniel Mateo (UAL) i Horacio González.

Investigadors col·laboradors: Darío Bernal (UCA) i Lázaro Lagóstena (UCA).

- L'assentament romà dels Masos (Cambrils). Estudi arquitectònic i de la cultura material d'un lloc rural de l'ager *Tarraconensis*. 2015-2018.

Investigador principal: Ramon Járrega.

Investigadors participants: Marta Prevosti, Jordi López i Lúdia Colominas.

Investigadors col·laboradors: Gerard Martí (Museu d'Història de Cambrils) i Pere Cots.

Línia/programa: Arqueologia de la ciutat antiga. Altres projectes.

- Anàlisi històrica i arqueològica de l'evolució urbana de la ciutat de Tortosa des de la seva fundació fins a l'antiguitat tardana. 2012-2015.

Investigadors principals: Jordi Diloli (URV) i Ramon Járrega.

Investigadors participants: Ramon Ferré (URV) i Jordi Vilà (URV).

Investigador col·laborador: Piero Berni.

PUBLICACIONS

Articles en revistes indexades

- Diloli, J.; Ferré, R.; Járrega, R.; Vilà, J., "La ciudad de Dertosa durante el Alto Imperio. La ocupación del área suburbial del barranco del Rastre", *Zephyrus*, LXXVI, p. 121-139. SCOPUS, Carhus+B / 9.977 (ICDS).
- González, R.; Quevedo, A.; Járrega, R.; Pecci, A.; Cau, M. A., "La céramique culinaire africaine. Typo-chronologie, fonction et

diffusion de la forme Uzita 48.1.” *Mélanges de la Casa de Velázquez*, 45-2, p. 169-194. SCOPUS, Carhus+A / 9.977 (ICDS).

- Jàrrega, R., “Ánforas vinarias en el este de la Hispania Citerior en época tardorrepública (siglo I a.C.): epigrafía anfórica y organización de la producción”, *Spal. Revista de Prehistoria y Arqueología*, 24, p. 77-98. SCOPUS, Carhus+D / 4.342 (ICDS).

Articles en altres revistes

- Ferré, R.; Jàrrega, R., “Una nueva forma de sigillata africana A hallada en la antigua ciudad romana de Dertosa (Tortosa, comarca del Baix Ebre, provincia de Tarragona)”, *Boletín de la Sociedad para el Estudio de la Cerámica Antigua en Hispania—Ex Officina*, 6, p. 37-38.
- Jàrrega, R., Hereter, R., “Un fragmento de ánfora romana de la forma Dressel 2-4 de procedencia layetana hallado en la India (Pattanam, estado de Kerala)”, *Boletín de la Sociedad para el Estudio de la Cerámica Antigua en Hispania—Ex Officina*, 6, p. 36-37.
- Jàrrega, R.; Berni, P., “Congreso *Amphorae ex Hispania* paisajes de producción y consumo”, *Al-Madan online*, IIª serie (tomo 1) Jul. 2015, p. 116-117.
- Jàrrega, R.; Berni, P., “Lucius Decius: Nuevo personaje sobre ánfora Pascual 1 layetana”, *Boletín de la Sociedad para el Estudio de la Cerámica Antigua en Hispania—Ex Officina*, 6, p. 39-40.

Capítols de llibre

- Jàrrega, R.; Berni, P., “Exportación e importación de ánforas en el ager tarraconensis entre finales de la República y el Alto Imperio” a Martínez Ferreras, V. (ed.), *La difusión comercial de las ánforas vinarias de Hispania Citerior Tarraconensis (s. I a.C. – I. d.C.)*, Roman Archaeology, 4, Archaeopress, Oxford, p. 79-90.

Articles en actes de congrés

- Diloli, J.; Ferré, R.; Vilà, J.; Jàrrega, R., “Nuevas aportaciones para el conocimiento de la antigua Dertosa. La excavación de la calle Sant Felip Neri” a Álvarez, J. M.; Nogales, T.; Rodà, I. (eds.), *Actas XVIII Congreso Internacional de Arqueología Clásica. Centro y periferia en el mundo clásico* (Mèrida, del 13 al 17 de maig de 2013), Museo Nacional de Arte Romano, Mèrida, p. 1139-1141.
- Jàrrega, R., “El comercio del vino y los cambios económicos y estructurales en la costa catalana en época de Augusto” a López Vilar, J. (ed.), *Tarraco Biennal Actes 2on Congrés Internacional d’Arqueologia i Món Antic. August i les províncies occidentals. 2000 aniversari de la mort d’August* (Tarragona, novembre 2014) vol. 1, Fundació Privada Mútua Catalana, Tarragona, p. 225-231.

ACTIVITATS

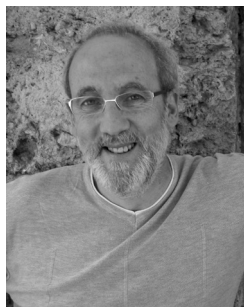
Activitats científiques

- Comunicació de Bernal, D.; González, H.; Jàrrega, R.; Morais, R.; Sáez, A.; Vaz, I., “Hispanic and Mauritanian amphorae”, en el marc de la *International Interactive Conference. Roman Amphorae Contents, Reflecting on Maritime Trade and foodstuffs in Antiquity*, organitzada per la Universidad de Cádiz, el Centre Camille Julian, la Università della Calabria i la Universitat de Barcelona, del 5 al 7 de octubre, Cadis.
- Ponència de Jàrrega, R.; Miró, J.; Berni, P.; González, H., “Ánforas ovoides del Noreste de la Hispania Citerior Tarraconensis en época tardorepública. Ensayo de síntesis”, en el marc

del Workshop *A Family Business... Las ánforas ovoides en el Mediterráneo Central y Occidental Entre los dos últimos siglos de la República y los primeros momentos del Imperio Romano*, organitzat per la Universidad de Sevilla, del 10 a l'11 de desembre, Sevilla i San Fernando.

ALTRES

- Avaluador extern de la revista *Espacio, Tiempo y Forma, Serie I. Prehistoria y Arqueología*.
- Membre de la Junta Directiva de la Sociedad de Estudios de la Cerámica Antigua en Hispania SECAH - *Ex Officina Hispana*.
- *Peer-reviewer* de les actes de la *Tarraco Biennial 2on Congrés Internacional d'Arqueologia i Món Antic. August i les províncies occidentals. 2000 aniversari de la mort d'August* (Tarragona, del 26 al 29 de novembre 2014).

Macias Solé, Josep Maria
Investigador sènior (R4)
Equip de recerca: Arqueologia Cristiana i de l'Antiguitat Tardana

PROJECTES DE RECERCA

Línia/programa: Arqueologia de la ciutat antiga. Tarraco.

- Técnicas constructivas y arquitectura del poder en el noreste de la Tarraconense. Metodología de representación y parámetros analíticos para la comprensión de los procesos evolutivos (I+D HAR2012-36963- C05-02). 2013-2015.

Investigador principal: Josep M. Macias.

Investigadors participants: Julia Beltrán (MUHBA), Judit Ciurana, Gemma Garcia, Josep Guitart (UAB-ICAC), Jordi López, Andreu Muñoz (MBT-ICAC), Josep M. Puche, Albert Ribera (UV), Imma Teixell (Ajuntament de Tarragona-ICAC), Josep M. Toldrà (URV) i Serena Vinci.

- Medigene: Genetic and environmental factors of insulin resistance syndrome and its long-term complications in immigrant Mediterranean populations (Projecte Europeu Health-F2-2011-279171). 2011-2015.

Investigador principal: Josep M. Macias.

Investigadores participants: Judit Ciurana i Maite Salagaray (UIC).

- Projecte de recerca arqueològica al recinte de culte de la seu del *Concilium Prouvinciae Hispaniae Citerioris*. Tarragona (Tarragonès). (Tarraco, Hispània Citerior) (Projecte quadriennal 2014/100925). 2014-2017.

Investigador principal: Josep M. Macias.

Investigadors participants: Andreu Muñoz (MBT-ICAC), Imma Teixell (Ajuntament de Tarragona-ICAC), Miquel Àngel Cau (ICREA-UB), Ana de Mesa, Pau de Solà-Morales (URV), Josep M. Toldrà (URV) i Josep M. Puche.

- El port de Tarraco a la desembocadura del riu Francolí (segles VII-VIII). 2015-2018.

Investigador principal: Josep M. Macias.

Investigadors participants: Moisés Díaz (Codex-ICAC), Diana Gorostidi (URV-ICAC), Josep Francesc Roig (Codex-ICAC), Oriol Olesti (UAB), Imma Teixell (Ajuntament de Tarragona-ICAC) i Francesc Rodríguez.

- Estudi arquitectònic del circ romà de Tarragona, sector Pretori. 2008-2016.

Investigadors principals: Josep M. Macias, Pau de Solà-Morales (URV), Josep M. Toldrà (URV) i Josep M. Puche.

Investigadora participant: Serena Vinci.

Investigadora col·laboradors: Imma Teixell (Ajuntament de Tarragona-ICAC).

- Excavacions a la basílica paleocristiana de Sant Fructuós (Tarragona). 2014-2015.
Investigadors principals: Josep M. Macias, Andreu Muñoz (MBT-ICAC) i Imma Teixell (Ajuntament de Tarragona-ICAC).

Línia/programa: Arqueologia de la ciutat antiga.

- Projecte de recerca arqueològica al conjunt de les esglésies de Sant Pere de Terrassa. Vallès Occidental. Antiga Ègara (Projecte quadriennal 2014/100748). 2014-2017.
Investigador principal: Josep M. Macias.
Investigadors participants: Gemma Garcia, Antonio Moro (Museu de Terrassa), Ana de Mesa i Josep M. Puche.

Participació en projectes d'altres entitats

- *Portus*. An archaeological survey of the Port of Imperial Rome (SH6, ERC-2013-ADG). 2014-2018.
Investigador principal: Simon J. Keay (University of Southampton).
Investigador col·laborador: Josep M. Macias.

PUBLICACIONS

Articles en revistes indexades

- Buill, F.; Núñez, M. A.; Puche, J. M.; Macias, J. M., “Geometric Analysis of the original stands of Roman Amphitheatre in Tarragona: Method and Results”, *Journal of Cultural Heritage*, 16, p. 640-647. JCR (ISI), SCOPUS, Carhus+A. Factor d'impacte: 1,568 (any 2015) / 9.676 (ICDS).
- Fantuzzi, L.; Cau, M. A.; Macias, J. M., “Amphorae from the Late Antique city of Tarraco-Tarracona (Catalonia, Spain): archaeometric characterization”, *Periodico di Mineralogia. An International Journal of Mineralogy, Crystallography, Geochemistry, Ore deposits, Petrology, Volcanology and applied topics on Environment, Archaeometry and Cultural Heritage*, 84, p. 169-212. JCR (ISI), SCOPUS, Carhus+A. Factor d'impacte: 0,464 (any 2015).
- Macias, J. M.; Rodà, I., “Tarraco, the first capital”, *Catalan Historical Review*, 8, p. 9-28. SCOPUS, Carhus+A / 7.345 (ICDS).
- Puche, J. M.; Macias, J. M.; Solà-Morales, P.; Toldrà, J. M., “Reflections on two drawings of Scipios' Tower in Tarragona. The paradox of archaeological drawing conceptuality”, *EGA. Revista de expresión gráfica arquitectónica*, 20 (25), p. 158-167. Carhus+C / 9.842 (ICDS).
- Ferran, D.; Garcia, M. G.; Macias, J. M.; Moro, A., “Presentació de les jornades d'estudi i de la importància de l'edifici de Sant Miquel pel conjunt i per l'estudi de l'antiguitat tardana”, *Terme. Revista d'història*, 30, p. 71-74. Carhus+C / 3.962 (ICDS).

Articles en altres revistes

- Macias, J. M., “Tècniques constructives i arquitectura del poder al nord-est de la Tarracense. Metodologia de representació i paràmetres analítics per a la comprensió dels processos evolutius entre l'Alt Imperi i l'Antiguitat Tardana. Activitat duta a terme el 2013-2015”, *Quarhis*, 11, p. 211-213.
- Macias, J. M.; Muñoz, A.; Teixell, I., “Fructuoso, Augurio y Eulogio, Tarragona. Los primeros mártires de la Hispania Romana”, *Adiós*, 110, p. 20-21.

- Macias, J. M.; Muñoz, A.; Teixell, I., “La tumba martirial de los Santos Fructuoso, Augurio y Eulogio de Tarragona”, *Adiós*, 111, p. 14-15.

Capítols de llibre

- Macias, J. M., “Querer y no poder: la ciudad en el *conuentus tarraconensis* (siglos II-IV)” a Brassous, L.; Quevedo, A. (eds.), *Urbanisme civique en temps de crise. Les espaces publics d'Hispanie et de l'Occident Romain entre le IIe et le IVe siècle*, Collection de la Casa de Velázquez 149, Casa de Velázquez, Madrid, p. 29-46.
- Macias, J. M.; Menchon, J.; Muñoz, A., “Una fonda medieval a l'Hospitalet de l'Infant (Baix Camp, Tarragona)” a Menchon, J. (ed.), *L'Hospitalet de l'Infant abans de l'Hospitalet. Quatre estudis i un recull fotogràfic sobre arqueologia i història al cementiri vell*, Cossetània Edicions, Valls, p. 41-59.
- Macias, J. M.; Puche, J. M., “El levantamiento escáner-láser” a Ribera, A. (coord.), *Pla de Nadal (Riba-roja del Túria). El palacio de Tevdinir*, Ajuntament de Riba-roja del Túria, Riba-roja del Túria, p. 22-26.

Articles en actes de congrés

- Macias, J. M.; Puche, J. M.; Toldrà, J. M.; Solà-Morales, P., “Reconstrucción digital del Anfiteatro romano de Tarraco (Hispania Tarraconensis) mediante escáner láser. Bases para el estudio analítico y estructural” a Álvarez, J. M.; Nogales, T.; Rodà, I. (eds.), *Actas XVIII Congreso Internacional de Arqueología Clásica. Centro y periferia en el mundo clásico* (Mèrida, del 13 al 17 de maig de 2013), Museo Nacional de Arte Romano, Mèrida, p. 87-90.
- Macias, J. M.; Muñoz, A.; Peña, A.; Teixell, I., “El templo de Augusto en Tarraco: últimas excavaciones y hallazgos” a Álvarez, J. M.; Nogales, T.; Rodà, I. (eds.), *Actas XVIII Congreso Internacional de Arqueología Clásica. Centro y periferia en el mundo clásico* (Mèrida, del 13 al 17 de maig de 2013), Museo Nacional de Arte Romano, Mèrida, p. 1539-1543.
- Macias, J. M.; Muñoz, A.; Teixell, I., “La nau central de la Catedral de Tarragona: primeras dades arqueològiques” a VV.AA., *V congrés d'Arqueologia Medieval i Moderna a Catalunya* (Barcelona, del 22 al 25 de maig de 2014), ACRAM i Ajuntament de Barcelona, Barcelona, p. 955-964.
- Macias, J. M.; Rodà, I., “Tarraco” a Riera, A.; Guitart, J.; Giner, S., *Ciutats Mediterrànies: Civilització i desenvolupament / Villes méditerranéennes: Civilisation et développement* (Barcelona, del 16 al 18 de novembre de 2011), Publicacions de la Presidència, Sèrie Major 2, Institut d'Estudis Catalans, Barcelona, p. 119 -130.
- Peña, A.; Gorostidi, D.; Macias, J. M.; Muñoz, A.; Rodà, I.; Teixell, I., “Más datos sobre el templo del Divus Augustus de Tarraco: a propósito de una nueva inscripción” a López Vilar, J. (ed.), *Tarraco Biennal Actes 2on Congrés Internacional d'Arqueologia i Món Antic. August i les províncies occidentals. 2000 aniversari de la mort d'August* (Tarragona, del 26 al 29 de novembre de 2014) vol. 2, Fundació Privada Mútua Catalana, Tarragona, p. 181-189.
- Vinci, S.; Macias, J. M.; Orellana, M., “Metodología y análisis fotogramétrico del muro de cierre de la plaza de representación del “foro provincial” de Tarraco (*Hispania Tarraconensis*)” a Álvarez, J. M.; Nogales, T.; Rodà, I. (eds.), *Actas XVIII Congreso Internacional de Arqueología Clásica. Centro y periferia en el mundo clásico* (Mèrida, del 13 al 17 de maig de 2013), Museo Nacional de Arte Romano, Mèrida, p. 91-94.

ACTIVITATS

Activitats científiques

- Conferència de Macias, J. M., “La arquitectura pública tardoantigua y la necesidad de una reflexión conjunta”, en el marc de les *Jornadas sobre Pla de Nadal y los Palacios y espacios de representación en época visigoda*, organitzades per l'ICAC i l'Ajuntament de Riba-roja del Túria, del 25 al 28 de febrer, Riba-roja del Túria.
- Conferència de Macias, J. M.; Ciurana, J., “Tarraco: researching the roman city leaving out its citizens”, en el marc del *International Medigene Seminar Contribution archaeological research in understanding human diseases: applications of odontological studies*, organitzat per l'ICAC, el projecte Medigene, la UIC i l'IDIBAPS, el 5 de març, Sant Cugat del Vallès.
- Conferència de García, M. G.; Macias, J. M.; Moro, A., “Anàlisi Arquitectònica de l'edifici de Sant Miquel. Recerca arqueològica”, en el marc de la *II Jornada tècnica La recerca arqueològica a Sant Miquel de Terrassa: art i patrimoni de la Seu d'Ègara*, organitzada per l'ICAC, l'Ajuntament de Terrassa i el Museu de Terrassa, el 23 de març, Terrassa.
- Conferència de Salagaray, M.; Macias, J. M.; Ciurana, J., “Dental pathology of inhabitants of Tarraco. Incidence and evolution between 2nd-7th century”, en el marc de l'*Annual Medigene Meeting*, organitzat pel CIBERDEM, l'IDIBAPS i la Universitat de Montpel·lier, del 14 al 15 de maig, Barcelona.
- Conferència de Fernández, I.; Macias, J. M.; Puche, J. M.; Solà Morales, P. de; Toldrà, J. M., “Metodología de análisis del circo romano de Tarragona y nuevos resultados”, en el marc del *Seminario Modelos constructivos y urbanísticos de la arquitectura de Hispania: Definición, evolución y difusión. Del periodo romano a la Tardía Antigüedad*, organitzat per la UAM, la US, el Instituto de Arqueología de Mérida i l'ICAC, del 29 al 30 d'octubre, Madrid.
- Conferència de García Llinares, G.; Macias, J. M.; Moro, A., “La Iglesia funeraria de época visigoda de Sant Miquel de Terrassa. Anàlisi Arquitectònic”, en el marc del *Seminario Modelos constructivos y urbanísticos de la arquitectura de Hispania: Definición, evolución y difusión. Del periodo romano a la Tardía Antigüedad*, organitzat per la UAM, la US, el Instituto de Arqueología de Mérida i l'ICAC, del 29 al 30 d'octubre, Madrid.
- Conferència de Macias, J. M., “Técnicas constructivas y Arquitectura del poder en el noreste de la Tarraconense durante la Antigüedad Tardía. Balance del trienio 2013-2015. HAR2012-36963-C05-02”, en el marc del *Seminario Modelos constructivos y urbanísticos de la arquitectura de Hispania: Definición, evolución y difusión. Del periodo romano a la Tardía Antigüedad*, organitzat per la UAM, la US, el Instituto de Arqueología de Mérida i l'ICAC, del 29 al 30 d'octubre, Madrid.
- Conferència de Macias, J. M.; Puche, J. M.; Solà-Morales, P.; Toldrà, J. M., “Ensayos de nuevos análisis óptico-visuales para la lectura de paramentos”, en el marc del *Seminario Modelos constructivos y urbanísticos de la arquitectura de Hispania: Definición, evolución y difusión. Del periodo romano a la Tardía Antigüedad*, organitzat per la UAM, la US, el Instituto de Arqueología de Mérida i l'ICAC, del 29 al 30 d'octubre, Madrid.
- Conferència de Macias, J. M., “Treballs arqueològics a la catedral de Tarragona”, en el marc de *Actes del dia de la Seu “Espais monumentals religiosos i arqueologia”*, organitzats per l'Associació d'Amics de la Seu de Manresa amb el suport de la Delegació del Bages – Berguedà del Col·legi Oficial d'Arquitectes de Catalunya, el 7 de novembre, Manresa.
- Conferència de Beltrán de Heredia, J.; Macias, J. M., “Tècniques i models constructius a la Tarraconensis en època visigòtica. Plantejament i estratègies de recerca per a una proposta

de síntesi”, en el marc del *Seminari internacional Tècniques constructives i arquitectura del poder en la Tarraconense durant l'Antiguitat Tardana* (HAR2012-36963-C05-02), organitzat per l'ICAC, del 19 al 20 de novembre, Tarragona.

- Conferència de García, M. G.; Macias, J. M.; Moro, A., “L'església funerària de Sant Miquel de Terrassa”, en el marc del *Seminari internacional Tècniques constructives i arquitectura del poder en la Tarraconense durant l'Antiguitat Tardana* (HAR2012-36963-C05-02), organitzat per l'ICAC, del 19 al 20 de novembre, Tarragona.
- Conferència de Macias, J. M., “L'arquitectura tardoantiga de Tarracona durant l'Antiguitat Tardana”, en el marc del *Seminari internacional Tècniques constructives i arquitectura del poder en la Tarraconense durant l'Antiguitat Tardana* (HAR2012-36963-C05-02), organitzat per l'ICAC, del 19 al 20 de novembre, Tarragona.

Activitats de difusió i transferència

- 8 de maig: coorganització de Macias, J. M.; Blay, M. de la *V Passejada arqueològica: el circ de Tàrraco*, en el marc de *XVII edició del festival Tàrraco Viva*, organitzat per l'ICAC i l'APLEC, el 8 i el 15 de maig, Tarragona.

DOCÈNCIA

- Professor de les assignatures *Arqueologia de l'Antiguitat Tardana* i de *l'Alta Edat Mitjana* del Màster en Arqueologia Clàssica (URV-UAB-ICAC), *Representació i Restauració Virtual*, del Grau d'Arquitectura de l'ETSA de la URV (EAR) i *Arqueologia Cristiana* de la llicenciatura en Ciències Religioses de l'INSAF (Facultat de Teologia de Catalunya).

ALTRES

- *Peer-reviewer* de les actes de la *Tarraco Biennal 2on Congrés Internacional d'Arqueologia i Món Antic. August i les províncies occidentals. 2000 aniversari de la mort d'August* (Tarragona, del 26 al 29 de novembre 2014).
- Coordinador de la *II Jornada tècnica La recerca arqueològica a Sant Miquel de Terrassa: art i patrimoni de la Seu d'Ègara*, organitzada per l'ICAC, l'Ajuntament de Terrassa i el Museu de Terrassa, el 23 de març, Terrassa.
- Coordinador de l'*International Medigene Seminar Contribution archaeological reseach in understanding human diseases: applications of odontological studies*, organitzat per l'ICAC, el projecte Medigene, la UIC i l'IDIBAPS, el 5 de març, Sant Cugat del Vallès.
- Coordinador del *Seminari internacional Tècniques constructives i arquitectura del poder en la Tarraconense durant l'Antiguitat Tardana* (HAR2012-36963-C05-02), organitzat per l'ICAC, del 19 al 20 de novembre, Tarragona.

Palet Martínez, Josep Maria
Investigador sènior (R4) i subdirector de l'ICAC
Equip de recerca: Arqueologia del Paisatge (GIAP)

PROJECTES DE RECERCA

Linia/programa: Arqueologia del paisatge, poblament i territori. Formes del paisatge i antropització dels espais de muntanya de la protohistòria a l'edat mitjana.

- Interacciones socio-ambientales durante el Holoceno: estructuración, ocupación y dinámicas del territorio en la cuenca del Ter a partir de la arqueología del paisaje (TerAmAr) (HAR2012-39087-C02-02) (Projecte quadriennal 2014/100751). 2013-2015.

Investigador principal: Josep M. Palet.

Membres: I+D: Marta Prevosti, Esther Rodrigo, Hèctor A. Orenego (University of Sheffield-URV), Arnau Garcia, Marta Sancho (UB), Marta Flórez, Aymat Catafau (Université de Perpignan), Michele Matteazzi, Pere Castanyer (MAC-Empúries), Helena Paula Carvalho (Universidade do Minho), Rosa Plana (Université Paul-Valéry Montpellier III) i M. Jesús Ortega. **Projecte quadriennal:** Arnau Garcia, Pere Castanyer (MAC-Empúries), Marta Prevosti, Rosa Plana (Université Paul-Valéry Montpellier III), Joaquim Tremoleda (MAC-Empúries), Michele Matteazzi, M. Jesús Ortega i Anna Bertral.

- Paisatges culturals de l'Alt Congost. Recerca arqueològica, transferència de coneixement i proposta de socialització dels resultats (Projecte quadriennal 2014/100955). 2014-2017.

Investigador principal: Arnau Garcia.

Investigadors participants: Judit Ciurana, Josep M. Palet, Tània Polonio i Jaume Oliver (UAB).

Investigadors col·laboradors: Fèlix Retamero (UAB), Santiago Giralt (ICTJA-CSIC), Héctor A. Orenego (University of Sheffield-URV), Santiago Riera (SERP-UB), Marta Flórez, Carles Padrós, Maria Jaime, Jordi Roig (Arrago, SL), Rocío Gómez (UPV), Antònia Díaz (In situ, SCP) i Bibiana Agustí (In situ, SCP).

- Estudi del paisatge cultural de l'Horta de València (Valentia Landscape Project VaLandPro). 2013-2016.

Investigadors principals: Josep M. Palet i Hèctor A. Orenego (University of Sheffield-URV), Pilar Carmona (UV) i Santiago Riera (SERP-UB).

Investigadors participants: Maria Jesús Ortega i Adrià Pitarch.

- Els orígens del pastoralisme intensiu i la creació de paisatges culturals al nord-est de la Península Ibèrica (Projecte quadriennal 2014/100754). 2014-2017.

Investigadors principals: Hèctor A. Orenego (University of Sheffield-URV) i Josep M. Palet.

Investigadors participants: Santiago Riera (SERP-UB), Paul Halstead (University of Sheffield), Magí Miret (Departament de Cultura, Generalitat de Catalunya), Arnau Garcia, Maria Jesús Ortega, Tània Polonio i Silvia Valenzuela (University of Sheffield).

Participació en projectes d'altres entitats

- Estudi del paisatge de Palaikastro (Creta) (*Palaikastro Landscape analysis project. Towards an integrated archaeological research*). 2012-2016.

Investigadors principals: Carl Knappett (University of Toronto, Canada) i Alexandra Livarda (University of Nottingham).

Investigadors participants: Hèctor A. Orenge (University of Sheffield-URV), Santiago Riera (UB), Josep M. Palet i Arnau Garcia.

PUBLICACIONS

Articles en revistes indexades

- Miras, Y.; Ejarque, A.; Riera, S.; Orenge, H. A.; Palet, J. M., “Andorran high Pyrenees (Perafita Valley, Andorra): Serra Mijtana fen”, *Grana International journal of palynology and aerobiology*, 54-4, p. 313-316. SCOPUS. Factor d'impacte: 1.055 (any 2015) / 9.977 (ICDS).
- Ortega M. J.; Orenge H. A.; Palet J. M., “El paisaje histórico de la llanura litoral de València: arqueomorfología, estructuración territorial y SIG”, *Sagvntvm, Papeles del laboratorio de Arqueología de Valencia*, Extra, 17, p. 187-202. Carhus+C / 4.477 (ICDS).
- Garcia, A.; Flórez, M.; Palet, J. M., “Arqueología del paisaje en el entorno de Lauro: una aproximación microrregional a la construcción del territorio romano en el noreste de la Península Ibérica”, *Zephyrus*, 76, p. 99-119. SCOPUS, Carhus+B / 9.977 (ICDS).

Articles en altres revistes

- Ortega, M. J.; Palet, J. M.; Orenge, H. A., “El límite entre Valentia y Saetabis: un paisaje cultural de origen romano al sur de los ríos Xúquer y Magre (Xàtiva, Valencia)”, *Agri Centuriati. An International Journal of Landscape Archaeology*, 12, p. 153-174 / 3.541 (ICDS).
- Palet, J.M.; Orenge, H.A.; Ejarque, A.; Riera, S.; Miras, Y., “La configuració d'un paisatge cultural patrimoni de la humanitat a la vall de Madriu-Perafita-Claror: visions des de l'arqueologia del paisatge”, *Debats de recerca. Recull de conferències 2012-2013*, 6-7, p. 178-192.

Articles en actes de congrés

- Garcia, A.; Flórez, M.; Lladó, M.; Palet, J. M.; Giralt, S., “Construcción y dinámicas de un paisaje antropizado durante la antigüedad: Estudio arqueológico y sedimentológico microrregional de un sector del llano pre-litoral catalán (Samalús, Barcelona)” a Álvarez, J. M.; Nogales, T.; Rodà, I. (eds.), *Actas XVIII Congreso Internacional de Arqueología Clásica. Centro y periferia en el mundo clásico* (Mèrida, del 13 al 17 de maig de 2013), Museo Nacional de Arte Romano, Mèrida, p. 241-244.
- Ortega M. J.; Orenge H. A.; Palet J. M., “Análisis arqueomorfológico y estructuración territorial en la llanura de Valentia” a Álvarez, J. M.; Nogales, T.; Rodà, I. (eds.), *Actas XVIII Congreso Internacional de Arqueología Clásica. Centro y periferia en el mundo clásico* (Mèrida, del 13 al 17 de maig de 2013), Museo Nacional de Arte Romano, Mèrida, p. 317-318.
- Palet, J. M., “La arqueología del paisaje y la antigüedad clásica: enfoques y perspectivas” a Álvarez, J. M.; Nogales, T.; Rodà, I. (eds.), *Actas XVIII Congreso Internacional de Arqueología*

Clásica. Centro y periferia en el mundo clásico (Mèrida, del 13 al 17 de maig de 2013), Museo Nacional de Arte Romano, Mèrida, p. 173-182.

- Palet, J. M.; Ejarque, A.; Orenge, H. A.; Julià, R.; Marco, J.; Riera, S.; Garcia, A.; Montaner, J., “Landscape dynamics and territorial organization in the Empordà littoral plain (North-Eastern Catalonia) from the Antiquity to the Medieval period: an integrated landscape analysis” a Àlvarez, J. M.; Nogales, T.; Rodà, I. (eds.), *Actas XVIII Congreso Internacional de Arqueología Clásica. Centro y periferia en el mundo clásico* (Mèrida, del 13 al 17 de maig de 2013), Museo Nacional de Arte Romano, Mèrida, p. 311-315.

ACTIVITATS

Activitats científiques

- Conferència de Palet, J. M.; Orenge, H. A.; Garcia, A., “L’arqueologia del paisatge i l’estudi de l’ocupació ramadera d’espais altimontans pirinencs: recerques microrregionals a l’Alt Segre i a les capçaleres del Ter”, en el marc del *Seminari internacional Estudis transdisciplinaris sobre ramaderia i pastoralisme*, organitzat per l’ICAC, l’IPHES i l’ICRPC (Programa SUMA), del 9 al 23 de febrer, Tarragona.
- Conferència de Bertral, A.; López-Polín, L.; Palet, J. M., “*La conservació i restauració en l’arqueologia: una eina per a la recerca i la divulgació*”, en el marc del *Seminari internacional La conservació i restauració en l’arqueologia: una eina per a la recerca i la divulgació*, organitzat per l’ICAC, l’IPHES i l’ICRPC (Programa SUMA), el 13 de març, Tarragona.
- Conferència de Palet, J. M.; Bertral, A., “Conservació-restauració, arqueologia i patrimoni en paisatges altimontans: El Goleró (Serra del Cadí, Alt Urgell), un jaciment d’alta muntanya”, en el marc del *Seminari internacional La conservació i restauració en l’arqueologia: una eina per a la recerca i la divulgació*, organitzat per l’ICAC, l’IPHES i l’ICRPC (Programa SUMA), el 13 de març, Tarragona.
- Ponència de Palet, J. M., “Arqueología del paisaje y territorio en la Hispania romana: estado de la cuestión en el nordeste de la tarraconensis”, en el marc del *Deutsch-Iberischer Workshop Hispano-Germano*, organitzat pel Deutsches Archäologisches Institut i la Universidad Pablo de Olavide, del 25 al 29 de maig, Sevilla.
- Ponència de Palet, J. M.; Garcia, A.; Orenge, H. A., “Els espais altimontans pirenaics a l’Antiguitat: 10 anys d’estudis en arqueologia del paisatge del GIAP-ICAC”, en el marc de *1er Congrés Internacional d’Arqueologia Pirinenca. L’explotació dels recursos naturals al Pirineu oriental en època antiga*, organitzat per la UAB, de l’1 al 3 d’octubre, Bolvir.
- Conferència de Palet, J. M., “El Pla de Barcelona i la conca del Besòs: interaccions socioambientals i dinàmica del paisatge”, en el marc del *IV Cicle de Xerrades de Temes garriguencs (La Garriga, Vallès Oriental)*, organitzat per l’Ajuntament de La Garriga, el 12 de novembre, La Garriga.

Activitats de difusió i transferència

- 26 de febrer: Visita guiada de Palet, J. M., “La ciutat romana i el territori. *Urbs in rure*, un itinerari per la Barcelona romana”, en el marc del *Seminari d’Història Antiga del Grau d’Humanitats*, organitzat pel Departament d’Humanitats de la UPF, Barcelona.
- 25 d’abril: Participació de Palet, J. M. com a investigador convidat, en la *Festa de la Ciència, Tecnologia i Innovació*, organitzada per l’Institut de Cultura de Barcelona, del 23 al 25 d’abril, Barcelona.

DOCÈNCIA

- Professor de les assignatures *Evolució Històrica del Paisatge*, *Paleoambienti GIS* i *Arqueologia del Paisatge i Mètodes i Tècniques* del Màster en Arqueologia Clàssica (UAB-URV-ICAC)
- Professor col·laborador de l'assignatura *Història I* del Grau d'Arts i Humanitats de la UOC.

ALTRES

- Membre de la Comissió de Selecció d'Ajuts de Temàtica andorrana 2015, del Ministeri d'Ensenyament Superior i Recerca del Govern d'Andorra, com a membre expert en arqueologia del paisatge, Sant Julià de Lòria (Andorra).
- Membre del Consell Científic de la revista *Sagvntvm, Papeles del laboratorio de Arqueología de Valencia*.
- *Peer-reviewer* de la revista *Estudis d'Història Agrària*.
- *Peer-reviewer* de les actes de la *Tarraco Biennal 2on Congrés Internacional d'Arqueologia i Món Antic. August i les províncies occidentals. 2000 aniversari de la mort d'August* (Tarragona, del 26 al 29 de novembre 2014).
- *Peer-reviewer* de la Editorial CSIC.
- *External reviewer* de projectes de recerca del Consell de Recerca d'Holanda, "The Netherlands Organisation for Scientific Research (NWO, the Dutch Research Council)".
- Coordinador del *Seminari internacional Estudis transdisciplinars sobre ramaderia i pastorisme*, organitzat per l'ICAC, l'IPHES i l'ICRPC (Programa SUMA), del 9 al 23 de febrer, Tarragona.
- Coordinador del *Seminari internacional La conservació i restauració en l'arqueologia: una eina per a la recerca i la divulgació*, organitzat per l'ICAC, l'IPHES i l'ICRPC (Programa SUMA), el 13 de març, Tarragona.
- *Peer-reviewer* dels *proceedings de la 3rd International Landscape Archaeology Conference* (Roma, del 17 al 20 de setembre 2014).

Prevosti Monclús, Marta
Investigadora sènior (R4)
Equip de recerca: Poblament i territoris en època romana

PROJECTES DE RECERCA

Linia/programa: Arqueologia del paisatge, poblament i territori. Altres projectes.

- *Tabula Imperii Romani- Forma Orbis Romani* on line (TIR-FOR). 2015-2017.

Investigadors principals: Josep Guitart (UAB-ICAC) i Marta Prevosti.

Investigadors participants: Núria Romaní, Antoni González Senmartí (URV), Ada Cortés i Pau de Soto (University of Southampton).

Linia/programa: Arqueologia del paisatge, poblament i territori. Formes del paisatge i antropització dels espais de muntanya de la protohistòria a l'edat mitjana.

- Interacciones socio-ambientales durante el Holoceno: estructuración, ocupación y dinámicas del territorio en la cuenca del Ter a partir de la arqueología del paisaje (TerAmAr) (HAR2012-39087-C02-02) (Projecte quadriennal 2014/100751). 2013-2015.

Investigador principal: Josep M. Palet.

Membres: I+D: Marta Prevosti, Esther Rodrigo, Hèctor A. Orenego (University of Sheffield-URV), Arnau Garcia, Marta Sancho (UB), Marta Flórez, Aymat Catafau (Université de Perpignan), Michele Matteazzi, Pere Castanyer (MAC-Empúries), Helena Paula Carvalho (Universidade do Minho), Rosa Plana (Université Paul-Valéry Montpellier III) i M. Jesús Ortega. **Projecte quadriennal:** Arnau Garcia, Pere Castanyer (MAC-Empúries), Marta Prevosti, Rosa Plana (Université Paul-Valéry Montpellier III), Joaquim Tremoleda (MAC-Empúries), Michele Matteazzi, M. Jesús Ortega i Anna Bertral.

Linia/programa: Arqueologia del paisatge, poblament i territori. Les formes d'hàbitat rural: les vil·les i altres tipus d'assentaments.

- La vil·la romana de la Gran Via – Can Ferrerons (Premià de Mar, Maresme). 2008-2017.

Investigador principal: Marta Prevosti.

Investigadors participants: Ramon Coll (Ajuntament de Premià de Mar) i Isabel Rodà (UAB-ICAC).

Línia/programa: *Instrumentum domesticum. Materials i comerç en el món antic.*

- L'assentament romà dels Masos (Cambrils). Estudi arquitectònic i de la cultura material d'un lloc rural de l'*ager Tarraconensis*. 2015-2018.

Investigador principal: Ramon Jàrraga.

Investigadors participants: Marta Prevosti, Jordi López i Lúdia Colominas.

Investigadors col·laboradors: Gerard Martí (Museu d'Història de Cambrils) i Pere Cots.

PUBLICACIONS**Articles en actes de congrés**

- Prevosti, M.; Coll, R.; Bagà, J., "El moment fundacional de la vil·la romana de la Gran Via-Can Ferrerons (Premià de Mar, Barcelona)" a López Vilar, J. (ed.), *Tarraco Biennal Actes 2on Congrés Internacional d'Arqueologia i Món Antic. August i les províncies occidentals. 2000 aniversari de la mort d'August* (Tarragona, del 26 al 29 de novembre de 2014) vol. 1, Fundació Privada Mútua Catalana, Tarragona, p. 199-205.
- Puche, J. M.; Prevosti, M.; Padreny, J. M.; Coll, R., "El edificio octogonal de Can Ferrerons, estudio métrico y arquitectónico" a Álvarez, J. M.; Nogales, T.; Rodà, I. (eds.), *Actas XVIII Congreso Internacional de Arqueología Clásica. Centro y periferia en el mundo clásico* (Mèrida, del 13 al 17 de maig de 2013), Museo Nacional de Arte Romano, Mèrida, p. 1077-1081.

ACTIVITATS**Activitats científiques**

- Conferència de Prevosti, M., "*Tabula Imperii Romani*: Presentation", en el marc del *TIR-TIB Meeting*, organitzat per la Österreichische Akademie der Wissenschaften, del 27 al 28 d'abril, Viena (Àustria).
- Ponència de Prevosti, M.; Coll, R., "Un balneum du Ve siècle dans le bâtiment octogonal de Can Ferrerons (Barcelone)", en el marc de la reunió científica *Circa Villam XII. Chauffer les villae*, organitzada per la Université de Pau et des Pays de l'Adour, del 12 al 13 de novembre, Pau (França).
- Conferència de Prevosti, M.; Coll, R., "La interpretació arquitectònica de l'edifici octogonal de Can Ferrerons", en el marc del *Seminari internacional Tècniques constructives i arquitectura del poder en la Tarraconense durant l'Antiguitat Tardana (HAR2012-36963-C05-02)*, organitzat per l'ICAC, del 19 al 20 de novembre, Tarragona.

Activitats de difusió i transferència

- 22 de març: Xerrada divulgativa de Coll, R.; Prevosti, M., "El taller d'àmfores de la Gran Via-Can Ferrerons", organitzada per l'Ajuntament de Premià de Mar, Premià de Mar.
- 12 de juny: Xerrada divulgativa de Prevosti, M., "El món romà i els orígens de la Vila Primià", organitzada per Òmnium Cultural, Premià de Mar.
- 5 de desembre: Xerrada divulgativa de Coll, R.; Prevosti, M., "Les darreres novetats sobre el jaciment romà de Can Ferrerons", organitzada per l'Ajuntament de Premià de Mar, Premià de Mar.

DOCÈNCIA

- Tutora d'alumnes en pràctiques en virtut de convenis ICAC-URV durant el curs acadèmic 2014-2015.

ALTRES

- Editora de la revista *Butlletí de la Societat Catalana d'Estudis Històrics*.
- *Peer-reviewer* de les actes de la *Tarraco Biennial 2on Congrés Internacional d'Arqueologia i Món Antic. August i les províncies occidentals. 2000 aniversari de la mort d'August* (Tarragona, del 26 al 29 de novembre 2014).
- *Peer-reviewer* de la revista *Sagvntvm, Papeles del laboratorio de Arqueología de Valencia*.

Ruiz de Arbulo Bayona, Joaquín (URV-ICAC)
 Investigador sènior (R4)
 Equip de recerca: Seminari de Topografia Antiga (SETOPANT)

PROJECTES DE RECERCA

- Tempus: Network for Post Graduate Masters in Cultural Heritage and Tourism Management in Balkan Countries (Chtmbal) (Projecte europeu: Tempus 517471). 2012-2015.

Investigador principal: Sara Santoro (Università di Chieti).

Investigadors participants: Alexander Moisiu University of Durres (Albània), ICAC, Instituti i Monumenteve te Kultures Gani Strazimiri (Albània), Antiquity of Southeastern Europe Research Centre University of Warsaw (Poland), Economic Faculty Shkodër University “Luigj Gurakuqi” Shkodër (Albània), SVIMAP Network Napoli (Itàlia), World University Service Kosovo Committee (Kosovo), University of Prizren- Prizren (Kosovo), Università Telematica “Leonardo da Vinci” Torrevicchia Teatina (Itàlia) i Alma Mater Studiorum Università di Bologna (Itàlia).

Participació en projectes d'altres entitats

- Roma, las capitales provinciales y las ciudades de Hispania (HAR2012-37405-C04-01). 2013-2015.

Investigador principal: Joaquín Ruiz de Arbulo (URV-ICAC).

Membres: Ricardo Mar (URV), Josep Anton Remola (URV), David Vivó (UdG), Diana Gorostidi (URV-ICAC), Maite Miró (Serveis Territorials d'Aqueologia de Tarragona) i Meritxell Pérez.

PUBLICACIONS

Articles en revistes indexades

- Padrós, C.; Ruiz de Arbulo, J. (eds.), “Seminari internacional *Castella et praesidia* a la façana mediterrània de la Hispània tar-do-republicana”, *Revista d'Arqueologia de Ponent*, 25, p. 229-325. Carhus+B / 3.880 (ICDS).
- Ruiz de Arbulo, J., “El nuevo escenario universitario de las tesis doctorales. Reflexiones de un coordinador”, *Revista d'Arqueologia de Ponent*, 25, p. 353-356. Carhus+B / 3.880 (ICDS).

Articles en actes de congrés

- Ruiz de Arbulo, J., “Tarraco y Augusto entre la República y el Imperio” a López Vilar, J. (ed.), *Tarraco Biennal Actes 2on Congrés Internacional d'Arqueologia i Món Antic. August i les províncies occidentals. 2000 aniversari de la mort d'August* (Tar-

ragona, del 26 al 29 de novembre de 2014) vol. 2, Fundació Privada Mútua Catalana, Tarragona, p. 151-166.

- Ruiz de Arbulo, J.; Mar, R., “El capitolio de Tarraco” a Piso, I.; Varga, R., *Trajan und seine Städte* (Cluj-Napoca, del 29 de setembre al 2 d’octubre de 2013), Universitatea Babes-Bolyai / Mega Verlag, Cluj/Napoca, p. 37-68.
- Ruiz de Arbulo, J.; Mar, R.; Beltrán Caballero, A.; Costa, A.; Gris, F.; Guidi, J. J., “La gestión del agua en la antigua Tarraco” a Borau, L.; Borlenghi, A. (eds.), *Aquae ductus. Actualité de la recherche en France et en Espagne* (Toulouse, del 15 al 16 de febrer de 2013), Aquitania Suppl. 33, Federation Aquitania, Toulouse, p. 117-138.

ACTIVITATS

Activitats científiques

- Conferència de Ruiz de Arbulo, J., “*Cellae meretriciae*. El negoci del sexe a Pompeia”, en el marc del *Cicle de conferències del Museu d’Urgell*, organitzat pel Museu d’Urgell, el 12 de febrer, Tàrrrega.
- Conferència de Ruiz de Arbulo, J., “Col·laborant amb Albània i Kosovo en la valoració del seu patrimoni monumental. L’ICAC i el projecte europeu Tempus CHTMBAL (2012-2015)”, en el marc del *Seminari internacional El patrimoni cultural en temps de conflictes*, organitzat per l’ICAC, l’IPHES i l’ICRPC (Programa SUMA), el 20 de febrer, Barcelona.
- Ponència de Ruiz de Arbulo, J., “Ocupación litoral y reconstrucción paleoambiental en las colonias griegas de Emporion y Rhode”, en el marc del *Seminari PRONOIA: Analyser et modeliser l’occupation des espaces cotiers: îles, continents et rivages*, organitzat per la Université de Nice Sophia Antipolis, el 9 d’abril, Niça (França).
- Comunicació de Ruiz de Arbulo, J., “Las actividades de reconstrucción histórica (reenactment) como expresión científica y cultural. El caso de Tarraco Viva”, en el marc del *I Colòquio Cidades, Património e Desenvolvimento*, organitzat per la Universidade do Minho, del 22 al 23 de maig, Braga (Portugal).
- Conferència de Ruiz de Arbulo, J., “L’herència de Roma a les terres del Camp de Tarragona, un patrimoni per descobrir”, en el marc de la *Segona Diada del Museu i del Patrimoni Cultural de Figuerola del Camp*, organitzada per l’Ajuntament de Figuerola del Camp, el 10 d’octubre, Figuerola del Camp.
- Ponència d’Olcina, M.; Mar, R.; Márquez, C.; Mateos, P.; Noguera, J. M.; Ruiz de Arbulo, J. (dirs.), “La Arquitectura de Roma: las capitales provinciales y su transmisión a las ciudades de la Hispania romana”, en el marc de la *Reunión científica La Arquitectura de Roma, las capitales provinciales y su transmisión a las ciudades de la Hispania romana*, organitzada pel Museu Arqueològic Provincial de Alicante, del 15 al 16 d’octubre, Alacant.
- Conferència de Ruiz de Arbulo, J., “El negoci del sexe a Pompeia”, organitzada pel Museu Salvador Vilaseca de Reus, el 5 de novembre, Reus.
- Conferència de Ruiz de Arbulo, J., “Artistes i artesans al món romà”, en el marc de les *Aules de la Gent Gran de la Universitat Rovira i Virgili*, organitzades per la URV, l’11 de desembre, Reus.
- Conferència de Ruiz de Arbulo, J., “Tarragona: une ville historique patrimoine mondial”, en el marc de la *Trobada Intercultural d’educació no formal i intercultural a la Mediterrània*, organitzada per la Fundació Anna Lindh i la URV, el 17 de desembre, Tarragona.

Activitats de difusió i transferència

- Coorganitzador del *Seminari Tarraco viva i les noves professions del patrimoni*, organitzat per la URV, el 16 de juny, Tarragona

DOCÈNCIA

- Professor de l'assignatura *El Patrimonio Historico-Arqueológico como recurso cultural*, del Màster interuniversitario de la Mediterránea antigua (UOC-UAB-UAH).
- Professor de l'assignatura *Arqueologia de la Mort* del Màster en Arqueologia Clàssica (UAB-URV-ICAC).
- Coordinador de les *Pratiques externes* del Màster en Arqueologia Clàssica (UAB-URV-ICAC).

ALTRES

- Membre del Consell científic de la *Revista d'Arqueologia de Ponent*.
- Membre del Consell Assessor de la *Serie Arqueológica de Roma* de la Escuela Española de Historia y Arqueología (CSIC).
- *Peer-reviewer* de les actes de la *Tarraco Biennial 2on Congrès Internacional d'Arqueologia i Món Antic. August i les províncies occidentals. 2000 aniversari de la mort d'August* (Tarragona, del 26 al 29 de novembre 2014).

Investigadors júnior

Gorostidi Pi, Diana (URV-ICAC)

Investigadora júnior (R3)

Equip de recerca: Arqueometria i Produccions Artístiques (ArPA)

PROJECTES DE RECERCA

Línia/programa: Arqueologia clàssica i ciències de l'antiguitat.
Fonts textuais, epigrafia i numismàtica.

- *Res Publica Tusculanorum*. Epigrafia llatina de la ciutat de *Tusculum* (Laci, Itàlia). 2010-2015.

Investigadora principal: Diana Gorostidi (URV-ICAC).

Línia/programa: Arqueologia clàssica i ciències de l'antiguitat.
Fonts textuais, epigrafia i numismàtica.

- Epigrafia i suports a la Hispània Citerior. 2010-2016.

Investigadora principal: Diana Gorostidi (URV-ICAC).

Investigadors col·laboradors: Jordi López, Hernando Rojo, Isabel Rodà (UAB-ICAC) i Anna Gutiérrez García-M. (IRAMAT-CRP2A UMR 5060 CNRS - Université de Bordeaux Montaigne).

Línia/programa: Arqueologia de la ciutat antiga. Tarraco.

- El port de Tarraco a la desembocadura del riu Francolí (segles VII-VIII). 2015-2018.

Investigador principal: Josep M. Macias.

Investigadors participants: Moisés Díaz (Codex-ICAC), Diana Gorostidi (URV-ICAC), Josep Francesc Roig (Codex-ICAC), Oriol Olesti (UAB), Imma Teixell (Ajuntament de Tarragona-ICAC) i Francesc Rodríguez.

Participació en projectes d'altres entitats

- Epigraphic Database Roma (EDR). (iniciat el 1999)

Investigadors principals: Silvio Panciera (Università degli Studi di Roma "La Sapienza") i Silvia Orlandi (Università degli Studi di Roma "La Sapienza").

Investigadors col·laboradors: Diana Gorostidi (URV-ICAC).

- Roma, las capitales provinciales y las ciudades de Hispania (HAR2012-37405-C04-01). 2013-2015.

Investigador principal: Joaquín Ruiz de Arbulo (URV-ICAC).

Investigadors participants: Ricardo Mar (URV), Josep Anton Remola (URV), David Vivó (UdG), Diana Gorostidi (URV-ICAC), Maite Miró (Serveis Territorials d'Aqueologia de Tarragona) i Meritxell Pérez.

- Proyecto de investigación sistemática del yacimiento de Carranque (Toledo)
Investigadores principals: Carmen Fernández-Ochoa i Virginia García-Entero (UNED).
Investigadors participants: Sergio Vidal (MAN-UNED), Maria Pérex (UNED) i Diana Gorostidi (URV-ICAC).

PUBLICACIONS

Articles en revistes indexades

- Gorostidi, D., “Rescatando a Baiter: a propósito de la *origo* de Marco Celio Rufo (Cic. Cael. 5)”, *Anuari de filologia. Antiqua et Mediaevalia*, 4 (2014), p. 45-54. Carhus+D.
- López Vilar, J.; Gorostidi, D., “Les inscripcions visigodes de l’absis de Sant Miquel”, *Terme. Revista d’història*, 30, p. 101-109. Carhus+C / 3.962 (ICDS).
- López Vilar, J.; Gorostidi, D., “Noves consideracions sobre la inscripció tarraconense de la beata Thecla (segle V)”, *Pyrenae*, 46, 1, p. 131-146. SCOPUS, Carhus+A / 4.477 (ICDS).

Articles en altres revistes

- Díaz, M.; Gimeno, M.; Gorostidi, D., “Inscripcions recentment trobades al solar núm. 27 A-B del carrer de Vidal i Barraquer de Tarragona (Antiga Sofrera Pallarès)”, *Butlletí Arqueològic de la Reial Societat Arqueològica de Tarragona*, 34-35, p. 149-159.
- Díaz, M.; Gorostidi, D.; Pociña, C. A., “Nova inscripció procedent del suburbi del Francolí. Intervencions als solas núm 30-38 de l’avda. de Roma (Tarragona)”, *Butlletí Arqueològic de la Reial Societat Arqueològica de Tarragona*, 34-35, 2012-2013, p. 161-167.

Capítols de llibre

- Gorostidi, D., “Ü1 Epigrafia, menor” del *ager Tarraconensis* (Hispania Citerior): Novedades del Camp de Tarragona” a Scholz, M.; Horster, M., *Lesen und Schreiben in den römischen Provinzen Schriftliche Kommunikation im Alltagsleben. Akten des 2. Internationalen Kolloquiums von DUCTUS, Römisch-Germanischen Zentralmuseum Forschungsinstitut für Archäologie*, Mainz, p. 205-218.
- Gorostidi, D.; Olesti, O.; Andreu, R., “La función propagandística de la epigrafía bajo Constantino: el caso de los miliarios catalanes” a Vilella, J. (ed.), *Constantino, ¿el primer emperador cristiano? Religión y política en el siglo IV, Actas del Congreso Internacional (Barcelona - Tarragona, 20-24 de març de 2012)*, Universitat de Barcelona, Barcelona, p. 359-374.

Articles en actes de congrés

- Fiz, I.; Gorostidi, D.; Cartes, A., “GIS y los *divergia* “*aquarum*” o como poner límites a un territorio” a Álvarez, J. M.; Nogales, T.; Rodà, I. (eds.), *Actas XVIII Congreso Internacional de Arqueología Clásica. Centro y periferia en el mundo clásico* (Mèrida, del 13 al 17 de maig de 2013), Museo Nacional de Arte Romano, Mèrida, p. 281-284.
- Gorostidi, D., “La galería de *summi viri* en Tusculum y el foro de Augusto: Valoración a partir de inscripciones antiguas y recientes” a Álvarez, J. M.; Nogales, T.; Rodà, I. (eds.), *Actas XVIII Congreso Internacional de Arqueología Clásica. Centro y periferia en el mundo clásico* (Mèrida, del 13 al 17 de maig de 2013), Museo Nacional de Arte Romano, Mèrida, p. 1605-1607.
- Gorostidi, D.; López Vilar, J., “La *officina lapidaria* tarraconense en época augustea: actualización del corpus y primeras consideraciones” a López Vilar, J. (ed.), *Tarraco Biennial Actes 20n Congrés Internacional d’Arqueologia i Món Antic. August i les províncies occidentals. 2000*

aniversari de la mort d'August (Tarragona, del 26 al 29 de novembre de 2014) vol. 2, Fundació Privada Mútua Catalana, Tarragona, p. 257-262.

- Gorostidi, D.; Olesti, O.; Andreu, R., “La función propagandística de la epigrafía bajo Constantino: el caso de los miliarios catalanes.” a Vilella, J., *Constantino, ¿el primer emperador cristiano? Religión y política en el siglo IV, Actas del Congreso Internacional (Barcelona - Tarragona, 20-24 de març de 2012)* (Barcelona - Tarragona, del 20 al 24 de març 2012), Universitat de Barcelona, Barcelona, p. 359-354.
- López Vilar, J.; Gorostidi, D., “Aqua Augusta a Tarraco?” a López Vilar, J. (ed.), *Tarraco Biennial Actes 2on Congrés Internacional d'Arqueologia i Món Antic. August i les províncies occidentals. 2000 aniversari de la mort d'August* (Tarragona, del 26 al 29 de novembre de 2014) vol. 2, Fundació Privada Mútua Catalana, Tarragona, p. 251-255.
- Peña, A.; Gorostidi, D.; Macias, J. M.; Muñoz, A.; Rodà, I.; Teixell, I., “Más datos sobre el templo del Divus Augustus de Tarraco: a propósito de una nueva inscripción” a López Vilar, J. (ed.), *Tarraco Biennial Actes 2on Congrés Internacional d'Arqueologia i Món Antic. August i les províncies occidentals. 2000 aniversari de la mort d'August* (Tarragona, del 26 al 29 de novembre de 2014), vol. 2, Fundació Privada Mútua Catalana, Tarragona, p. 181-189.

ACTIVITATS

Activitats científiques

- Conferència de Gorostidi, D., “Presentació, debat i cloenda”, en el marc del *II Seminari sobre epigrafia i societat a Tarraco: Ports, rutes i navegants. Fonts per a l'estudi del port de Tarraco*, organitzat per l'ICAC i la URV, el 16 de març, Tarragona.
- Conferència de Gorostidi, D.; López Vilar, J., “Les pintures de l'absis de Sant Miquel de Terrassa. Anàlisi epigràfica”, en el marc de la *II Jornada tècnica La recerca arqueològica a Sant Miquel de Terrassa: art i patrimoni de la Seu d'Ègara*, organitzada per l'ICAC, l'Ajuntament de Terrassa i el Museu de Terrassa, el 23 de març, Terrassa.
- Pòster de Gorostidi, D.; López Vilar, J.; Gutiérrez, A., “The use of Alcover stone in roman times (Tarraco, Hispania citerior). Contributions to the officina lapidaria Tarraconensis”, en el marc de la *ASMOSIA XI International Conference of Association for the Study of Marble & Other Stones In Antiquity*, organitzada per l'Association for the Study of Marble & Other Stones in Antiquity, del 18 al 22 de maig, Split (Croàcia).
- Pòster de Gutierrez García-Moreno, A.; Rodà, I.; Gorostidi Pi, D., “New data on the use and diffusion of Broccatello di Spagna: northern Spain and Central Italy”, en el marc de la *ASMOSIA XI International Conference of Association for the Study of Marble & Other Stones In Antiquity*, organitzada per l'Association for the Study of Marble & Other Stones in Antiquity, del 18 al 22 de maig, Split (Croàcia).
- Conferència de López Vilar, J.; Gorostidi, D., “El colegio apostólico visigodo de Sant Miquel de Terrassa (Barcelona)”, en el marc del *Seminario de arqueología, arte e historia medievales. La iconografía de los apóstoles y su evolución en la edad media hispánica*, organitzat pel Museo Arqueológico Nacional i la UNED, el 10 de novembre, Madrid.

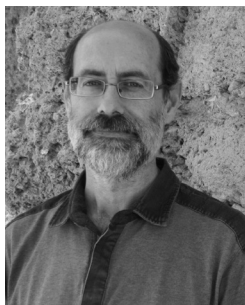
DOCÈNCIA

- Professora de les assignatures *Fonts textuals per a la investigació històrica. Epigrafia i papirologia, Fonts textuals per a la interpretació de l'antiguitat i Religió i mitologia del món clàssic* del Màster en Arqueologia Clàssica (URV-UAB-ICAC).

- Professora de les assignatures *Llatí dels Graus de Llengua i Literatura Catalanes i Hispàniques* (URV) i *Grans obres de la literatura llatina* del Grau de Llengua i Literatura Catalanes (URV).

ALTRES

- Coordinadora amb Carruesco, J., de la *I Jornada de Joves Investigadors de l'ICAC (JJI-ICAC). Fonts textuais i recerca arqueològica*, organitzada per l'ICAC i la URV, el 30 de novembre, Tarragona.
- *Peer-reviewer* de les actes de la *Tarraco Biennial 2on Congrés Internacional d'Arqueologia i Món Antic. August i les províncies occidentals. 2000 aniversari de la mort d'August* (Tarragona, del 26 al 29 de novembre 2014).
- Membre del consell editorial del *Butlletí Arqueològic* de la Reial Societat Arqueològica Tarraconense.
- *Peer-reviewer* de les revistes *Habis*, *Espacio*, *Tiempo y Forma*, *Butlletí Arqueològic de la Reial Societat Arqueològica de Tarragona*, *Palaeohispanica* i *Acme*.
- Coordinadora del *II Seminari sobre epigrafia i societat a Tarraco: Ports, rutes i navegants. Fonts per a l'estudi del port de Tarraco*, organitzat per l'ICAC i la URV, el 16 de març, Tarragona.

López Vilar, Jordi
Investigador júnior (R3)
Equip de recerca: Arqueologia Cristiana i de l'Antiguitat Tardana

PROJECTES DE RECERCA

Línia/programa: Arqueologia de la ciutat antiga. Tarraco.

- Técnicas constructivas y arquitectura del poder en el noreste de la Tarraconense. Metodología de representación y parámetros analíticos para la comprensión de los procesos evolutivos (I+D HAR2012-36963- C05-02). 2013-2015.

Investigador principal: Josep M. Macias.

Investigadors participants: Julia Beltrán (MUHBA), Judit Ciurana, Gemma Garcia, Josep Guitart (UAB-ICAC), Jordi López, Andreu Muñoz (MBT-ICAC), Josep M. Puche, Albert Ribera (UV), Imma Teixell (Ajuntament de Tarragona-ICAC), Josep M. Toldrà (URV) i Serena Vinci.

Línia/programa: *Instrumentum domesticum*. Materials i comerç en el món antic.

- L'assentament romà dels Masos (Cambrils). Estudi arquitectònic i de la cultura material d'un lloc rural de l'*ager Tarraconensis*. 2015-2018.

Investigador principal: Ramon Járrega.

Investigadors participants: Marta Prevosti, Jordi López i Lúdia Colominas.

Investigadors col·laboradors: Gerard Martí (Museu d'Història de Cambrils) i Pere Cots.

Línia/programa: Arqueologia de la protohistòria de la Mediterrània occidental. Formació i desenvolupament de societats complexes en la protohistòria catalana.

- Formes d'ocupació del territori i evolució del poblament a la Cessetània occidental durant la protohistòria (Ier mil·lenni aC) (Projecte quadriennal: 2014/100926). 2014-2017.

Investigadora principal: M. Carme Belarte (ICREA-ICAC).

Investigadors participants: Joan Canela, Núria Otero, Jordi López, Ignacio Fiz (URV-ICAC), Jordi Morer (MonIberRocs), Anna Gutiérrez (IRAMAT-CRP2A UMR 5060 CNRS - Université de Bordeaux Montaigne), Hernando Royo i Ana de Mesa.

Investigadors col·laboradors: Judit Ciurana, Meritxell Monrós, Pilar Camañes, Itxaso Euba, Jaume Noguera (UB), Jordi Principal (MAC), Maite Miró (Departament de Cultura, Generalitat de Catalunya), Sílvia Valenzuela (University of Sheffield), Moisés Díaz (Codex-ICAC), David Asensio (UB-UAB-MonIber-

Rocs), Carme Rovira (MAC), Rafel Jornet (MónIberRocs), Daniel López, Pablo Loza (ICFO) i Mónica Marro (ICFO).

Línia/programa: Arqueologia de la protohistòria de la Mediterrània occidental. L'impacte de l'exèrcit romà sobre les comunitats indígenes del NE d'Ibèria.

- Testimonis arqueològics de la segona Guerra Púnica al Camp de Tarragona. 2013-2017.

Investigadors principals: Jordi López Vilar i Jaume Noguera (UB).

Investigadors participants: Eduard Ble Gimeno (UB), Pau Valdés (UB) i Joan Canela.

Línia/programa: Arqueologia clàssica i ciències de l'antiguitat. Fonts textuals, epigrafia i numismàtica.

- Epigrafia i suports a la Hispània Citerior. 2010-2016.

Investigadora principal: Diana Gorostidi (URV-ICAC).

Investigadors col·laboradors: Jordi López, Hernando Royo, Isabel Rodà (UAB-ICAC) i Anna Gutiérrez Garcia-M. (IRAMAT-CRP2A UMR 5060 CNRS - Université de Bordeaux Montaigne).

Participació en projectes d'altres entitats

- Guerra i conflicte al NE de la península Ibèrica a l'època romano-republicana (segles III-I a.C.) (Projecte quadriennal 2014/100755)

Investigador principal: Jaume Noguera (UB).

Investigadors participants: Jordi López, Eduard Ble (UB) i Pau Valdés (UB).

PUBLICACIONS

Articles en revistes indexades

- López Vilar, J.; Gorostidi, D., “Les inscripcions visigodes de l'absis de Sant Miquel”, *Terme. Revista d'història*, 30, p. 101-109. Carhus+C / 3.962 (ICDS).
- López Vilar, J.; Gorostidi, D., “Noves consideracions sobre la inscripció tarraconense de la beata Thecla (segle V)”, *Pyrenae*, 46, 1, p. 131-146. SCOPUS, Carhus+A / 4.477 (ICDS).

Articles en altres revistes

- López Vilar, J.; Berni, P.; Martínez, V., “Sello BARSÆ sobre ánfora itálica de Vilabella (Tarragona)”, *Boletín de la Sociedad para el Estudio de la Cerámica Antigua en Hispania—Ex Officina*, 6, p. 17-21.

Llibres

- López Vilar, J. (ed.), *Actes del 2on Congrés Internacional d'Arqueologia i Món Antic. August i les províncies occidentals. 2000 aniversari de la mort d'August*, Tarraco Biennal, Fundació Privada Mútua Catalana, Tarragona.

Articles en actes de congrés

- Gorostidi, D.; López Vilar, J., “La *officina lapidaria* tarraconense en época augustea: actualización del corpus y primeras consideraciones” a López Vilar, J. (ed.), *Tarraco Biennal Actes 2on Congrés Internacional d'Arqueologia i Món Antic. August i les províncies occidentals. 2000*

aniversari de la mort d'August (Tarragona, del 26 al 29 de novembre de 2014), Fundació Privada Mútua Catalana, Tarragona, p. 257-262.

- Gutiérrez García-M., A.; Huelin, S.; López Vilar, J.; Rodà de Llanza, I., “Can a fire broaden our understanding of a Roman quarry? The case of El Mèdol (Tarragona, Spain)” a Gasparini, E.; Pensabene, P., *Proceedings of the X ASMOSIA International Conference (Rome, May 2012)* (Roma, 20-25 de maig de 2013), L'Erma di Bretschneider, Roma, p. 779-789.
- López Vilar, J.; Gorostidi, D., “Aqua Augusta a Tarraco?” a López Vilar, J. (ed.), *Tarraco Bienal Actes 2on Congrés Internacional d'Arqueologia i Món Antic. August i les províncies occidentals. 2000 aniversari de la mort d'August* (Tarragona, del 26 al 29 de novembre de 2014) vol. 2, Fundació Privada Mútua Catalana, Tarragona, p. 251-255.

ACTIVITATS

Activitats científiques

- Conferència de Gorostidi, D.; López Vilar, J., “Les pintures de l'absis de Sant Miquel de Terrassa. Anàlisi epigràfica”, en el marc de la *II Jornada tècnica La recerca arqueològica a Sant Miquel de Terrassa: art i patrimoni de la Seu d'Ègara*, organitzada per l'ICAC, l'Ajuntament de Terrassa i el Museu de Terrassa, 23 de març, Terrassa.
- Pòster de Gorostidi, D.; López Vilar, J.; Gutiérrez, A., “The use of Alcover stone in roman times (Tarraco, Hispania citerior). Contributions to the officina lapidaria Tarraconensis”, en el marc de la *ASMOSIA XI International Conference of Association for the Study of Marble & Other Stones In Antiquity*, organitzada per l'Association for the Study of Marble & Other Stones in Antiquity, del 18 al 22 de maig, Split (Croàcia).
- Pòster de Gutiérrez, A.; López Vilar, J., “New insights on the chronology, exploitation and life of the roman quarry of El Mèdol (Tarragona, Spain)”, en el marc de la *ASMOSIA XI International Conference of Association for the Study of Marble & Other Stones In Antiquity*, organitzada per l'Association for the Study of Marble & Other Stones in Antiquity, del 18 al 22 de maig, Split (Croàcia).
- Conferència de López Vilar, Jordi; Noguera, J., “El Vilar, any 218 a.C.”, en el marc del *Memo-rial Francesc Cabré*, organitzat per l'Institut d'Estudis Vallencs, el 18 de juny, Valls.
- Ponència de López Vilar, J.; Puche, J. M., “Análisis arquitectónico de Centcelles”, en el marc del *Seminario Modelos constructivos y urbanísticos de la arquitectura de Hispania: Definición, evolución y difusión. Del periodo romano a la Tardía Antigüedad*, organitzat per la UAM, la US, el Instituto de Arqueología de Mérida i l'ICAC, del 29 al 30 d'octubre, Madrid.
- Conferència de López Vilar, J.; Gorostidi, D., “El colegio apostólico visigodo de Sant Miquel de Terrassa (Barcelona)”, en el marc del *Seminario de arqueología, arte e historia medievales. La iconografía de los apóstoles y su evolución en la edad media hispánica*, organitzat pel Museu Arqueològic Nacional i la UNED, el 10 de novembre, Madrid.
- Conferència de Puche, J. M.; López Vilar, J., “La forma (també) és arquitectura. Aproximació a la comprensió arquitectònica del monument tardoantic de Centcelles (Constantí, Tarragona)”, en el marc del *Seminari internacional Tècniques constructives i arquitectura del poder en la Tarraconense durant l'Antiguitat Tardana (HAR2012-36963-C05-02)*, organitzat per l'ICAC, del 19 al 20 de novembre, Tarragona.

ALTRES

- Director del *Butlletí Arqueològic* de la Reial Societat Arqueològica Tarraconense.
- Secretari de la *Tàrraco Biennal 2on Congrés Internacional d'Arqueologia i Món Antic. August i les províncies occidentals. 2000 aniversari de la mort d'August* (Tarragona, novembre 2014).
- *Peer-reviewer* de les actes de la *Tàrraco Biennal 2on Congrés Internacional d'Arqueologia i Món Antic. August i les províncies occidentals. 2000 aniversari de la mort d'August* (Tarragona, del 26 al 29 de novembre 2014).
- *Peer-reviewer* de la *Revista d'Arqueologia de Ponent*.

Rodrigo Requena, Esther
Investigadora júnior (R3)
Equip de recerca: Poblament i territori en època romana

PROJECTES DE RECERCA

Línia/programa: Arqueologia del paisatge, poblament i territori. Altres projectes.

- Implantació i model de ciutat del *conuentus Tarraconensis*. Els jaciments arqueològics de *Iesso* (Guissona), Can Tacó-Turó d'en Roina/*Mons Observans* (Montmeló-Montornès del Vallès) i *Iulia Libica* (Llívia) (Projecte quadriennal 2014/100660). 2014-2017.

Investigador principal: Josep Guitart (UAB-ICAC).

Investigadors participants: Joaquim Pera (UAB), Cèsar Carreras (UAB), Esther Rodrigo, Oriol Olesi (UAB), Jordi Guàrdia (UAB), Núria Padrós (UAB), Núria Romaní, Josep Ros (Museu de Guissona Eduard Camps), David Castellana (Ajuntament de Guissona), Gemma de Solà (UAB) i Montse Tenas (Museu de Montmeló).

- La conquesta romana a la Catalunya interior: l'exemple de Puig Castellar (Biosca). 2012-2016.

Investigadors principals: Esther Rodrigo, Cèsar Carreras (UAB) i Joaquim Pera (UAB).

Investigadors participants: Josep Guitart (UAB-ICAC), Núria Romaní, Núria Padrós i Josep Ros (Museu de Guissona Eduard Camps).

Línia/programa: Arqueologia del paisatge, poblament i territori. Formes del paisatge i antropització dels espais de muntanya de la protohistòria a l'edat mitjana.

- Interacciones socio-ambientales durante el Holoceno: estructuración, ocupación y dinámicas del territorio en la cuenca del Ter a partir de la arqueología del paisaje (TerAmAr) (HAR2012-39087-C02-02) (Projecte quadriennal 2014/100751). 2013-2015.

Investigador principal: Josep M. Palet.

Membres: I+D: Marta Prevosti, Esther Rodrigo, Hèctor A. Orenego (University of Sheffield-URV), Arnau Garcia, Marta Sancho (UB), Marta Flórez, Aymat Catafau (Université de Perpignan), Michele Matteazzi, Pere Castanyer (MAC-Empúries), Helena Paula Carvalho (Universidade do Minho), Rosa Plana (Université Paul-Valéry Montpellier III) i M. Jesús Ortega. **Projecte quadriennal:** Arnau Garcia, Pere Castanyer (MAC-Empúries), Marta Prevosti, Rosa Plana (Université Paul-Valéry Montpellier III), Joaquim Tremoleda (MAC-Empúries), Michele Matteazzi, M. Jesús Ortega i Anna Bertral.

Participació en projectes d'altres entitats

- Arqueologia de la conquesta e implementació romana en Hispania. Estrategias y modelos de control territorial en el NE de la Provincia Citerior (ss. II-I aC) (HAR2012-370003-C03-01). 2013-2015.

Investigador principal: Joaquim Pera (UAB).

Investigadors participants: Esther Rodrigo, Josep Guitart (UAB-ICAC), Cèsar Carreras (UAB) i Marta Campos (UAB).

- Primers models d'ocupació romana a Catalunya (s. II-I aC). (Projecte quadriennal 2014/100904). 2014-2017.

Investigador principal: Joaquim Pera.

Investigadors participants: Cèsar Carreras (UAB), Josep Guitart (UAB-ICAC), Esther Rodrigo, Núria Romaní (UAB), Núria Padrós (UAB), Gemma de Solà (UAB-Museu de Guissona), Josep Ros (Museu de Guissona), David Castellana (Ajuntament de Guissona).

- El jaciment de Sant Pau de Riu-Sec (Sabadell, Vallès Occidental) (Projecte quadriennal 2014/100905). 2014-2017.

Investigador principal: Cèsar Carreras (UAB).

Investigadors participants: Jordi Roig (Arrago SL), Joaquim Pera (UAB), Esther Rodrigo, Joan Manel Coll (Arrago SL) Josep M. Puche.

PUBLICACIONS

Articles en revistes indexades

- Rodrigo, E.; Carreras, C.; Porcheddu, V., “Marques africanes i ròdies de Can Tacó (Montmeló/Montornès del Vallès)”, *Pyrenae*, vol. 46-2, p. 37-41. SCOPUS, Carhus+A / 4.477 (ICDS).

Articles en actes de congrés

- Pera, J.; Carreras, C.; Rodrigo, E.; Romaní, N.; Padrós, N., Guitart, J., “La conquesta en el nord-est de la Hispania Citerior a partir del estudio del asentamiento de Puig Castellar (Biosca, Lleida)” a Álvarez, J. M.; Nogales, T.; Rodà, I. (eds.), *Actas XVIII Congreso Internacional de Arqueología Clásica. Centro y periferia en el mundo clásico* (Mèrida, del 13 al 17 de maig de 2013), Museo Nacional de Arte Romano, Mèrida, p. 1761-1763.
- Rodrigo, E.; Guitart, J., “El asentamiento romano de Can Tacó (Montmeló-Montornès del Vallès, Barcelona) en el contexto de los asentamientos postnumantinos de Cataluña” a Álvarez, J. M.; Nogales, T.; Rodà, I. (eds.), *Actas XVIII Congreso Internacional de Arqueología Clásica. Centro y periferia en el mundo clásico* (Mèrida, del 13 al 17 de maig de 2013), Museo Nacional de Arte Romano, Mèrida, p. 1695-1699.
- Rodrigo, E.; Fortea, G., “El recogido femenino como elemento de diferenciación social en la Grecia Clásica” a Alfaro, C.; Ortiz, J.; Antón, P., *Tiaras, Diadems and Headdresses in the Ancient Mediterranean Cultures. Symbolism and Technology*, Monografias del Seminario de Estudios de la Mujer en la Antigüedad (SEMA), III, València, p. 25-40.

ACTIVITATS

Activitats científiques

- Comunicació de Guitart, J.; Pera, J.; Romaní, N.; Padrós, N.; Carreras, C.; Rodrigo, E.; Ros, J.; de Solà, G., “La ciutat romana de Iesso. Parc Arqueològic de Guissona (2011-2014)”, en el

marc de les *Primeres Jornades d'Arqueologia i Paleontologia de Ponent*, organitzades pels Serveis Territorials del Departament de Cultura a les Terres de Ponent, la Diputació de Lleida, l'Institut d'Estudis Ilerdencs i l'Institut Català de Paleontologia, del 17 al 18 d'abril, Balaguer.

- Comunicació de Pera, J.; Carreras, C.; Guitart, J.; Padrós, N.; Rodrigo, E.; Romaní, N., “Puig Castellar (Biosca, la Segarra). Un *castellum* de segona meitat de segle II aC a l'interior de Catalunya”, en el marc de les *Primeres Jornades d'Arqueologia i Paleontologia de Ponent*, organitzades pels Serveis Territorials del Departament de Cultura de Lleida, l'Institut d'Estudis Ilerdencs, la Diputació de Lleida i l'Institut Català de Paleontologia, del 17 al 18 d'abril, Balaguer.
- Conferència de Rodrigo, E., “Les estratègies d'ocupació en època romanorepublicana a l'àrea laietana: l'estat de la qüestió a partir de l'arqueologia”, en el marc del *69è Curs d'Arqueologia d'Empúries*, organitzat pel MAC-Empúries, del 5 al 25 de juliol, Empúries.
- Comunicació de Rodrigo Requena, E.; Gutiérrez García-Moreno, A.; Pitarch, A.; Guitart, J., “Integrative study of the early Roman building of Can Tacó (Barcelona, Spain). The contribution of archaeometry in the understanding of the building and decorative choices”, en el marc del *21st Annual Meeting of the European Association of Archaeologists*, organitzat per la European Association of Archaeologists i la University of Glasgow, del 2 al 5 de setembre, Glasgow (Regne Unit).
- Conferència de Pera, J.; Carreras, C.; Rodrigo, E.; Romaní, N., “Puig Castellar de Biosca (la Segarra). Una fortificació de segona meitat del s.II aC a l'interior de Catalunya”, en el marc de la *Tribuna d'Arqueologia 2015-2016*, organitzada pel Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya, d'octubre de 2015 a juny de 2016, Barcelona.

Activitats de difusió i transferència

- 16 de maig: Xerrada divulgativa de Carreras, C.; Rodrigo, E.; Guitart, J., “Vins i olis de l'antiguitat. Les àmfores de l'assentament romà de Can Tacó (*Mons Observans*)”, en el marc de l'activitat *El vi a l'antiga Roma. Nit dels Museus*, organitzada per l'Ajuntament de Montmeló i l'Ajuntament de Montornès del Vallès, Montmeló i Montornès del Vallès.
- 22 de novembre: Xerrada divulgativa de Pitarch, A.; Rodrigo, E., “Les pintures murals romanes de l'assentament de Can Tacó/Turó d'en Roina: estudi dels pigments i dels morters”, en el marc de la *Setmana de la Ciència*, organitzada per l'Ajuntament de Montmeló i l'Ajuntament de Montornès del Vallès, del 16 al 22 de novembre, Montmeló i Montornès del Vallès.

DOCÈNCIA

- Professora del *IX Curs d'Arqueologia de Iesso*, organitzat per la UAB, el Patronat d'Arqueologia de Guissona i l'ICAC, del 6 al 17 de juliol, Guissona.
- Professora de les assignatures *Arqueologia Clàssica*, *Introducció a l'Arqueologia*, *Mètodes i Tècniques de camp d'arqueologia històrica* i *Pràctiques Externes d'Arqueologia*, del Grau d'Arqueologia de la UAB.
- Professora de l'assignatura *Arqueologia de la Guerra*, del Màster en Arqueologia Clàssica (UAB-URV-ICAC).
- Professora col·laboradora de l'assignatura *Món Clàssic I* del Grau d'Humanitats de la UOC.

Investigadors postdoctorals

Colominas Barberà, Lúdia
Investigadora postdoctoral (R2)
Equip de recerca: Arqueologia del Paisatge (GIAP)

PROJECTES DE RECERCA

Línia/programa: *Instrumentum domesticum*. Materials i comerç en el món antic.

- L'assentament romà dels Masos (Cambrils). Estudi arquitectònic i de la cultura material d'un lloc rural de l'ager *Tarraconensis*. 2015-2018.

Investigador principal: Ramon Jàrrrega.

Investigadors participants: Marta Prevosti, Jordi López i Lúdia Colominas.

Investigadors col·laboradors: Gerard Martí (Museu d'Història de Cambrils) i Pere Cots.

PUBLICACIONS

Articles en revistes indexades

- Colominas, L., Edwards, C., Beja-Pereira, A., Vigne, J-D., Silva, R., Castanyer, P., Tremoleda, J., Saña, M., Perez-Ripoll, M., Goyache, F., Howe, J., Barker, G., Bower, M., "Detecting the T1 cattle haplogroup in the Iberian Peninsula from Neolithic to medieval times: new clues to continuous cattle migration through time. *Journal of Archaeological Science*", *Journal of Archaeological Science*, 59, p. 110-117. JCR (ISI), SCOPUS, Carhus+A. Factor d'impacte: 2,196 (any 2015) / 9.977 (ICDS).
- Motuzaite-Matuzeviciute, G.; Preece, R.C.; Wang, S.; Colominas, L.; Ohnuma, K.; Kume, S.; Abdykanova, A.; Jones, M.-K., "Ecology and subsistence at the Mesolithic and Bronze Age site of Aigyrzhal-2, Naryn valley, Kyrgyzstan", *Quaternary International*, JCR (ISI), SCOPUS, Carhus+A. Factor d'impacte: 2,062 (any 2015) / 9.915 (ICDS).
- Colominas, L., "Morphometric variability of Roman dogs in Hispania Tarraconensis: The case study of the Vila de Madrid necropolis", *International Journal of Osteoarchaeology*. SCOPUS, Carhus+A. Factor d'impacte: 1,296 (any 2015) / 9.880 (ICDS)-

Articles en actes de congrés

- Colominas, L., "Roman expansion and cattle size increase in the north-east of the Iberian Peninsula: studying the link through

the Zooarchaeology” a Álvarez, J. M.; Nogales, T.; Rodà, I. (eds.), *Actas XVIII Congreso Internacional de Arqueología Clásica. Centro y periferia en el mundo clásico* (Mèrida, del 13 al 17 de maig de 2013), Museo Nacional de Arte Romano, Mèrida, p. 143-148.

ACTIVITATS

Activitats científiques

- Comunicació de Colominas, L.; Palet, J. M., “Romanització i pràctiques ramaderes als Pirineus Orientals: aïllament o connexió?”, en el marc del *Arqueopyrenae. 1er Congr s Internacional d’Arqueologia Pirinenca*, organitzat per la UAB i l’Espai Ceret nia, de l’1 al 3 d’octubre, Bolvir.
- Comunicació de Colominas, L.; Castanyer, P.; Tremoleda, J., “Changes in animal husbandry from Early Roman to late Antiquity in the north-east of the Iberian peninsula: the study case of Vilauba villa”, en el marc del congrés *Subsistence strategies in times of socio-economic changes at the transition from Antiquity to the Middle Ages in the Roman world*, organitzat per GDRE-BioArch, del 12 al 13 de novembre, Brusel·les (Bèlgica).

DOCÈNCIA

- Professora de l’assignatura *Introducción a la Arqueozoolog a* del Grau d’Història de la Universitat de Múrcia.
- Professora de l’assignatura *Evolució hist rica del paisatge: paleoambient i GIS*, del M ster en Arqueologia Clàssica (UAB-URV-ICAC).

ALTRES

- Membre del Comit  Científic del *5th Postgraduate Zooarchaeology Forum (PZAF)*, organitzat per l’IPHES, del 24 al 26 de setembre, Tarragona.

De Mesa Gárate, Ana
Investigadora postdoctoral (R2)
Equip de recerca: Arqueometria i Produccions Artístiques (ArPA)

PROJECTES DE RECERCA

Línia/programa: Arqueologia de la ciutat antiga.

- Projecte de recerca arqueològica al conjunt de les esglésies de Sant Pere de Terrassa. Vallès Occidental. Antiga Ègara (Projecte quadriennal 2014/100748). 2014-2017.

Investigador principal: Josep M. Macias.

Investigadors participants: Gemma Garcia, Antonio Moro (Museu de Terrassa), Ana de Mesa i Josep M. Puche.

Línia/programa: Arqueologia de la ciutat antiga. Tarraco.

- Projecte de recerca arqueològica al recinte de culte de la seu del *Concilium Prouinciae Hispaniae Citerioris*. Tarragona (Tarragonès). (Tarraco, Hispània Citerior) (Projecte quadriennal 2014/100925). 2014-2017.

Investigador principal: Josep M. Macias.

Investigadors participants: Andreu Muñoz (MBT-ICAC), Imma Teixell (Ajuntament de Tarragona-ICAC), Miquel Àngel Cau (ICREA-UB), Ana de Mesa, Pau de Solà-Morales (URV), Josep M. Toldrà (URV) i Josep M. Puche.

Línia/programa: Arqueologia de la protohistòria de la Mediterrània occidental. Formació i desenvolupament de societats complexes en la protohistòria catalana.

- Formes d'ocupació del territori i evolució del poblament a la Cessetania occidental durant la protohistòria (Ier mil·lenni aC) (Projecte quadriennal: 2014/100926). 2014-2017.

Investigadora principal: M. Carme Belarte (ICREA-ICAC).

Investigadors participants: Joan Canela, Núria Otero, Jordi López, Ignacio Fiz (URV-ICAC), Jordi Morer (MonIberRocs), Anna Gutiérrez (IRAMAT-CRP2A UMR 5060 CNRS - Université de Bordeaux Montaigne), Hernando Royo i Ana de Mesa.

Investigadors col·laboradors: Judit Ciurana, Meritxell Monrós, Pilar Camañes, Itxaso Euba, Jaume Noguera (UB), Jordi Principal (MAC), Maite Miró (Departament de Cultura, Generalitat de Catalunya), Sílvia Valenzuela (University of Sheffield), Moisés Díaz (Codex-ICAC), David Asensio (UB-UAB-MonIberRocs), Carme Rovira (MAC), Rafel Jornet (MónIberRocs), Daniel López, Pablo Loza (ICFO) i Mónica Marro (ICFO).

Participació en projectes d'altres entitats

- *Marmora Hispaniae*. Explotación, uso y difusión de la caliza de Esejón en la Hispania romana (HAR2013-44971-P). 2014-2016.

Investigadora principal: Virginia García-Entero (UNED)

Investigadors participants: Sergio Vidal (MAN-UNED), María Peréx (UNED), Yolanda Peña, Ana Zarco i Raúl Aranda.

Col·laboradors ICAC: Ana de Mesa i Hernando Royo.

ACTIVITATS

Activitats científiques

- Comunicació de De Mesa, A.; Royo, H., “Arqueometría, una herramienta para la restauración de materiales pétreos”, en el marc del *Seminari internacional La conservació i restauració en l'arqueologia: una eina per a la recerca i la divulgació*, organitzat per l'ICAC, l'IPHES i l'ICRPC (Programa SUMA), el 13 de març, Tarragona.
- Comunicació de De Mesa, A.; Royo, H., “Estudio arqueométrico de los materiales constructivos de Sant Miquel d'Ègara”, en el marc de la *II Jornada tècnica La recerca arqueològica a Sant Miquel de Terrassa: art i patrimoni de la Seu d'Ègara*, organitzada per l'ICAC, l'Ajuntament de Terrassa i el Museu de Terrassa, el 23 de març, Terrassa.
- Ponència de Àlvarez, A.; de Mesa, A.; Gutiérrez García-M.; Lapuente, P.; Rodà, I.; Royo, H., “MARMOR LAPISQVE, a new web database catalogue. A reference of Hispanic stone materials used in antiquity”, en el marc de la *ASMOSIA XI International Conference of Association for the Study of Marble & Other Stones In Antiquity*, organitzada per l'Association for the Study of Marble & Other Stones in Antiquity, del 18 al 22 de maig, Split (Croàcia).
- Pòster de Royo, H.; de Mesa, A.; Brilli, M., “White and grey marbles in Roman and late antiquity times in the province of Toledo (Spain). Archaeometric characterization”, en el marc de la *ASMOSIA XI International Conference of Association for the Study of Marble & Other Stones In Antiquity*, organitzada per Association for the Study of Marble & Other Stones in Antiquity, del 18 al 22 de maig, Split (Croàcia).

Activitats de difusió i transferència

- 23 d'abril: Xerrada divulgativa de De Mesa Gárate, A.; Royo Plumed, H., “Només dues pedres”, en el marc del *Festival de Sant Jordi 2015*, organitzat per l'Institut Sant Pere i Sant Pau, del 20 al 24 d'abril, Tarragona.

DOCÈNCIA

- Professora del curs de formació a professorat *Arqueometria: distingint les pedres de l'antiguitat*. *Marmora romana*, organitzat per l'ICAC i el Programa CTM del Departament d'Ensenyament de la Generalitat de Catalunya a Tarragona, el 9 i l'11 de febrer.
- Professora de la *26ª Edición de Cursos de Verano de la UNED*: “In mille genere marmor: la explicitación de las canteras en la Hispania romana” (Mèrida, del 9 a l'11 de juliol).
- Professora de l'assignatura *Arqueometria. Materials transformats/no transformats* del Màster en Arqueologia Clàssica (UAB-URV-ICAC).

ALTRES

- Guanyadora del II Premi Norman Herz al pòster “White and grey marbles in Roman and Late Antiquity in the Province of Toledo (Spain). Archaeometric characterization” de Royo, H.; de Mesa, A.; Brilli, M., presentat a la *ASMOSIA XI International Conference of Association for the Study of Marble & Other Stones In Antiquity*, organitzada per l'Association for the Study of Marble & Other Stones in Antiquity, del 18 al 22 de maig, Split (Croàcia).
- *Peer-reviewer* de les actes de la *Tarraco Biennial 2on Congrés Internacional d'Arqueologia i Món Antic. August i les províncies occidentals. 2000 aniversari de la mort d'August* (Tarragona, del 26 al 29 de novembre 2014).

Garcia Molsosa, Arnau
Investigador postdoctoral (R2)
Equip de recerca: Arqueologia del Paisatge (GIAP)

PROJECTES DE RECERCA

Linia/programa: Arqueologia del paisatge, poblament i territori. Formes del paisatge i antropització dels espais de muntanya de la protohistòria a l'edat mitjana.

- Paisatges culturals de l'Alt Congost. Recerca arqueològica, transferència de coneixement i proposta de socialització dels resultats (Projecte quadriennal 2014/100955). 2014-2017.

Investigador principal: Arnau Garcia.

Investigadors participants: Judit Ciurana, Josep M. Palet, Tania Polonio i Jaume Oliver (UAB).

Investigadors col·laboradors: Fèlix Retamero (UAB), Santiago Giralt (ICTJA-CSIC), Héctor A. Orenge (University of Sheffield-URV), Santiago Riera (SERP-UB), Marta Flórez, Carles Padrós, Maria Jaime, Jordi Roig (Arrago, SL), Rocío Gómez (UPV), Antònia Díaz (In situ, SCP) i Bibiana Agustí (In situ, SCP).

- Interacciones socio-ambientales durante el Holoceno: estructuración, ocupación y dinámicas del territorio en la cuenca del Ter a partir de la arqueología del paisaje (TerAmAr) (HAR2012-39087-C02-02) (Projecte quadriennal 2014/100751). 2013-2015.

Investigador principal: Josep M. Palet.

Membres: I+D: Marta Prevosti, Esther Rodrigo, Hèctor A. Orenge (University of Sheffield-URV), Arnau Garcia, Marta Sancho (UB), Marta Flórez, Aymat Catafau (Université de Perpignan), Michele Matteazzi, Pere Castanyer (MAC-Empúries), Helena Paula Carvalho (Universidade do Minho), Rosa Plana (Université Paul-Valéry Montpellier III) i M. Jesús Ortega.

Projecte quadriennal: Arnau Garcia, Pere Castanyer (MAC-Empúries), Marta Prevosti, Rosa Plana (Université Paul-Valéry Montpellier III), Joaquim Tremoleda (MAC-Empúries), Michele Matteazzi, M. Jesús Ortega i Anna Bertral.

- Els orígens del pastoralisme intensiu i la creació de paisatges culturals al nord-est de la Península Ibèrica (Projecte quadriennal 2014/100754). 2014-2017.

Investigadors principals: Hèctor A. Orenge (University of Sheffield-URV) i Josep M. Palet.

Investigadors participants: Santiago Riera (SERP-UB), Paul Halstead (University of Sheffield), Magí Miret (Departament de Cultura, Generalitat de Catalunya), Arnau Garcia, Maria Jesús Ortega, Tania Polonio i Sílvia Valenzuela (University of Sheffield).

Participació en projectes d'altres entitats

- Estudi del paisatge de Palaikastro (Creta) (*Palaikastro Landscape analysis project. Towards an integrated archaeological research*). 2012-2016.

Investigador principal: Carl Knappett (University of Toronto, Canada), Alexandra Livarda (University of Nottingham).

Investigadors participants: Hèctor A. Orenge (University of Sheffield-URV), Santiago Riera (UB), Josep M. Palet i Arnau Garcia.

- Long time, no see: Land Reclamation and the Cultural Record of Central-Western Plain of Thessaly. 2014-2016.

Investigador principal: Hèctor A. Orenge (University of Sheffield-URV); Athanasia Krachtoglou (Hellenic Ministry of Culture); Santiago Riera (UB).

Membre ICAC: Arnau Garcia

PUBLICACIONS

Articles en revistes indexades

- Orenge, H. A.; Krachtoglou, A.; Garcia, A.; Palaiochoritis, K.; Stamati, A., "Photogrammetric re-discovery of the hidden long-term landscapes of western Thessaly, central Greece", *Journal of Archaeological Science*, 64, p. 100-109. JCR (ISI), SCOPUS, Carhus+A. Factor d'impacte: 2,196 (any 2015) / 9.977 (ICDS).
- Garcia, A.; Flórez, M.; Palet, J. M., "Arqueología del paisaje en el entorno de Lauro: una aproximación microrregional a la construcción del territorio romano en el noreste de la Península Ibérica", *Zephyrus*, 76, p. 99-119. SCOPUS, Carhus+B / 9.977 (ICDS).

Llibres

- Barbé, E.; Garcia, A.; Llimargas, J.; Oliver, J., *Història de la Garriga. Dels primers assentaments humans al segle XXI*, Ajuntament de la Garriga, la Garriga.

Articles en actes de congrés

- Garcia, A.; Flórez, M.; Lladó, M.; Palet, J. M.; Giral, S., "Construcción y dinámicas de un paisaje antropizado durante la antigüedad: Estudio arqueológico y sedimentológico microrregional de un sector del llano pre-litoral catalán (Samalús, Barcelona)" a Álvarez, J. M.; Nogales, T.; Rodà, I. (eds.), *Actas XVIII Congreso Internacional de Arqueología Clásica. Centro y periferia en el mundo clásico* (Mèrida, del 13 al 17 de maig de 2013), Museo Nacional de Arte Romano, Mèrida, p. 241-244.
- Palet, J.M.; Ejarque, A.; Orenge, H.A.; Julià, R.; Marco, J.; Riera, S.; Garcia, A.; Montaner, J., "Landscape dynamics and territorial organization in the Empordà littoral plain (North-Eastern Catalonia) from the Antiquity to the Medieval period: an integrated landscape analysis" a Álvarez, J. M.; Nogales, T.; Rodà, I. (eds.), *Actas XVIII Congreso Internacional de Arqueología Clásica. Centro y periferia en el mundo clásico* (Mèrida, del 13 al 17 de maig de 2013), Museo Nacional de Arte Romano, Mèrida, p. 311-315.

ACTIVITATS

Activitats científiques

- Conferència de Palet, J. M.; Orenge, H. A.; Garcia, A., "L'arqueologia del paisatge i l'estudi de l'ocupació ramadera d'espais altimontans pirinencs: recerques microrregionals a l'Alt Segre

i a les capçaleres del Ter”, en el marc del *Seminari internacional Estudis transdisciplinars sobre ramaderia i pastoralisme*, organitzat per l’ICAC, l’IPHES i l’ICRPC (Programa SUMA), del 9 al 23 de febrer, Tàrragona.

- Pòster de Garcia, A.; Oliver, J., “From foodscapes to concretescapes – through crisisescapes. The irrigation systems of la Garriga (Barcelona), 12th – 21st C.”, en el marc de la *Crossing Boundaries: the Creation of Foodscapes. AEA spring conference*, organitzada per la University of Nottingham, el 28 de març, Nottingham (Regne Unit).
- Ponència de Palet, J. M.; Garcia, A.; Orengo, H. A., “Els espais alimontans pirenaics a l’Antiguitat: 10 anys d’estudis en arqueologia del paisatge del GIAP-ICAC”, en el marc del *1er Congrés Internacional d’Arqueologia Pirinenca. L’explotació dels recursos naturals al Pirineu oriental en època antiga*, organitzat per la UAB, de l’1 al 3 d’octubre, Bolvir.

Investigadors predoctorals

Fernández Pino, Iván
Investigador predoctoral (R1)
Equip de recerca: Arqueologia Cristiana i de l'Antiguitat Tardana

ACTIVITATS

Activitats científiques

- Conferència de Fernández, I.; Macias, J. M.; Puche, J. M.; Solà Morales, P. de; Toldrà, J. M., “Metodología de análisis del circo romano de Tarragona y nuevos resultados”, en el marc del *Seminario Modelos constructivos y urbanísticos de la arquitectura de Hispania: Definición, evolución y difusión. Del periodo romano a la Tardía Antigüedad*, organitzat per la UAM, la US, el Instituto de Arqueología de Mérida i l'ICAC, del 29 al 30 d'octubre, Madrid.

Activitats de difusió i transferència

- Disseny de l'APP AMP-Archeologia Medievale Padova en el marc de la International Summer School “Digital recording study public sharing of historical architectures” organitzada per la Università di Padova, del 27 de setembre al 3 d'octubre, Padova.

DOCÈNCIA

- Professor de l'assignatura *Representació i Restauració Virtual*, del Grau d'Arquitectura de l'ETSA de la URV (EAR).

Gonzalo Arango, Xavier
Investigador predoctoral (R1)
Equip de recerca: Arqueologia Cristiana i de l'Antiguitat Tardana

PROJECTES DE RECERCA

- Dinàmiques en l'organització social i econòmica del territori de Tarragona entre els segles VI-X. (Tesi doctoral en curs).

PUBLICACIONS

Articles en actes de congrés

- Gonzalo, X.; Martí, R., "El poblament alt-medieval del territori de Tarragona: campanyes de prospecció arqueològica a l'Alt Camp i la Conca de Barberà (2012-2013). Primers resultats", a VV.AA., *V congrés d'Arqueologia Medieval i Moderna a Catalunya* (Barcelona, del 22 al 25 de maig de 2014), ACRAM i Ajuntament de Barcelona, Barcelona, p. 721-728.

Lasheras González, Ada
Investigadora predoctoral (R1)
Equip de recerca: Seminari de Topografia Antiga (SETOPANT)

PROJECTES DE RECERCA

- El suburbi portuari de Tarraco a l'Antiguitat tardana (s. III-VIII dC). (Tesi doctoral en curs).

PUBLICACIONS

Articles en revistes indexades

- Lasheras, A., “Dos abocadors del començament del segle V dC al suburbi portuari de Tàrraco”, *Revista d'Arqueologia de Ponent*, 25, p. 101-132. Carhus+B / 3.880 (ICDS).

Capítols de llibre

- Lasheras, A., “Mujeres del occidente tardorromano (siglos III-V d.C.). Cuidado, reproducción y producción” a Cuadrada, C. (co-ord.), *Oikonomía: cuidados, reproducción y producción*, Antropología Médica, Publicacions de la URV, Tarragona, p. 81-140.

Articles en actes de congrés

- Lasheras, A.; Rodríguez, F.; Teruel, C., “El paisaje urbano de Tarraco: reflexiones sobre su transformación desde una perspectiva social” a Sáez, I.; Tejerizo, C.; Elorza, L.; Herández, B.; Hernando, C. (coords.), *Arqueologías sociales. Arqueología en sociedad. Actas de las VII Jornadas de Jóvenes en Investigación Arqueológica* (Vitoria-Gasteiz, del 7 a l'11 de maig de 2014), Arkeogazte-JAS Arqueología, Vitoria-Gasteiz, p. 220-229.

ACTIVITATS

Activitats científiques

- Comunicació de Lasheras, A.; Terrado, P., “New approaches to the study of the harbour of Tarraco: archaeological and literary research (3rd century BC – 8th century AD)”, en el marc de la *International Conference. Harbours as objects of interdisciplinary research - Archaeology + History + Geosciences*, organitzada per la Archäologisches Landesmuseum und Zentrum für Baltische und Skandinavische Archäologie, la Friedrich-Schiller-Universität Jena, la Römisch-Germanisches Zentralmuseum i el Deutsches Schiffahrtsmuseum, del 30 de setembre al 3 d'octubre, Kiel (Alemanya).

- Comunicació de Lasheras, A., “Generar arqueologia des de les fonts. La recerca de l’espai de les dones a l’Antiguitat: el cas de les gladiadores”, en el marc de la *I Jornada de Joves Investigadors de l’ICAC (JJI-ICAC). Fonts textuais i recerca arqueològica*, organitzada per l’ICAC i la URV, el 30 de novembre, Tarragona.
- Conferència de Lasheras, A., “Pràctiques mèdiques, metges i metgesses a l’Antiguitat tardana”, en el marc del *Cicle de conferències “La medicina a Roma”*, organitzat pel Centre d’Antropologia Mèdica de la URV, el 3 de desembre, Tarragona.

Activitats de difusió i transferència

- 28 de novembre: Xerrada divulgativa de Lasheras, A.; Rodríguez, F., “El camp de Tarragona: des del final de l’Imperi romà d’occident a les cartes de població”, organitzada pel Centre d’Estudis Selvatans, la Selva del Camp.

Ortega Pérez, María Jesús
Investigadora predoctoral (R1)
Equip de recerca: Arqueologia del Paisatge (GIAP)

PROJECTES DE RECERCA

- Anàlisi Territorial de l'Horta, El Camp de Túria i La Ribera (València): estudi arqueomorfològic, ocupació del territori i dinàmiques del paisatge en la Plana de València. (Tesi doctoral en curs).

Línia/programa: Arqueologia del paisatge, poblament i territori. Formes del paisatge i antropització dels espais de muntanya de la protohistòria a l'edat mitjana.

- Interacciones socio-ambientales durante el Holoceno: estructuración, ocupación y dinámicas del territorio en la cuenca del Ter a partir de la arqueología del paisaje (TerAmAr) (HAR2012-39087-C02-02) (Projecte quadriennal 2014/100751). 2013-2015.

Investigador principal: Josep M. Palet.

Membres: I+D: Marta Prevosti, Esther Rodrigo, Hèctor A. Orenge (University of Sheffield-URV), Arnau Garcia, Marta Sancho (UB), Marta Flórez, Aymat Catafau (Université de Perpignan), Michele Matteazzi, Pere Castanyer (MAC-Empúries), Helena Paula Carvalho (Universidade do Minho), Rosa Plana (Université Paul-Valéry Montpellier III) i M. Jesús Ortega. **Projecte quadriennal:** Arnau Garcia, Pere Castanyer (MAC-Empúries), Marta Prevosti, Rosa Plana (Université Paul-Valéry Montpellier III), Joaquim Tremoleda (MAC-Empúries), Michele Matteazzi, M. Jesús Ortega i Anna Bertral.

- Estudi del paisatge cultural de l'Horta de València (Valentia Landscape Project VaLandPro). 2013-2016.

Investigadors principals: Josep M. Palet, Hèctor A. Orenge (University of Sheffield-URV), Pilar Carmona (UV) i Santiago Riera (SERP-UB).

Investigadors participants: Maria Jesús Ortega i Adrià Pitarch.

- Els orígens del pastoralisme intensiu i la creació de paisatges culturals al nord-est de la Península Ibèrica (Projecte quadriennal 2014/100754). 2014-2017.

Investigadors principals: Hèctor A. Orenge (University of Sheffield-URV) i Josep M. Palet.

Investigadors participants: Santiago Riera (SERP-UB), Paul Halstead (University of Sheffield), Magí Miret (Departament de Cultura, Generalitat de Catalunya), Arnau Garcia, Maria Jesús Ortega, Tania Polonio i Silvia Valenzuela (University of Sheffield).

PUBLICACIONS

Articles en revistes indexades

- Ortega M. J.; Orengo H. A.; Palet J. M., “El paisaje histórico de la llanura litoral de València: arqueomorfología, estructuración territorial y SIG”, *Sagvntvm, Papeles del laboratorio de Arqueología de Valencia*, Extra, 17, p. 187-202. Carhus+C / 4.477 (ICDS).

Articles en altres revistes

- Ortega, M. J.; Palet, J. M.; Orengo, H. A., “El límite entre Valentia y Saetabis: un paisaje cultural de origen romano al sur de los ríos Xúquer y Magre (Xàtiva, Valencia)”, *Agri Centuriati. An International Journal of Landscape Archaeology*, 12, p. 153-174 / 3.541 (ICDS).

Articles en actes de congrés

- Ortega M. J.; Orengo H. A.; Palet J. M., “Análisis arqueomorfológico y estructuración territorial en la llanura de «Valentia»” a Álvarez, J. M.; Nogales, T.; Rodà, I. (eds.), *Actas XVIII Congreso Internacional de Arqueología Clásica. Centro y periferia en el mundo clásico* (Mèrida, del 13 al 17 de maig de 2013), Museo Nacional de Arte Romano, Mèrida, p. 317-318.

Otero Herráiz, Núria
Investigadora predoctoral (R1)
Equip de recerca: Arqueologia Protohistòrica

PROJECTES DE RECERCA

- Estudi dels patrons de poblament a la Il·lèrgia occidental durant la protohistòria. (Tesi doctoral en curs).

Línia/programa: Arqueologia del paisatge, poblament i territori. Altres projectes.

- Prospecciones geofísicas en la Litera y el Bajo Cinca: nuevas aplicaciones para el conocimiento del territorio ilergete occidental (siglos IV a I a.C.). 2015.

Investigadora principal: Pilar Camañes.

Investigadors participants: M. Carme Belarte (ICREA-ICAC), Jordi Principal (MAC-Barcelona), Ignasi Garcés (UB), Luis Fatás (Dirección General de Patrimonio Cultural, Gobierno de Aragón), Núria Otero, Carles Padrós i Joan Canela.

Línia/programa: Arqueologia de la protohistòria de la Mediterrània occidental. Formació i desenvolupament de societats complexes en la protohistòria catalana.

- Formes d'ocupació del territori i evolució del poblament a la Cessetania occidental durant la protohistòria (Ier mil·lenni aC) (Projecte quadriennal: 2014/100926). 2014-2017.

Investigadora principal: M. Carme Belarte (ICREA-ICAC).

Investigadors participants: Joan Canela, Núria Otero, Jordi López, Ignacio Fiz (URV-ICAC), Jordi Morer (MonIberRocs), Anna Gutiérrez (IRAMAT-CRP2A UMR 5060 CNRS - Université de Bordeaux Montaigne), Hernando Royo i Ana de Mesa.

Investigadors col·laboradors: Judit Ciurana, Meritxell Monrós, Pilar Camañes, Itxaso Euba, Jaume Noguera (UB), Jordi Principal (MAC), Maite Miró (Departament de Cultura, Generalitat de Catalunya), Sílvia Valenzuela (University of Sheffield), Moisés Díaz (Codex-ICAC), David Asensio (UB-UAB-MonIberRocs), Carme Rovira (MAC), Rafel Jornet (MónIberRocs), Daniel López, Pablo Loza (ICFO) i Mónica Marro (ICFO).

Línia/programa: Arqueologia de la protohistòria de la Mediterrània occidental. Missió arqueològica a Althiburos (El Kef, Tunísia).

- Urbanización y desarrollo urbano en los márgenes del territorio de Cartago. La ciudad nómido-romana de Althiburos (I+D HAR2012- 39189-C02-02). 2013-2016.

Investigadora principal: M. Carme Belarte (ICREA-ICAC).

Investigadors participants: Pau Olmos, Meritxell Monrós, Pilar Camañes, Joan Canela, Núria Otero, Joan Ramon Torres (Consell Insular d'Eivissa), Núria Tarradell (UB), Rosario Navarro (UB), Sílvia Valenzuela (University of Sheffield), Marta Monjo (Generalitat de Catalunya), Samir Guizani (Université de Tunis) i Amel Tekki (Institut Supérieur de Sciences Humaines de Jendouba).

Investigadors col·laboradors: Dani López Reyes i Ramon Álvarez Arza.

Participació en projectes d'altres entitats

- El primer mil·lenni aC als territoris del curs inferior de l'Ebre: la formació, desenvolupament i dissolució de la cultura ibèrica (Projecte quadriennal 2014/100756). 2014-2017.

Investigador principal: Joan Sanmartí (UB).

Investigadors participants: M. Carme Belarte (ICREA-ICAC), Pau Olmos, Meritxell Monrós, Pilar Camañes, Meritxell Oliach, Joan Canela i Núria Otero.

ACTIVITATS

Activitats científiques

- Pòster de Otero, N., "Viewshed analysis and the definition of the Ilergetian territory: the case of Montderes", en el marc del Congrés *Computer Applications and Quantitative Methods in Archaeology (CAA) 2015*, organitzat per la CAA International, del 30 de març al 4 d'abril, Siena (Itàlia).
- Comunicació de Camañes, M. P.; Fatás, L.; Otero, N.; Padrós, C.; Sala, R., "Nuevos datos sobre el conocimiento de la Ilergetia Occidental: Prospecciones Geofísicas en la Llitera y el Bajo Cinca", en el marc del *I Congreso CAPA Arqueología y Patrimonio Aragonés*, organitzat pel Colegio Oficial de Doctores y Licenciados en Filosofía y Letras y en Ciencias de Aragón, Sección de Arqueología, del 24 al 25 de novembre, Saragossa.

Activitats de difusió i transferència

- 25 de juny: Visita guiada de Camañes, P.; Padrós, C.; Otero, N., en el marc de la Jornada de portes obertes a l'assentament iberoromà i medieval d'Els Castellassos (Tamarit de Llitera, la Llitera)", organitzada per l'Ajuntament de Tamarit de Llitera.

Padrós Gómez, Carles
Investigador predoctoral (R1)
Equip de recerca: Seminari de Topografia Antiga (SETOPANT)

PROJECTES DE RECERCA

- La implantació militar romana a Catalunya: caracterització d'espais militars al NE de la Citerior en època tardorepublicana (ss. II-I a.n.e). (Tesi doctoral en curs).

Línia/programa: Arqueologia del paisatge, poblament i territori. Altres projectes.

- Prospecciones geofísicas en la Litera y el Bajo Cinca: nuevas aplicaciones para el conocimiento del territorio ilergete occidental (siglos IV a I a.C.). 2015.

Investigadora principal: Pilar Camañes.

Investigadors participants: M. Carme Belarte (ICREA-ICAC), Jordi Principal (MAC-Barcelona), Ignasi Garcés (UB), Luis Fatás (Dirección General de Patrimonio Cultural, Gobierno de Aragón), Núria Otero, Carles Padrós i Joan Canela.

Línia/programa: Arqueologia del paisatge, poblament i territori. Formes del paisatge i antropització dels espais de muntanya de la protohistòria a l'edat mitjana.

- Paisatges culturals de l'Alt Congost. Recerca arqueològica, transferència de coneixement i proposta de socialització dels resultats (Projecte quadriennal 2014/100955). 2014-2017.

Investigador principal: Arnau Garcia.

Investigadors participants: Judit Ciurana, Josep M. Palet, Tania Polonio i Jaume Oliver (UAB).

Investigadors col·laboradors: Fèlix Retamero (UAB), Santiago Giralt (ICTJA-CSIC), Héctor A. Orengo (University of Sheffield-URV), Santiago Riera (SERP-UB), Marta Flórez, Carles Padrós, Maria Jaime, Jordi Roig (Arrago, SL), Rocío Gómez (UPV), Antònia Díaz (In situ, SCP) i Bibiana Agustí (In situ, SCP).

Línia/programa: Arqueologia de la protohistòria a la Mediterrània occidental. L'impacte de l'exèrcit romà sobre les comunitats indígenes del NE d'Ibèria.

- Exploració i avaluació del poblament protohistòric a l'àrea del Lluçanès. Puig Ciutat. 2015-2016.

Investigadors principals: Carles Padrós, Àngels Pujol (Associació GIRA), Roger Sala (SOT Prospecció).

Participació en projectes d'altres entitats

- El NE de la Citerior: d'Escipió Emilià a Cèsar: la militarització del paisatge com a model de gestió territorial. 2014-2015.

Investigador principal: Jordi Principal (MAC Barcelona).

Investigadors participants: Pilar Camañes i Carles Padrós.

- Un exemple d'implantació militar al territori. El *vicus* romà republicà del Camp de les Lloses (Tona, Osona). 2010-2016.

Investigadores principals: Montserrat Duran (Camp de les Lloses de Tona) i Imma Mestres (Camp de les Lloses de Tona).

Col·laborador ICAC: Carles Padrós.

PUBLICACIONS

Articles en revistes indexades

- Padrós, C.; Ruiz de Arbulo, J. (eds.), “Seminari internacional *Castella et praesidia* a la façana mediterrània de la Hispània tardo-republicana”, *Revista d'Arqueologia de Ponent*, 25, p. 229-325. Carhus+B / 3.880 (ICDS).
- Padrós, C.; Pujol, À.; Sala, R., “Puig Ciutat (Oristà, Barcelona): un praesidium pompeïà als peus dels Pirineus?”, *Revista d'Arqueologia de Ponent*, 25, p. 279-292. Carhus+B / 3.880 (ICDS).
- Duran, M.; Mestres, I.; Principal, J.; Padrós, C., “El Camp de les Lloses (Tona, Osona): un post avançat amb tallers metal·lúrgics al servei de la logística de l'exèrcit romanorepublicà (125-75 ane)”, *Revista d'Arqueologia de Ponent*, 25, p. 293-307. Carhus+B / 3.880 (ICDS).
- Principal, J.; Camañes, M. P.; Padrós, C., “Un edifici singular al *castellum* romanorepublicà de Monteró 1 (Camarasa, La Noguera), i l'urbanisme complex d'un post avançat del nord-est de la Citerior”, *Revista d'Arqueologia de Ponent*, 25, p. 309-325. Carhus+B / 3.880 (ICDS).

Articles en actes de congrés

- Padrós, C.; Pujol, A.; Sala, R., “Puig Ciutat 2010-2012 estrategias combinadas para la caracterización de un yacimiento inexplorado y su territorio” a Álvarez, J. M.; Nogales, T.; Rodà, I. (eds.), *Actas XVIII Congreso Internacional de Arqueología Clásica. Centro y periferia en el mundo clásico* (Mèrida, del 13 al 17 de maig de 2013), Museo Nacional de Arte Romano, Mèrida, p. 307-309.
- Pujol, A.; Padrós, C.; Sala, R., “Puig Ciutat (Oristà, Osona). Resultats de la Campanya 2013”, a *Actes de les III Jornades Arqueològiques de la Catalunya Central* (Roda de Ter, del 17 al 18 d'octubre de 2014), Generalitat de Catalunya, Barcelona, p. 158-161.

ACTIVITATS

Activitats científiques

- Ponència de Principal, J.; Camañes, M. P.; Padrós, C., “El *castellum* romanorepublicà de Monteró (Camarasa, la Noguera)”, en el marc de les *Primeres Jornades d'Arqueologia i Paleontologia de Ponent*, organitzades per la Generalitat de Catalunya, del 17 al 18 d'abril, Balaguer i Lleida.
- Comunicació de Camañes, M. P.; Fatás, L.; Otero, N.; Padrós, C.; Sala, R., “Nuevos datos sobre el conocimiento de la Ilergeria Occidental: Prospecciones Geofísicas en la Litera y el Bajo Cinca”, en el marc del *I Congreso CAPA Arqueología y Patrimonio Aragonés*, organitzat pel Colegio Oficial de Doctores y Licenciados en Filosofía y Letras y en Ciencias de Aragón, Sección de Arqueología, del 24 al 25 de novembre, Saragossa.

Parada López de Corselas, Manuel
Investigador predoctoral (R1)
Equip de recerca: Arqueometria i Produccions Artístiques (ArPA)

PROJECTES DE RECERCA

- Arquitectura e iconografía en el Alto Imperio Romano: portadas monumentales y otros motivos de prestigio. (Tesi doctoral lligada el 17 de desembre).

Participació en projectes d'altres entitats

- Al-Andalus, los reinos hispanos y Egipto: arte, poder y conocimiento en el Mediterráneo medieval. Las redes de intercambio y su impacto en la cultura visual (HAR2013-45578R). 2014-2016.
Investigadors principals: Susana Calvo (UCM) i Juan Carlos Ruiz (UAM).
Investigadors participants: Azucena Hernández (UCM), Isabel Arias (MAN) i Manuel Parada.

PUBLICACIONS

Articles en revistes indexades

- García Barrios, A.; Parada López de Corselas, M., "La montaña sagrada mesoamericana y la cruz de altar de Palencia, España", *Arqueología Mexicana*, 131, p. 80-85. SCOPUS, Carhus+D / 7.862 (ICDS).

Articles en altres revistes

- Folgado, J. R.; Parada López de Corselas, M., "Liturgia y arte, una simbiosis necesaria", *Liturgia y Espiritualidad*, 46, 12, p. 739-746.

Llibres

- Parada López de Corselas, Manuel, *La serliana en el Imperio Romano. Paradigma de la arquitectura del poder. Una lectura de la arquitectura y la iconografía arquitectónica romanas*, Bibliotheca Archaeologica, 52, L'Erma di Bretschneider, Roma.

Articles en actes de congrés

- Parada López de Corselas, Manuel, "Sobre la llegada del frontón arcuado a Hispania: dos estelas de Clunia Sulpicia" a Álvarez, J. M.; Nogales, T.; Rodà, I. (eds.), *Actas XVIII Congreso Internacional de Arqueología Clásica. Centro y periferia en el mundo clásico* (Mèrida, del 13 al 17 de maig de 2013), Museo Nacional de Arte Romano, Mèrida, p. 1631-1634.
- De Maria, S.; Parada, M., "Il ruolo degli archi onorari augustei nell'architettura celebrativa della prima età imperiale" a López

Vilar, J. (ed.), *Tarraco Biennial Actes 2on Congrés Internacional d'Arqueologia i Món Antic. August i les províncies occidentals. 2000 aniversari de la mort d'August* (Tarragona, del 26 al 29 de novembre de 2014) vol.1, Fundació Privada Mútua Catalana, Tarragona, p. 57-64.

ACTIVITATS

Activitats científiques

- Conferència de Parada López de Corselas, M., “Domus Hispanica: el Real Colegio de España en Bolonia en su 650 aniversario (1364-2014)”, en el marc del *Ciclo de charlas del Comité de Residentes del Colegio de España*, organitzat pel Colegio de España en París, el 16 de març, París (França).
- Conferència de Parada López de Corselas, M., “El Real Colegio de España en Bolonia en su 650 aniversario (1364-2014): nuevas perspectivas de estudio histórico-artístico de la Domus Hispanica albarnociana”, organitzada per l'Institut Cervantes de Roma, 16 d'abril, Roma (Itàlia).
- Comunicació de Parada López de Corselas, Manuel, “Nuevas investigaciones sobre Gil de Albornoz y su corpus iconográfico, el Colegio de España y la capilla de San Ildefonso de la catedral de Toledo”, en el marc del *II Congreso internacional de Historia del arte y arqueología. Domus Hispanica: el Real Colegio de España en la Historia del Arte (1364-2014)*, organitzat pel Real Colegio de España en Bolonia i l'ICAC, del 20 al 21 d'abril, Bolonia (Itàlia).
- Xerrada de Parada López de Corselas, M., “La Historia Ecclesiastica de Isaac Newton”, en el marc de la *Giornata di studio La Historia Ecclesiastica de Isaac Newton*, organitzada per l'Alma Mater Studiorum, la Università di Bologna, la Fondazione Flaminia i el Real Colegio de España, del 28 al 29 d'abril, Ravenna-Bolonia (Itàlia).
- Comunicació de Parada López de Corselas, Manuel, “El Cardenal Gil Alvarez de Albornoz y la creación de memoria en la capilla de San Ildefonso de la Catedral de Toledo”, en el marc del *Seminari Episcopal, Canonical and Secular Memorial Devices in Medieval Cathedrals. Art, Architecture, Liturgy and Writing*, organitzat pel TEMPLA, l'Institut d'Estudis Catalans i l'Institut de Recerca Històrica de la Universitat de Girona, del 14 al 16 de juliol, Barcelona.
- Comunicació de Parada López de Corselas, M., “El viaje a España de Jan van Eyck y su asimilación de la arquitectura de poder: la qubba en la Virgen del Canciller Rolin”, en el marc de les *IX Jornadas Complutenses de Arte Medieval. Ver y crear: obradores y mercados pictóricos en la España gótica (1350-1500)*, organitzades per la Universidad Complutense de Madrid, del 11 al 13 de novembre, Madrid.

ALTRES

- Director científic del *Congreso celebrativo del 650 aniversario del Real Colegio de España en Bolonia, Domus Hispanica: El Real Colegio de España en la Historia del Arte (1364-2014)*, organitzat pel Real Colegio de España en Bolonia, del 20 al 21 d'abril, Bolonia (Itàlia).
- Membre del Comité Científico de la Fundación San Juan.
- Peer-reviewer de les actes de la *Tarraco Biennial 2on Congrés Internacional d'Arqueologia i Món Antic. August i les províncies occidentals. 2000 aniversari de la mort d'August* (Tarragona, del 26 al 29 de novembre 2014).

Polonio Alamino, Tania
Investigadora predoctoral (R1)
Equip de recerca: Arqueologia del Paisatge (GIAP)

PROJECTES DE RECERCA

- Geoarqueologia y dinámica de paisajes culturales altimontanos: estudio micromorfológico, formas de ocupación y pastoralismo en los Pirineos orientales. (Tesi doctoral en curs).

Línia/programa: Arqueologia del paisatge, poblament i territori. Formes del paisatge i antropització dels espais de muntanya de la protohistòria a l'edat mitjana.

- Els orígens del pastoralisme intensiu i la creació de paisatges culturals al nord-est de la Península Ibèrica (Projecte quadriennal 2014/100754). 2014-2017.

Investigadors principals: Hèctor A. Orengo (University of Sheffield-URV) i Josep M. Palet.

Investigadors participants: Santiago Riera (SERP-UB), Paul Halstead (University of Sheffield), Magí Miret (Departament de Cultura, Generalitat de Catalunya), Arnau Garcia, Maria Jesús Ortega, Tania Polonio i Sílvia Valenzuela (University of Sheffield).

- Paisatges culturals de l'Alt Congost. Recerca arqueològica, transferència de coneixement i proposta de socialització dels resultats (Projecte quadriennal 2014/100955). 2014-2017.

Investigador principal: Arnau Garcia.

Investigadors participants: Judit Ciurana, Josep M. Palet, Tania Polonio i Jaume Oliver (UAB).

Investigadors col·laboradors: Fèlix Retamero (UAB), Santiago Giralte (ICTJA-CSIC), Héctor A. Orengo (University of Sheffield-URV), Santiago Riera (SERP-UB), Marta Flórez, Carles Padrós, Maria Jaime, Jordi Roig (Arrago, SL), Rocío Gómez (UPV), Antònia Díaz (In situ, SCP) i Bibiana Agustí (In situ, SCP).

ACTIVITATS

Activitats científiques

- Comunicació de Polonio, T., "Micromorfologia aplicada a l'arqueologia del paisatge en espais altimontans: l'estudi de sediments d'estructures ramaderes", en el marc del *Seminari internacional Estudis transdisciplinars sobre ramaderia i pastoralisme*, organitzat per l'ICAC, l'IPHES i l'ICRPC (Programa SUMA), del 9 al 23 de febrer, Tarragona.

- Pòster de Bergadà, M.; Polonio, T.; Oms, X., “Cova Colomera (south-eastern Pre-Pyrenees) during the Early Neolithic: pastoral practices and bat and bird occupation”, en el marc de la *Developing International Geoarchaeology Conference*, organitzada per la Università di Cagliari i la Università di Alghero, del 9 al 12 de juny, Sardenya (Itàlia).

Rodríguez Martorell, Francesc
Investigador predoctoral (R1)
Equip de recerca: Arqueologia Cristiana i de l'Antiguitat Tardana

PROJECTES DE RECERCA

Línia/programa: Arqueologia de la ciutat antiga. Tarraco.

- El port de Tarraco a la desembocadura del riu Francolí (segles VII-VIII). 2015-2018.

Investigador principal: Josep M. Macias.

Investigadors participants: Moisés Díaz (Codex-ICAC), Diana Gorostidi (URV-ICAC), Josep Francesc Roig (Codex-ICAC), Oriol Olesti (UAB), Imma Teixell (Ajuntament de Tarragona-ICAC) i Francesc Rodríguez.

PUBLICACIONS

Articles en actes de congrés

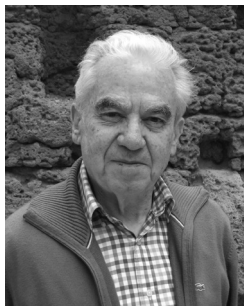
- Lasheras, A.; Rodríguez, F.; Teruel, C., "El paisaje urbano de Tarraco: reflexiones sobre su transformación desde una perspectiva social" a Sáez, I.; Tejerizo, C.; Elorza, L.; Hernández, B.; Hernando, C. (coords.), *Arqueologías sociales. Arqueología en sociedad. Actas de las VII Jornadas de Jóvenes en Investigación Arqueológica* (Vitoria-Gasteiz, del 7 a l'11 de maig de 2014), Arkeogazte-JAS Arqueología, Vitoria-Gasteiz, p. 220-229.

ACTIVITATS

Activitats de difusió i transferència

- 28 de novembre: Xerrada divulgativa de Lasheras, A.; Rodríguez, F., "El camp de Tarragona: des del final de l'Imperi romà d'occident a les cartes de població", organitzada pel Centre d'Estudis Selvatans, la Selva del Camp.

Investigadors sèniors adscrits

Àlvarez Pérez, Aureli

Investigador sènior adscrit (R4)

Equip de recerca: Arqueometria i Produccions Artístiques (ArPA)

PROJECTES DE RECERCA

Participació en projectes d'altres entitats

- Arqueomagnetismo y otras técnicas analíticas aplicadas a la valorización del patrimonio arqueológico e histórico. (CGL2013-42167-P). 2014-2016.

Investigador principal: Lluís Casas (UAB).

Investigadors participants: Eugènia Estop (UAB), Carlota E. Auguet (UAB), Judit Ramírez (UAB), Aureli Àlvarez, Núria Guasch (UAB) i Manel Zamorano (UAB).

PUBLICACIONS

Capítols de llibre

- Àlvarez, A., “El jaspé de la Cinta. Piedra ornamental procedente de Tortosa, Tarragona.” a Pardo Fabregat, F.; Vicente Fortea, A. B.; Jordán Vidal, M. M. (eds.), *Teófilo Sanfeliu Montolio. Más allá de la geología. Libro homenaje*, Homenatges, Universitat Jaume I, Castelló, p. 177-182.

Articles en actes de congrés

- Garrido, A.; Àlvarez, A.; Domènech, A.; Gutiérrez García-M., A.; Rodà, I.; Royo, H., “Marmora and other stones in the architectural decoration of early imperial Barcino (Barcelona, Spain)” a Pensabene, P.; Gasparini, E. (eds.), *Interdisciplinary Studies on Ancient Stone. ASMOSIA X. Proceedings of the Tenth International Conference of ASMOSIA Association for the Study of Marble & Other Stones in Antiquity* (Roma, del 21 al 26 de maig de 2012), L’Erma di Bretschneider, Roma, p. 135-142.
- Lapuente, P.; Àlvarez, A.; Royo, H., “Métodos analíticos en el estudio de mármol estatuário. ¿Es local o importado?” a Àlvarez, J. M.; Nogales, T.; Rodà, I. (eds.), *Actas XVIII Congreso Internacional de Arqueología Clásica. Centro y periferia en el mundo clásico* (Mèrida, del 13 al 17 de maig de 2013), Museo Nacional de Arte Romano, Mèrida, p. 131-134.

ACTIVITATS

Activitats científiques

- Ponència d'Àlvarez, A.; de Mesa, A.; Gutiérrez Garcia-M.; Lapuente, P.; Rodà, I.; Royo, H., "MARMOR LAPISQVE, a new web database catalogue. A reference of Hispanic stone materials used in antiquity", en el marc de la *ASMOSIA XI International Conference of Association for the Study of Marble & Other Stones In Antiquity*, organitzada per l'Association for the Study of Marble & Other Stones in Antiquity, del 18 al 22 de maig, Split (Croàcia).
- Pòster de Casas, L.; Royo, H.; Laridhi, N.; Moreno-Vide, M.; Àlvarez, A., "Additional cathodoluminescence measurements to determine the provenance of marble sculptures from the National Museum of Carthage (Tunisia)", en el marc de la *ASMOSIA XI International Conference of Association for the Study of Marble & Other Stones In Antiquity*, organitzada per l'Association for the Study of Marble & Other Stones in Antiquity, del 18 al 22 de maig, Split (Croàcia).
- Pòster d'Àlvarez, A., "The stone and ancient quarries of the Montjuïc mountain (Barcelona, Spain)", en el marc de la *ASMOSIA XI International Conference of Association for the Study of Marble & Other Stones In Antiquity*, organitzada per l'Association for the Study of Marble & Other Stones in Antiquity, del 18 al 22 de maig, Split (Croàcia).

DOCÈNCIA

- Professor de l'assignatura *Arqueometria. Materials transformats/no transformats* del Màster en Arqueologia Clàssica (UAB-URV-ICAC)

Guitart i Duran, Josep (UAB-ICAC)
Investigador sènior adscrit (R4)
Equip de recerca: Poblament i territori en època romana

PROJECTES DE RECERCA

Linia/programa: Arqueologia del paisatge, poblament i territori. Altres projectes.

- Implantació i model de ciutat del *conuentus Tarraconensis*. Els jaciments arqueològics de *Iesso* (Guissona), Can Tacó-Turó d'en Roina/*Mons Observans* (Montmeló-Montornès del Vallès) i *Iulia Libica* (Llívia) (Projecte quadriennal 2014/100660). 2014-2017.

Investigador principal: Josep Guitart (UAB-ICAC).

Investigadors participants: Joaquim Pera (UAB), Cèsar Carreras (UAB), Esther Rodrigo, Oriol Olesti (UAB), Jordi Guàrdia (UAB), Núria Padrós (UAB), Núria Romaní, Josep Ros (Museu de Guissona Eduard Camps), David Castellana (Ajuntament de Guissona), Gemma de Solà (UAB) i Montse Tenas (Museu de Montmeló).

- *Tabula Imperii Romani- Forma Orbis Romani* on line (TIR-FOR). 2015-2017.

Investigadors principals: Josep Guitart (UAB-ICAC) i Marta Prevosti.

Investigadors participants: Núria Romaní, Antoni González Senmartí (URV), Ada Cortés i Pau de Soto (University of Southampton).

- La conquesta romana a la Catalunya interior: l'exemple de Puig Castellar (Biosca). 2012-2016.

Investigadors principals: Esther Rodrigo, Cèsar Carreras (UAB) i Joaquim Pera (UAB).

Investigadors participants: Josep Guitart (UAB-ICAC), Núria Romaní, Núria Padrós i Josep Ros (Museu de Guissona Eduard Camps).

Linia/programa: Arqueologia de la ciutat antiga. Tarraco.

- Técnicas constructivas y arquitectura del poder en el noreste de la Tarraconense. Metodología de representación y parámetros analíticos para la comprensión de los procesos evolutivos (I+D HAR2012-36963- C05-02). 2013-2015.

Investigador principal: Josep M. Macias.

Investigadors participants: Julia Beltrán (MUHBA), Judit Ciurana, Gemma Garcia, Josep Guitart (UAB-ICAC), Jordi López, Andreu Muñoz (MBT-ICAC), Josep M. Puche, Albert Ribera (UV), Imma Teixell (Ajuntament de Tarragona-ICAC), Josep M. Toldrà (URV) i Serena Vinci.

Participació en projectes d'altres entitats

- Arqueologia de la conquesta e implementació romana en Hispania. Estrategias y modelos de control territorial en el NE de la Provincia Citerior (ss. II-IaC) (HAR2012-370003-C03-01). 2013-2015.

Investigador principal: Joaquim Pera (UAB).

Investigadors participants: Esther Rodrigo, Josep Guitart (UAB-ICAC), Cèsar Carreras (UAB) i Marta Campos (UAB).

- Primers models d'ocupació romana a Catalunya (s. II-I aC). (Projecte quadriennal 2014/100904). 2014-2017.

Investigador principal: Joaquim Pera (UAB).

Investigadors participants: Cèsar Carreras (UAB), Josep Guitart (UAB-ICAC), Esther Rodrigo, Núria Romaní (UAB), Núria Padrós (UAB), Gemma de Solà (UAB-Museu de Guissona), Josep Ros (Museu de Guissona) i David Castellana (Ajuntament de Guissona).

PUBLICACIONS

Articles en actes de congrés

- Pera, J.; Carreras, C.; Rodrigo, E.; Romaní, N.; Padrós, N., Guitart, J., “La conquesta en el nord-est de la Hispania Citerior a partir del estudi del assentament de Puig Castellar (Biosca, Lleida)” a Álvarez, J. M.; Nogales, T.; Rodà, I. (eds.), *Actas XVIII Congreso Internacional de Arqueología Clásica. Centro y periferia en el mundo clásico* (Mèrida, del 13 al 17 de maig de 2013), Museo Nacional de Arte Romano, Mèrida, p. 1761-1763.
- Rodrigo, E.; Guitart, J., “El assentament romà de Can Tacó (Montmeló-Montornès del Vallès, Barcelona) en el context de los asentamientos postnumantinos de Cataluña” a Álvarez, J. M.; Nogales, T.; Rodà, I. (eds.), *Actas XVIII Congreso Internacional de Arqueología Clásica. Centro y periferia en el mundo clásico* (Mèrida, del 13 al 17 de maig de 2013), Museo Nacional de Arte Romano, Mèrida, p. 1695-1699.

Articles en altres revistes

- Olesti, O.; Guitart, J.; Guardia, J.; Carreras, C., “El fòrum de Iulia Libica”, *Era, revista cerdana de recerca*, 1.

ACTIVITATS

Activitats científiques

- Comunicació de Guitart, J.; Pera, J.; Romaní, N.; Padrós, N.; Carreras, C.; Rodrigo, E.; Ros, J.; de Solà, G., “La ciutat romana de Iesso. Parc Arqueològic de Guissona (2011-2014)”, en el marc de les *Primeres Jornades d'Arqueologia i Paleontologia de Ponent*, organitzades pels Serveis Territorials del Departament de Cultura a les Terres de Ponent, la Diputació de Lleida, l'Institut d'Estudis Ilerdencs i l'Institut Català de Paleontologia, del 17 al 18 d'abril, Balaguer.
- Comunicació de Pera, J.; Carreras, C.; Guitart, J.; Padrós, N.; Rodrigo, E.; Romaní, N., “Puig Castellar (Biosca, la Segarra). Un *castellum* de segona meitat de segle II aC a l'interior de Catalunya”, en el marc de les *Primeres Jornades d'Arqueologia i Paleontologia de Ponent*, organitzades pels Serveis Territorials del Departament de Cultura a les Terres de Ponent, la Diputació de Lleida, l'Institut d'Estudis Ilerdencs i l'Institut Català de Paleontologia, del 17 al 18 d'abril, Balaguer.

- Conferència de Guitart, J., “La dècada prodigiosa 1914-1924”, en el marc de la *Presentació del llibre: “La dècada prodigiosa, 1914-1924. L’arqueologia catalana, un instrument vertebrador al servei de la Mancomunitat de Catalunya*, organitzat per Museu d’Arqueologia de Catalunya, el 2 de juliol, Barcelona.
- Comunicació de Rodrigo Requena, E.; Gutiérrez Garcia-Moreno, A.; Pitarch, A.; Guitart, J., “Integrative study of the early Roman building of Can Tacó (Barcelona, Spain). The contribution of archaeometry in the understanding of the building and decorative choices”, en el marc del *21st Annual Meeting of the European Association of Archaeologists*, organitzat per la European Association of Archaeologists i la University of Glasgow, del 2 al 5 de setembre, Glasgow (Regne Unit).
- Ponència de Guardia, J.; Guitart, J.; Carreras, C.; Olesti, O., “El fòrum de Iulia Libica i la capitalitat ceretana en època altimperial. Novetats arqueològiques”, en el marc del *1er Congrés Internacional d’Arqueologia Pirinenca: “ARQUEOPYRENAE. L’Explotació dels Recursos naturals al Pirineu Oriental en època Antiga”*, organitzat per la UAB i l’Ajuntament de Bolvir, de l’1 al 3 d’octubre, Bolvir.
- Conferència de Pera, J.; Carreras, C.; Rodrigo, E.; Romaní, N., “Puig Castellar de Biosca (la Segarra). Una fortificació de segona meitat del s. II aC a l’interior de Catalunya”, en el marc de la *Tribuna d’Arqueologia 2015-2016*, organitzada pel Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya, d’octubre de 2015 a juny de 2016, Barcelona.

Activitats de difusió i transferència

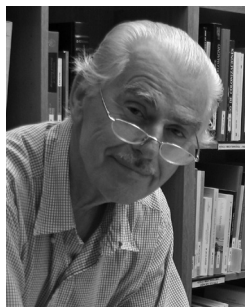
- 16 de maig: Xerrada divulgativa de Carreras, C.; Rodrigo, E.; Guitart, J., “Vins i olis de l’antiguitat. Les àmfores de l’assentament romà de Can Tacó (*Mons Observans*)”, en el marc de l’activitat *El vi a l’antiga Roma. Nit dels Museus*, organitzada per l’Ajuntament de Montmeló i l’Ajuntament de Montornès del Vallès, Montmeló i Montornès del Vallès.

DOCÈNCIA

- Professor de les assignatures *Arqueologia Hispànica* i *Arqueologia romana* del Grau d’Arqueologia (UAB).

ALTRES

- Membre del consell de redacció de les revistes *Catalan Historical Review*, *Quarhis* i *Quaderns de Prehistòria de Castelló*.
- Membre del Comitè Espanyol per a l’elaboració de la *Tabula Imperii Romani*.
- Membre de la Junta de Museus de Catalunya.
- Membre numerari de l’Institut d’Estudis Catalans, secció Històrico-Arqueològica.
- Membre acadèmic electe de la Reial Acadèmia Catalana de Belles Arts de Sant Jordi.
- Delegat de l’Institut d’Estudis Catalans a la Union Académique Internationale.
- Director del Patronat d’Arqueologia de Guissona.
- Coordinador amb Pera, J. i Ros, J. del *IX Curs d’Arqueologia de Iesso*, organitzat per la UAB, el Patronat d’Arqueologia de Guissona i l’ICAC, del 6 al 17 de juliol, Guissona.

Jones, Graham Roderick
Investigador sènior adscrit (R4)
Equip de recerca: Arqueologia del Paisatge (GIAP).

PUBLICACIONS

Capítols de llibre

- Jones, G., “The origins of Leicestershire: Churches, territories, and landscape”; in K. Elkins (ed.), *Medieval Leicestershire: Recent research in the medieval archaeology of Leicestershire*, Leicester, Leicestershire Fieldworkers, p.13-40.

ACTIVITATS

Activitats científiques

- Conferència de Jones, G. R., “Roads, herds, and waters: a diachronic approach to Sant Magí de Bufaganya”, organitzada per l’ICAC, el 8 de setembre, Tarragona.

ALTRES

- Membre numerari de la Society of Antiquaries of London.
- Membre del Consell de la Society for Landscape Studies.

Lapuente Mercadal, Pilar (UniZar-ICAC)

Investigadora sènior adscrita (R4)

Equip de recerca: Arqueometria i Produccions Artístiques (ArPA)

PUBLICACIONS

Articles en revistes indexades

- Antonelli, F.; Lapuente, M. P.; Dessandier, D.; Kamel, S., "Petrographic characterization and provenance determination of the crystalline marbles used in the Roman town of Banasa (Morocco): New data on the import of Iberian marble in Roman North Africa", *Archaeometry*, 57-3, p. 405-425. JCR (ISI), SCOPUS, Carhus+A Factor d'impacte: 1,519 (any 2015) / 9.977 (ICDS).

Articles en altres revistes

- Brilli, M.; Giustini, F.; Conte, A. M.; Lapuente, P.; Quarta, G.; Royo, H.; Scardozzi, G.; Belardi, G., "Petrography, geochemistry, and cathodoluminescence of ancient white marble from quarries in the southern Phrygia and northern Caria regions of Turkey: Considerations of provenance discrimination", *Journal of Archaeological Science: Reports*, 4, p. 124-142.

Articles en actes de congrés

- Andreu Pintado, J.; Royo Plumed, H.; Lapuente, P.; Brilli, M., "Imported marbles found in three Roman cities of the territory of "Cinco Villas" (Zaragoza), north of Hispania Citerior" a Pensabene, P.; Gasparini, E. (eds.), *Interdisciplinary Studies on Ancient Stone. ASMOSIA X. Proceedings of the Tenth International Conference of ASMOSIA Association for the Study of Marble & Other Stones in Antiquity* (Roma, del 21 al 26 de maig de 2012), L'Erma di Bretschneider, Roma, p. 13-22.
- Lapuente, P.; Royo, H.; Cuchí, J. A.; Justes, J.; Preite-Martinez, M., "Local stones and marbles found in the territory of "Alto Aragón" (Hispania), in Roman times" a Pensabene, P.; Gasparini, E. (eds.), *Interdisciplinary Studies on Ancient Stone. ASMOSIA X. Proceedings of the Tenth International Conference of ASMOSIA Association for the Study of Marble & Other Stones in Antiquity* (Roma, del 21 al 26 de maig de 2012), L'Erma di Bretschneider, Roma, p. 191-200.
- Lapuente, P.; Àlvarez, A.; Royo, H., "Métodos analíticos en el estudio de mármol estatuario. ¿Es local o importado?" a Álvarez, J. M.; Nogales, T.; Rodà, I. (eds.), *Actas XVIII Congreso Internacional de Arqueología Clásica. Centro y periferia en el mundo clásico* (Mèrida, del 13 al 17 de maig de 2013), Museo Nacional de Arte Romano, Mèrida, p. 131-134.

- Nogales-Basarrate, T.; Lapuente, P.; Royo, H.; Preite-Martinez, M., “Stone materials in Lusitania reflecting the process of romanization” a Pensabene, P.; Gasparini, E. (eds.), *Interdisciplinary Studies on Ancient Stone. ASMOSIA X. Proceedings of the Tenth International Conference of ASMOSIA Association for the Study of Marble & Other Stones in Antiquity* (Roma, del 21 al 26 de maig de 2012), L’Erma di Bretschneider, Roma, p. 253-262.
- Royo, H.; Lapuente, P.; Ros, E.; Preite-Martinez, M.; Cuchí, J. A., “Discriminating criteria of Pyrenean Arties marble (Aran Valley, Catalonia) from Saint-Béat marbles: Evidence of Roman use” a Pensabene, P.; Gasparini, E. (eds.), *Interdisciplinary Studies on Ancient Stone. ASMOSIA X. Proceedings of the Tenth International Conference of ASMOSIA Association for the Study of Marble & Other Stones in Antiquity* (Roma, del 21 al 26 de maig de 2012), L’Erma di Bretschneider, Roma, p. 671-680.

ACTIVITATS

Activitats científiques

- Ponència de Lapuente, P.; Nogales-Basarrate, T.; Royo, H.; Brilli, M., “Grey and greyish banded marbles from Estremoz Anticline in Lusitania”, en el marc de la *ASMOSIA XI International Conference of Association for the Study of Marble & Other Stones In Antiquity*, organitzada per l’Association for the Study of Marble & Other Stones in Antiquity, del 18 al 22 de maig, Split (Croàcia).
- Ponència de Pollini, J.; Nogales-Basarrate, T.; Lapuente, P.; Podany, J., “A new Roman imperial relief said to be from Southern Spain: Problems of style, iconography and marble type in determining provenance”, en el marc de la *ASMOSIA XI International Conference of Association for the Study of Marble & Other Stones In Antiquity*, organitzada per l’Association for the Study of Marble & Other Stones in Antiquity, del 18 al 22 de maig, Split (Croàcia).
- Ponència de Royo, H.; Lapuente, P.; Cuchí, J. A.; Brilli, M.; Savin, M.-C., “Updated characterization of the white and greyish Saint-Béat marbles. Parameters of its discrimination from classical marbles”, en el marc de la *ASMOSIA XI International Conference of Association for the Study of Marble & Other Stones In Antiquity*, organitzada per l’Association for the Study of Marble & Other Stones in Antiquity, del 18 al 22 de maig, Split (Croàcia).
- Ponència de Álvarez, A.; de Mesa, A.; Gutiérrez Garcia-M.; Lapuente, P.; Rodà, I.; Royo, H., “MARMOR LAPISQVE, a new web database catalogue. A reference of Hispanic stone materials used in antiquity”, en el marc de la *ASMOSIA XI International Conference of Association for the Study of Marble & Other Stones In Antiquity*, organitzada per l’Association for the Study of Marble & Other Stones in Antiquity, del 18 al 22 de maig, Split (Croàcia).
- Ponència de Nogales, T.; Lapuente, P.; Rodà, I., “A propósito de dos retratos de Caesar Augusta (Zaragoza)”, en el marc del *XIV Congrès International d’art provincial romain. Iconographie du quotidien dans l’art provincial romain. Modèles régionaux*, organitzat per la Université de Bourgogne, el Musée archéologique de Dijon, UMR ArTeHis (Dijon), de l’1 al 6 de juny, Dijon (França).
- Ponència de Lapuente, M. P.; Nogales, T.; Royo, H.; Brilli, M., “Estudio de la procedencia del mármol en piezas romanas del SW Peninsular. Casos importados frente a locales”, en el marc del *XI Congresso Ibérico de Arqueometria*, organitzat per la Universidade de Évora, del 14 al 16 d’octubre, Évora (Portugal).
- Ponència de Lapuente, P.; Royo Plumed, H.; Brilli, M., “Mármoles escultóricos romanos del patrimonio de Aragón. Nuevas aportaciones arqueométricas”, en el marc del *I Congreso de*

Arqueología y Patrimonio Aragonés (CAPA 2015), organitzat pel Colegio Oficial de Doctores y Licenciados en Filosofía y Letras y en Ciencias de Aragón. Grupo URBS / PPVE / IUCA, Universidad de Zaragoza, del 24 al 25 de novembre, Saragossa.

- Pòster de Royo Plumed, H.; Cuchí Oterino, J.A.; Alagón Castán, A.; Lapuente Mercadal, P.; Brilli, M., “Estudio arqueométrico de un conjunto romano de placas de mármol halladas en un solar de Osca”, en el marc del *I Congreso de Arqueología y Patrimonio Aragonés (CAPA 2015)*, organitzat pel Colegio Oficial de Doctores y Licenciados en Filosofía y Letras y en Ciencias de Aragón. Grupo URBS / PPVE / IUCA, Universidad de Zaragoza, del 24 al 25 de novembre, Saragossa.
- Comunicació de Lapuente M. P.; Royo, H., “Cathodoluminescence for the characterization of ancient marble: problems and research perspective”, en el marc del *Seminario Cave e cantieri antichi d'Asia Minore. Ricerche su Hierapolis di Frigia e altre città dell'Anatolia sud-occidentale: archeologia, archeometria, conservazione*, organitzat pel Kunsthistorisches Institut in Florenz-Max-Planck-Institut, del 2 al 4 de desembre, Roma (Itàlia).

ALTRES

- Secretària i tresorera de la *Association for the Study of Marble & Other Stones In Antiquity (ASMOSIA)*.
- Peer-reviewer de les revistes *Journal of Archaeological Science*, *Archaeometry*, *Italian Journal of Geosciences*, *Rendiconti Lincei – Scienze Fisiche e Naturali* i *Archivo Español de Arqueología*.

Reig Calpe, Montserrat
Investigadora sènior adscrita (R4)
Equip de recerca: Mediterrània oriental grecoromana

PUBLICACIONS

Capítols de llibre

- Carruesco, J.; Reig, M., “Medea, a Greek Sorceress in Modern Opera and Ballet: From Barber to Reimann” a Carlà, F.; Berti, I. (eds.), *Ancient Magic and the Supernatural in the Modern Visual and Performing Arts*, Bloomsbury Studies in Classical Reception, Bloomsbury, Londres, p. 93-102.
- Reig, M., “Antologia. Himnes homèrics” a Mestre, F., *Antologia. Selecció de textos grecs, d’Homer a Libani*, Publicacions i Edicions de la Universitat de Barcelona, Barcelona, p. 45-51.

Articles en actes de congrés

- Reig, M.; Carruesco, J., “Iconografia de la fundació: la disputa de Apolo y Heracles por el trípode delfico” a Álvarez, J. M.; Nogales, T.; Rodà, I. (eds.), *Actas XVIII Congreso Internacional de Arqueología Clásica. Centro y periferia en el mundo clásico* (Mèrida, del 13 al 17 de maig de 2013), Museo Nacional de Arte Romano, Mèrida, p. 1363-1366.

ACTIVITATS

Activitats científiques

- Conferència de Feliu, LL.; Mussarra, J. J.; Orriols, M.; Reig, M., “Poesia amatorià antiga”, en el marc del *Seminari a 4 bandes. Cultures i llengües de l’Antiguitat. Pròxim Orient Antic i Món Egeu*, organitzat per l’IPOA i el Departament de Filologia Grega de la UB, del 22 d’octubre de 2015 al 21 de gener de 2016, Barcelona.

Activitats de difusió i transferència

- 16 de febrer: Xerrada divulgativa de Reig, M., “Creta a l’imaginari de la Grècia antiga: els relats mítics”, en el marc del cicle *Al febrer connecta amb Creta*, organitzat pels Amics de la UNESCO, del 2 al 23 de febrer, Barcelona.

DOCÈNCIA

- Conferència de Reig, M., “La llar, l’escola, la feina: la vida dels nens a partir dels papirs” en el marc del *Curs de formació a professorat Arqueologia de la infantesa* organitzat pel Camp d’Aprenentatge de Tarragona i l’ICAC a Tarragona, el 9 i l’11 de febrer.

Rodà de Llanza, Isabel (UAB-ICAC)
 Investigadora sènior adscrita(R4)
 Equip de recerca: Arqueometria i Produccions Artístiques (ArPA)

PROJECTES DE RECERCA

Línia/programa: Arqueologia clàssica i produccions artístiques.

- CSIR (*Corpus Signorum Imperii Romani – Hispania*). 2006-2016.
Investigadora principal: Isabel Rodà (UAB-ICAC).
Investigadors col·laboradors: Eva Koppel (UAB), Montserrat Claveria (UAB) i José Miguel Noguera (UM).

Línia/programa: Arqueologia del paisatge, poblament i territori. Les formes d'hàbitat rural: les vil·les i altres tipus d'assentaments.

- La vil·la romana de la Gran Via – Can Ferrerons (Premià de Mar, Maresme). 2008-2017.
Investigadora principal: Marta Prevosti.
Investigadors participants: Ramon Coll (Ajuntament de Premià de Mar) i Isabel Rodà (UAB-ICAC).

Línia/programa: Arqueologia clàssica i ciències de l'antiguitat. Fonts textuales, epigrafia i numismàtica.

- Epigrafia i suports a la Hispània Citerior. 2010-2016.
Investigadora principal: Diana Gorostidi (URV-ICAC).
Investigadors col·laboradors: Jordi López, Hernando Royo, Isabel Rodà (UAB-ICAC) i Anna Gutiérrez Garcia-M. (IRAMAT-CRP2A UMR 5060 CNRS - Université de Bordeaux Montaigne).

Participació en projectes d'altres entitats

- El retrato escultórico masculino en las colecciones anticuarias. Función, cronología y modos de restauración (HAR2012-35861). 2013-2015.
Investigadora principal: Montserrat Claveria (UAB).
Investigadors participants: Isabel Rodà (UAB-ICAC), Beatrice Cacciotti (Università Tor Vergata), Markus Trunk (Universität Trier), Isabel Moreno (Museu d'Arqueologia de Catalunya), Pilar Vélez (Museu Frederic Marès), Manuela Laubengerger (Kunsthistorisches Museum de Viena).

PUBLICACIONS

Articles en revistes indexades

- Macias, J. M.; Rodà, I., "Tarraco, the first capital", *Catalan Historical Review*, 8, p. 9-28. SCOPUS, Carhus+A / 7.345 (ICDS).

Llibres

- Rodà, I., *Un episodi dintre de les humanitats: l'Epigrafia. Epigrafia "major" i "menor", l'exemple del fabricant de teules Herenni Optat*, Reial Acadèmia de Bones Lletres de Barcelona, Barcelona.

Capitols de llibre

- Claveria, M.; Rodà, I., "Esculturas e inscripciones del entorno funerario de Barcino" a Agustà-Boularot, S.; Rosso, E. (eds.), *SIGNA ET TITULI: Monuments et espaces de représentation en Gaule Méridionale sous le regard croisé de la sculpture et de l'épigraphie*, Bibliothèque d'Archéologie Méditerranéenne et Africaine, 18, Centre Camille Jullian, Paris, p. 175 -190.
- Rodà de Llanza, I.; Royo Plumed, H., "L. Herennius Optatus, fabricante de tegulae" a Caballos Rufino, A.; Melchor Gil, E. (eds.), *De Roma a las Provincias: las élites como instrumento de proyección de Roma. Serie Historia y Geografía 287*, Universidad de Sevilla y Universidad de Córdoba, p. 313-340.

Articles en actes de congrés

- Garrido, A.; Álvarez, A.; Domènech, A.; Gutiérrez Garcia-M., A.; Rodà, I.; Royo, H., "Marmora and other stones in the architectural decoration of early imperial Barcino (Barcelona, Spain)" a Pensabene, P.; Gasparini, E. (eds.), *Interdisciplinary Studies on Ancient Stone. ASMOSIA X. Proceedings of the Tenth International Conference of ASMOSIA Association for the Study of Marble & Other Stones in Antiquity* (Roma, del 21 al 26 de maig de 2012), L'Erma di Bretschneider, Roma, p. 135-142.
- Gutiérrez Garcia-M., A.; Huelin, S.; López Vilar, J.; Rodà de Llanza, I., "Can a fire broaden our understanding of a Roman quarry? The case of El Mèdol (Tarragona, Spain)" a Gasparini, E.; Pensabene, P., *Proceedings of the X ASMOSIA International Conference (Rome, May 2012)* (Roma, 20-25 de maig de 2013), L'Erma di Bretschneider, Roma, p. 779-789.
- Macías, J. M.; Rodà, I., "Tarraco" a Riera, A.; Guitart, J.; Giner, S., *Ciutats Mediterrànies: Civilització i desenvolupament/ Villes méditerranéennes: Civilisation et développement*. (Barcelona, del 16 al 18 de novembre de 2011), Publicacions de la Presidència, Sèrie Major 2, Institut d'Estudis Catalans, Barcelona, p. 119 -130.
- Peña, A.; Gorostidi, D.; Macías, J. M.; Muñoz, A.; Rodà, I.; Teixell, I., "Más datos sobre el templo del Divus Augustus de Tarraco: a propósito de una nueva inscripción" a López Vilar, J. (ed.), *Tarraco Biennal Actes 2on Congrès Internacional d'Arqueologia i Món Antic. August i les províncies occidentals. 2000 aniversari de la mort d'August* (Tarragona, del 26 al 29 de novembre de 2014) vol. 2, Fundació Privada Mútua Catalana, Tarragona, p. 181-189.
- Rodà, I.; Pensabene, P.; Domingo, J. A., "Production and Distribution of Troad granite, both públic and private" a Pensabene, P.; Gasparini, E. (eds.), *Interdisciplinary Studies on Ancient Stone, ASMOSIA X, Proceedings of the Tenth International Conference of ASMOSIA Association for the Study of Marble & Other Stones in Antiquity* (Roma, del 21 al 26 de maig de 2012), Roma : L'Erma di Bretschneider, Roma, p. 311-322.
- Rodà, I., "La contribución del grupo estatuario de Narona al conocimiento de la escultura romana en la época de Augusto" a Gros, P.; Marin, E.; Zink, M. (eds.), *Auguste, son époque et l'Augusteum de Narona, Actes du colloque organisé par l'Académie des Inscriptions et Belles-Lettres et l'Université catholique de Croatie (Zagreb)* (Paris, 12 desembre de 2014), l'Académie des Inscriptions et Belles-Lettres, Paris, p. 31-49.

- Rodà, I.; Arévalo, A.; Bernal, D.; Expósito, J.A., “Una copia del Doríforo en las Termas Marítimas de Baelo Claudia” a Álvarez, J. M.; Nogales, T.; Rodà, I. (eds.), *Actas XVIII Congreso Internacional de Arqueología Clásica. Centro y periferia en el mundo clásico* (Mèrida, del 13 al 17 de maig de 2013), Museo Nacional de Arte Romano, Mèrida, p. 1303-1308.

ACTIVITATS

Activitats científiques

- Discurs d'ingrés de Rodà, I. a la Reial Acadèmia de Bones Lletres de Barcelona titulat “Un episodi dintre de les humanitats: l'Epigrafia. Epigrafia ‘major’ i ‘menor’, l'exemple del fabricant de teules Herenni Optat”, el 12 de febrer, Barcelona.
- Comunicació de Rodà, I., “El Doríforo de Baelo Claudia. Un singular hallazgo de estatuaria hispanirromana”, en el marc del *Seminario de Investigación sobre las Termas Marítimas y el Doríforo de Baelo Claudia, Un singular hallazgo*, organitzat per la Junta de Andalucía, la Consejería de Educación, Cultura y Deporte i la Universidad de Cádiz, 15 de maig, Cadis.
- Ponència de Álvarez, A.; de Mesa, A.; Gutiérrez García-M.; Lapuente, P.; Rodà, I.; Royo, H., “MARMOR LAPISQVE, a new web database catalogue. A reference of Hispanic stone materials used in antiquity”, en el marc de la *ASMOSIA XI International Conference of Association for the Study of Marble & Other Stones In Antiquity*, organitzada per l'Association for the Study of Marble & Other Stones in Antiquity, del 18 al 22 de maig, Split (Croàcia).
- Pòster de Gutierrez Carcia-Moreno, A.; Rodà, I.; Gorostidi Pi, D., “New data on the use and diffusion of Broccatello di Spagna: northern Spain and Central Italy”, en el marc de la *ASMOSIA XI International Conference of Association for the Study of Marble & Other Stones In Antiquity*, organitzada per l'Association for the Study of Marble & Other Stones in Antiquity, del 18 al 22 de maig, Split (Croàcia).
- Presidència de sessió de Rodà, I., en el marc del *XIV congrès internacional d'art provincial romain Iconographie du quotidien dans l'art provincial romain. Modèles régionaux*, organitzat per la Université de Bourgogne, el Musée archéologique de Dijon i la UMR ArTeHiS, de l'1 al 6 de juny, Dijon (França).
- Ponència de Nogales, T.; Lapuente, P.; Rodà, I., “A propósito de dos retratos de Caesar Augusta (Zaragoza)”, en el marc del *XIV Congrès International d'art provincial romain. Iconographie du quotidien dans l'art provincial romain. Modèles régionaux*, organitzat per la Université de Bourgogne, el Musée archéologique de Dijon i la UMR ArTeHiS, del 1 al 6 de juny, Dijon (França).
- Ponència de Castellvi, G.; Nolla, J. M.; Rodà, I., “Le trophée de Pompée dans les Pyrénées, 71 av. J.-C. (Panissars, Le Perthus / La Jonquera)”, en el marc del *Colloque international: Trophées et monuments de victoire romains*, organitzat per la Université Perignan via Domitia i el Centre De Recherche Sur Les Sociétés Et Environnements En Méditerranée, del 21 al 23 d'octubre, Perpinyà (França).
- Ponència de Rodà, I., “Emporiae, Tarraco, Barcino, tre città romane vicine ma molto diverse nel nord d'Hispania Citerior”, en el marc de la *Antiquitatis Sollemnia – Antidoron Mate Suić*, organitzada pel Sveuciliste u Zagrebu, del 3 al 7 de novembre, Zagreb (Croàcia).

Activitats de difusió i transferència

- Xerrada divulgativa de Rodà, I., “Luci Herenni Optat, emprenedor romà Al Maresme”, en el marc del *V Festival Laietania*, organitzat pel Consorci de Turisme del Maresme i la Diputació de Barcelona, del 29 de maig al 21 de juny, Vilassar de Dalt.

DOCÈNCIA

- Vocal del tribunal de la tesi doctoral de Maschancoses, M. *Topografía urbana de la Valentia romana altoimperial: ciudad y suburbio*, llegida el 30 de novembre a la Universitat de València.

ALTRES

- Membre acadèmic electe de la Reial Acadèmia Catalana de Bones Lletres de Barcelona.
- Membre avaluador de l'Agència de Gestió d'Ajuts Universitaris i de Recerca (AGAUR).
- Membre avaluador de l'Agència per a la Qualitat del Sistema Universitari de Catalunya (AQU).
- Membre avaluador del Ministerio de Educación, Cultura y Deporte (MECD), Ministerio de Economía y Competitividad (MINECO).
- Membre del Consell Científic de las revistes: *Marmora: History and Archaeometry of Marbles and Stones*, *Journal of Roman Archaeology*, *Mélanges de la Casa de Velázquez*, *Archivo Español de Arqueología*, *Histria Antiqua*, *Diadora*, *Quaderni di Archeologia del Veneto*, *Faventia*, *Quarhis*, *Gallaecia*, *Auriga*, *Italica*, *Atlante Tematico*, *Empúries*.
- Peer-reviewer de las revistes *Phoenix*, *Pyrenae*, *Zephyrus*.
- Peer-reviewer de les actes de la *Tarraco Biennal 2on Congrés Internacional d'Arqueologia i Món Antic. August i les províncies occidentals. 2000 aniversari de la mort d'August* (Tarragona, del 26 al 29 de novembre 2014).

Investigadors júnior adscrits

Berni Millet, Piero

Investigador júnior adscrit (R3)

Equip de recerca: Alimentació, economia i comerç al món antic (Aecma)

PROJECTES DE RECERCA

Línia/programa: *Instrumentum domesticum*. Materials i comerç en el món antic.

- *Amphorae ex Hispania*. Paisajes de producción y de consumo (I+D HAR2011-28244). 2010-2015.

Investigador principal: Ramon Járrega.

Investigadors participants: Piero Berni, Cèsar Carreras (UAB), Enrique García (US), Joaquim Tremoleda (MAC-Empúries), Albert Martín (Ajuntament de Cabrera de Mar), José Juan Díaz (UCA), Antonio Sáez (UCA), Daniel Mateo (UAL) i Horacio González.

Investigadors col·laboradors: Darío Bernal (UCA) i Lázaro Lagóstena (UCA).

Línia/programa: Arqueologia de la ciutat antiga. Altres projectes.

- Anàlisi històrica i arqueològica de l'evolució urbana de la ciutat de Tortosa des de la seva fundació fins a l'antiguitat tardana. 2012-2015.

Investigadors principals: Jordi Diloli (URV) i Ramon Járrega.

Investigadors participants: Ramon Ferré (URV) i Jordi Vilà (URV).

Investigador col·laborador: Piero Berni.

Participació en projectes d'altres entitats

- The Laecanius Amphorae in Brijuni (Österreichische Akademie der Wissenschaften)

Investigador principal: Tamas Bezechky (Institut für Kulturgeschichte der Antike der Österreichischen Akademie der Wissenschaften)

Investigadors participants: Michel Bonifay (Université d'Aix-en-Provence), Piero Berni, Horacio González, Anna Nagy (Institute of Archaeological Science of Hungary) i Matej Pavletic (Brijuni National Park Museum).

PUBLICACIONS

Articles en revistes indexades

- Berni, P., “Novedades sobre la tipología de las ánforas Dressel 2-4 tarraconenses”, *Archivo Español de Arqueología*, 88, p. 187-201. SCOPUS, Carhus+B / 9.977 (ICDS).

Articles en altres revistes

- Jàrraga, R.; Berni, P., “Congreso ‘Amphorae ex Hispania’ paisajes de producción y consumo”, *Al-Madan online*, IIª série (tomo 1) Jul. 2015, p. 116-117.
- López Vilar, J.; Berni, P.; Martínez, V., “Sello BARSÆ sobre ánfora itálica de Vilabella (Tarragona)”, *Boletín de la Sociedad para el Estudio de la Cerámica Antigua en Hispania–Ex Officina*, 6, p. 17-21.
- Jàrraga, R.; Berni, P., “Lucius Decius: Nuevo personaje sobre ánfora Pascual 1 layetana”, *Boletín de la Sociedad para el Estudio de la Cerámica Antigua en Hispania–Ex Officina*, 6, p. 39-40.
- Berni, P., “Viaje en el tiempo por la producción y el comercio del aceite bético con la iconografía romana”, *Boletín de la Sociedad para el Estudio de la Cerámica Antigua en Hispania–Ex Officina*, 6, p. 49-62.
- Carreras, C.; Berni, P., “Hispanic Imports in the First Military Camps of Novaesium (Neuss): Lager 1-7 (Augustus–Flavians)”, *Marburger Beiträge zur antiken Handels-, Wirtschafts- und Sozialgeschichte*, Band 32-20, p. 173-207.

Capítols de llibre

- Bezezcky, T.; Berni Millet, P.; González, H., “New research on the Castrum villa, on the island of Brijuni (Croatia). Preliminary report” a Demesticha, S., *Per Terram, Per Mare: Trade and Distribution of Roman Amphorae in the Eastern and Central Mediterranean*, Studies in Mediterranean Archaeology, Uppsala University Press, Uppsala, p. 9.
- Berni, P., “Novedades de epigrafía anfórica en el Baix Llobregat”, a Martínez Ferreras, V. (ed.), *La difusión comercial de las ánforas vinarias de Hispania Citerior Tarraconensis (s. I a.C. – I. d.C.)*, Roman Archaeology, 4, Archaeopress, Oxford, p. 55-66.
- Jàrraga, R.; Berni, P., “Exportación e importación de ánforas en el ager tarraconensis entre finales de la República y el Alto Imperio” a Martínez Ferreras, V. (ed.), *La difusión comercial de las ánforas vinarias de Hispania Citerior Tarraconensis (s. I a.C. – I. d.C.)*, Roman Archaeology, 4, Archaeopress, Oxford, p. 79-90.

Articles en actes de congrés

- Broekaert, W.; Berni, P.; Moros, J., “Goats in the workshop: Graffiti and humour in a Spanish figlina” a Scholz, M.; Horster, M. (Hrsg.), *Lesen und Schreiben in den römischen Provinzen*, RGZM – Tagungen 26, Mainz, p. 165-177.
- De Nicolás, J. C.; Berni, P.; Torres, J.; Marlière, E., “Comercio de vino tarraconense en Menorca. Nuevas aportaciones de la epigrafía anfórica” a Martínez Ortega, A.; Graziani Echávarri, G., *VI Jornades d’Arqueologia de les Illes Balears* (Formentera, 26 de setembre de 2014), Formentera, p. 203-214.

ACTIVITATS

Activitats científiques

- Comunicació de Berni, P., “Amphora inscriptions and content”, en el marc de la *International Interactive Conference. Roman Amphorae Contents, Reflecting on Maritime Trade and*

foodstuffs in Antiquity, organitzada per la Universidad de Cádiz, el Centre Camille Julian, la Università della Calabria i la Universitat de Barcelona, del 5 al 7 de octubre, Cadis.

- Comunicació de Berni, P., “Más allá del Monte Testaccio. La cuestión de la generalización del sellado sobre ánforas Dr. 20, a partir del estudio de contextos de Nimega (Holanda)”, en el marc del col·loqui *La production d'huile et d'amphores oléicoles dans le bassin du Guadalquivir à l'époque romaine*, organitzat pel LabEx Archimede, l'École des hautes études hispaniques et ibériques, del 29 al 30 de octubre, Madrid.
- Ponència de Járrega, R.; Miró, J.; Berni, P.; González, H., “Ánforas ovoides del Noreste de la Hispania Citerior Tarraconensis en época tardorepublicana. Ensayo de síntesis”, en el marc del Workshop *A Family Business... Las ánforas ovoides en el Mediterráneo Central y Occidental Entre los dos últimos siglos de la República y los primeros momentos del Imperio Romano*, organitzat per la Universidad de Sevilla, del 10 a l'11 de desembre, Sevilla i San Fernando.
- Comunicació de Berni, P., “Amphora workshops in Roman Spain; the evidence of the stamps”, en el marc de la *Conference Epigraphy on Ceramics*, organitzada per la Ghent University i la Université Libre de Bruxelles, del 17 al 18 de desembre, Gant (Bèlgica).

ALTRES

- *Peer-reviewer* de les actes de la *Tarraco Biennial 2on Congrés Internacional d'Arqueologia i Món Antic. August i les províncies occidentals. 2000 aniversari de la mort d'August* (Tarragona, del 26 al 29 de novembre 2014).

Euba Rementeria, Itxaso
Investigadora júnior adscrita (R3)
Equip de recerca: Arqueologia del Paisatge (GIAP)

PROJECTES DE RECERCA

Línia/programa: Arqueologia de la protohistòria de la Mediterrània occidental. Formació i desenvolupament de societats complexes en la protohistòria catalana.

- Formes d'ocupació del territori i evolució del poblament a la Cessetània occidental durant la protohistòria (Ier mil·lenni aC) (Projecte quadriennal: 2014/100926). 2014-2017.

Investigadora principal: M. Carme Belarte (ICREA-ICAC).

Investigadors participants: Joan Canela, Núria Otero, Jordi López, Ignacio Fiz (URV-ICAC), Jordi Morer (MonIberRocs), Anna Gutiérrez (IRAMAT-CRP2A UMR 5060 CNRS - Université de Bordeaux Montaigne), Hernando Royo i Ana de Mesa.

Investigadors col·laboradors: Judit Ciurana, Meritxell Monrós, Pilar Camañes, Itxaso Euba, Jaume Noguera (UB), Jordi Principal (MAC), Maite Miró (Departament de Cultura, Generalitat de Catalunya), Sílvia Valenzuela (University of Sheffield), Moisés Díaz (Codex-ICAC), David Asensio (UB-UAB-MonIberRocs), Carme Rovira (MAC), Rafel Jornet (MónIberRocs), Daniel López, Pablo Loza (ICFO) i Mónica Marro (ICFO).

PUBLICACIONS

Articles en revistes indexades

- Daura, J.; Sanz, M.; Julià, R.; García-Fernández, D.; Fornós, J. J.; Vaquero, M.; Allué, E.; López-García, J. M.; Blain, H. A.; Ortiz, J. E.; Torres, T.; Albert, R. M.; Rodríguez-Cintas, À.; Sánchez-Marco, A.; Cerdeño, E.; Skinner, A. R.; Asmeron, Y.; Polyak, V. J.; Garcés, M.; Arnold, L. J.; Demuro, M.; Pike, A. W. G.; Euba, I.; Rodríguez, R. F.; Yagüe, A.; Villaescusa, L.; Gómez, S.; Rubio, A.; Pedro, M.; Fullola, J. M.; Zilhao, J., "Cova del Rinoceront (Castelldefels, Barcelona): a terrestrial record for the Last Interglacial period (MIS 5) in the Mediterranean coast of the Iberian Peninsula", *Quaternary Science reviews*, 114, p. 203-227. JCR (ISI), SCOPUS, Carhus+A Factor d'impacte: 4,572 (any 2015) / 9.977 (ICDS).
- Euba, I.; Allué, E.; Burjachs, F., "Wood uses at El Mirador Cave (Atapuerca, Burgos) based on anthracology and dendrology", *Quaternary International*. JCR (ISI), SCOPUS, Carhus+A Factor d'impacte: 2,062 (any 2015) / 9.915 (ICDS).

ACTIVITATS

Activitats científiques

- Conferència d'Euba, I., “Estudis antracològics en estructures ramaderes pirinenques d'alta muntanya”, en el marc del *Seminari internacional Estudis transdisciplinars sobre ramaderia i pastoralisme*, organitzat per l'ICAC, l'IPHES i l'ICRPC (Programa SUMA), del 9 al 23 de febrer, Tarragona.

DOCÈNCIA

- Professora de l'assignatura *Evolució Històrica del paisatge: paleoambient* del Màster en Arqueologia Clàssica (UAB-URV-ICAC).

Grau Guijarro, Sergi
Investigador júnior adscrit (R3)
Equip de recerca: Mediterrània oriental grecoromana

PUBLICACIONS

Capítols de llibre

- Grau, S., “Las burlas del ascetismo en la biografía de los filósofos griegos antiguos: ¿un reaprovechamiento de materiales cómicos?”, a VV.AA, *Ianua Classicorum. Temas y formas del Mundo Clásico*, Ediciones Clásicas, Madrid, p. 171-178.

Magadán Olives, Maria Teresa
 Investigadora júnior adscrita (R3)
 Equip de recerca: Mediterrània oriental grecoromana

ACTIVITATS

Activitats de difusió i transferència

- 22 de febrer: Xerrada divulgativa de Magadán, M. Teresa, “Filip II de Macedònia, un rei avançat al seu temps”, organitzada pel Museu Egipci de Barcelona, Barcelona.
- 21 de març: Xerrada divulgativa de Magadán, M. T., “D’Heracles a Hèrcules, la transformació d’un mite” en el marc dels *Dissabtes temàtics* organitzats pel Museu Egipci de Barcelona, Barcelona.

DOCÈNCIA

- Professora del curs “WANAKTORON. Un recorregut pels palaus micènics”, organitzat pel Museu Egipci de Barcelona, del 10 de maig al 22 de juny, Barcelona.
- Professora convidada de l’assignatura *Arqueologia de Grècia* del Grau en Arqueologia (UB).
- Professora del curs *Arqueologia de Grècia realitzat* en el marc del Màster d’Estudis sobre el Pròxim Orient i la Mediterrània Antiga (UAB-Museu Bíblic de Montserrat-Arqueonet).

Miró Canals, Jordi

Investigador júnior adscrit (R3)

Equip de recerca: Alimentació, economia i comerç al món antic (Aecma)

ACTIVITATS

Activitats científiques

- Ponència de Járrega, R.; Miró, J.; Berni, P.; González, H., “Ánforas ovoides del Noreste de la Hispania Citerior Tarraconensis en época tardorepublicana. Ensayo de síntesis”, en el marc del Workshop *A Family Business... Las ánforas ovoides en el Mediterráneo Central y Occidental Entre los dos últimos siglos de la República y los primeros momentos del Imperio Romano*, organitzat per la Universidad de Sevilla, del 10 a l'11 de desembre, Sevilla i San Fernando.

Panosa Domingo, Maria Isabel
Investigadora júnior adscrita (R3)
Equip de recerca: Arqueometria i Produccions Artístiques (ArPA)

PUBLICACIONS

Articles en altres revistes

- Ferrer, J.; Panosa, M. I., “Peregrinus et fidelis (pelegrí i fidel)”, *Anuari. Memòria anual de l'Associació Cultural Sant Fructuós*, 15, p. 25-35.

Llibres

- Panosa, M. I., *Inscripcions ibèriques de les comarques de Tarragona (IICT)*, Trama 2, ICAC, Tarragona.

Peña Cervantes, Yolanda
 Investigador júnior adscrit (R3)
 Equip de recerca: Arqueometria i Produccions Artístiques (ArPA)

PUBLICACIONS

Articles en altres revistes

- Peña, Y.; Miró Alaix, C., “Explotació de la Carta Arqueològica de Barcelona: artesanat i comerç a la ciutat de Bàrcino”, *Anuari d’arqueologia i patrimoni de Barcelona*, 2013, p. 5.

Capítols de llibre

- Peña, Y., “La producción vinícola en Hispania: procesos de producción y comercialización del vino romano” a Francia Verde, R., *Historia y arqueología en la cultura del vino*, Historia Arqueología, Instituto de Estudios Riojanos, Logronyo, p. 14.

ACTIVITATS

Activitats científiques

- Conferència de Peña, Y., “Espacios productivos domésticos o talleres artesanales en la ciudad de Barcino. Explotación de la carta arqueològica de Barcelona”, en el marc de la *II Reunión de Investigación Arquitectura doméstica urbana en Hispania*, organitzada per la UNED, del 26 al 27 de novembre, Madrid.
- Conferència de Peña, Y., “La casa urbana como espacio productivo”, en el marc de la *II Reunión de Investigación Arquitectura doméstica urbana en Hispania*, organitzada per la UNED, del 26 al 27 de novembre, Madrid.

Pérez Martínez, Meritxell
 Investigadora júnior adscrita (R3)
 Equip de recerca: Seminari de Topografia antiga (SETOPANT)

PROJECTES DE RECERCA

Participació en projectes d'altres entitats

- Roma, las capitales provinciales y las ciudades de Hispania (HAR2012-37405-C04-01). 2013-2015.

Investigador principal: Joaquín Ruiz de Arbulo (URV-ICAC).

Investigadors participants: Ricardo Mar (URV), Josep Anton Remola (URV), David Vivó (UdG), Diana Gorostidi (URV-ICAC), Maite Miró (Serveis Territorials d'Aqueologia de Tarragona) i Meritxell Pérez.

PUBLICACIONS

Capítols de llibre

- Pérez Martínez, M., “*Ab universis ecclesiis sequendum sit*. El impacto del Concilio de Nicea en las iglesias provinciales de Occidente” a VV.AA., *Pastura les meves ovelles (Jn 21, 16)*. Miscel·lània d'homenatge al cardenal Lluís Martínez Sistach, Ateneu Universitari St Pacià-Publicacions de la Facultat de Teologia de Catalunya, Barcelona, p. 117-127.

Pérez Ruiz, María

Investigadora júnior adscrita (R3)

Equip de recerca: Arqueometria i Produccions Artístiques (ArPA)

PROJECTES DE RECERCA

Participació en projectes d'altres entitats

- *Marmora Hispaniae*. Explotación, uso y difusión de la caliza de Espejón en la Hispania romana y tardoantigua.

Investigadora principal: Virginia García-Entero (UNED).

Investigadora participant: María Pérez.

PUBLICACIONS

Articles en actes de congrés

- Pérez Ruiz, M., "Un emperador en el larario. Reformas religiosas en época de Augusto y su repercusión en la ritualidad doméstica" a López Vilar, J. (ed.), *Tarraco Biennal Actes 2on Congrés Internacional d'Arqueologia i Món Antic. August i les províncies occidentals. 2000 aniversari de la mort d'August* (Tarragona, del 26 al 29 de novembre de 2014) vol. 1, Fundació Privada Mútua Catalana, Tarragona, p. 93-98.

ACTIVITATS

Activitats científiques

- Comunicació de Pérez Ruiz, M., "Arquitectura doméstica urbana en Hispania. II Reunión de Investigación", en el marc de la *II Reunión de Investigación Arquitectura doméstica urbana en Hispania*, organitzada per la UNED, del 26 al 27 de novembre, Madrid.
- Conferència de Pérez Ruiz, M., "La casa como espacio de culto en Hispania", en el marc de la *II Reunión de Investigación Arquitectura doméstica urbana en Hispania*, organitzada per la UNED, del 26 al 27 de novembre, Madrid.

DOCÈNCIA

- Conferència de Pérez Ruiz, M., "Los dioses cotidianos. Religiosidad en el espacio doméstico en época romana Mérida" en el marc del curs de formació *Vida cotidiana y espacios domésticos en el mundo romano*, organitzat per la UNED, l'11 de març.

- Professora de l'assignatura *Historia Antigua Universal y de la Península Ibérica i Introducción a las técnicas de trabajo arqueológico y paleográfico* del Grau en Història i Geografia (Universidad Isabel I de Castilla).
- Professora del curs de formació a professorat *Diseño curricular* en el marc del Máster de Formación de Profesorado de Educación Secundaria Obligatoria, Bachillerato, Formación Profesional y Enseñanza de Idiomas (Universidad Isabel I de Castilla).

Remolà Vallverdú, Josep Anton
 Investigador júnior adscrit (R3)
 Equip de recerca: Seminari de Topografia antiga (SETOPANT)

PROJECTES DE RECERCA

Participació en projectes d'altres entitats

- Roma, las capitales provinciales y las ciudades de Hispania (HAR2012-37405-C04-01). 2013-2015.

Investigador principal: Joaquín Ruiz de Arbulo (URV-ICAC).

Membres: Ricardo Mar (URV), Josep Anton Remolà (URV), David Vivó (UdG), Diana Gorostidi (URV-ICAC), Maite Miró (Serveis Territorials d'Aqueologia de Tarragona) i Meritxell Pérez.

DOCÈNCIA

- Professor de les assignatures *Introducció a la ceramologia i Mètodes i tècniques d'excavació en arqueologia clàssica* i *Economia, comerç i materials* del Màster en Arqueologia Clàssica (UAB-URV-ICAC).

Silva Barris, Joan
 Investigador júnior adscrit (R3)
 Equip de recerca: Mediterrània oriental grecoromana

ACTIVITATS

Activitats científiques

- Conferència de Silva, J., “The asynarteta: arhythmical approach”, en el marc de la *Scuola Estiva di Metrica e Ritmica Greca*, organitzada per la Università degli Studi di Urbino Carlo Bo, del 7 a l’11 de setembre, Urbino (Itàlia).

ALTRES

- Coordinació amb Chesa, E.; Garcia, A.; Millet, A., del *Seminari a 4 Bandes: Cultures i Llengües de l’Antiguitat (Pròxim Orient Antic i Món Egeu)*, organitzat pel Departament de Filologia grega de la UB - Institut del Pròxim Orient Antic, del 22 d’octubre de 2015 al 21 de gener de 2016, Barcelona.

Investigadors postdoctorals adscrits

Camañes Villagrasa, M. Pilar
Investigadora postdoctoral adscrita (R2)
Equip de recerca: Arqueologia Protohistòrica

PROJECTES DE RECERCA

Línia/programa: Arqueologia del paisatge, poblament i territori. Altres projectes.

- Prospecciones geofísicas en la Litera y el Bajo Cinca: nuevas aplicaciones para el conocimiento del territorio ilergete occidental (siglos IV a I a.C.). 2015.

Investigadora principal: Pilar Camañes.

Investigadors participants: M. Carme Belarte (ICREA-ICAC), Jordi Principal (MAC-Barcelona), Ignasi Garcés (UB), Luis Fatás (Dirección General de Patrimonio Cultural, Gobierno de Aragón), Núria Otero, Carles Padrós i Joan Canela.

Línia/programa: Arqueologia de la protohistòria de la Mediterrània occidental. Formació i desenvolupament de societats complexes en la protohistòria catalana.

- Formes d'ocupació del territori i evolució del poblament a la Cessetania occidental durant la protohistòria (Ier mil·lenni aC) (Projecte quadriennal: 2014/100926). 2014-2017.

Investigadora principal: M. Carme Belarte (ICREA-ICAC).

Investigadors participants: Joan Canela, Núria Otero, Jordi López, Ignacio Fiz (URV-ICAC), Jordi Morer (MonIberRocs), Anna Gutiérrez (IRAMAT-CRP2A UMR 5060 CNRS - Université de Bordeaux Montaigne), Hernando Royo i Ana de Mesa.

Investigadors col·laboradors: Judit Ciurana, Meritxell Monrós, Pilar Camañes, Itxaso Euba, Jaume Noguera (UB), Jordi Principal (MAC), Maite Miró (Departament de Cultura, Generalitat de Catalunya), Sílvia Valenzuela (University of Sheffield), Moisés Díaz (Codex-ICAC), David Asensio (UB-UAB-MonIberRocs), Carme Rovira (MAC), Rafel Jornet (MónIberRocs), Daniel López, Pablo Loza (ICFO) i Mónica Marro (ICFO).

Línia/programa: Arqueologia de la protohistòria de la Mediterrània occidental. Missió arqueològica a Althiburos (El Kef, Tunísia).

- Urbanización y desarrollo urbano en los márgenes del territorio de Cartago. La ciudad nómido-romana de Althiburos (I+D HAR2012- 39189-C02-02). 2013-2016.

Investigadora principal: M. Carme Belarte (ICREA-ICAC).

Investigadors participants: Pau Olmos, Meritxell Monrós, Pilar Camañes, Joan Canela, Núria Otero, Joan Ramon Torres (Consell Insular d'Eivissa), Núria Tarradell (UB), Rosario Navarro (UB), Sílvia Valenzuela (University of Sheffield), Marta Monjo (Generalitat de Catalunya), Samir Guizani (Université de Tunis) i Amel Tekki (Institut Supérieur de Sciences Humaines de Jendouba).

Investigadors col·laboradors: Dani López Reyes i Ramon Álvarez Arza.

Participació en projectes d'altres entitats

- El primer mil·lenni aC als territoris del curs inferior de l'Ebre: la formació, desenvolupament i dissolució de la cultura ibèrica (Projecte quadriennal 2014/100756). 2014-2017.

Investigador principal: Joan Sanmartí (UB).

Investigadors participants: M. Carme Belarte (ICREA-ICAC), Pau Olmos, Meritxell Monrós, Pilar Camañes, Meritxell Oliach, Joan Canela, Núria Otero.

- El NE de la Citerior: d'Escipió Emilià a Cèsar: la militarització del paisatge com a model de gestió territorial. 2014-2015.

Investigador principal: Jordi Principal (MAC Barcelona).

Investigadors participants: Pilar Camañes i Carles Padrós.

PUBLICACIONS

Articles en revistes indexades

- Principal, J.; Camañes, M. P.; Padrós, C., “Un edifici singular al *castellum* romanorepublicà de Monteró 1 (Camarasa, la Noguera), i l'urbanisme complex d'un post avançat del nord-est de la Citerior”, *Revista d'Arqueologia de Ponent*, 25, p. 309-325. Carhus+B / 3.880 (ICDS).

ACTIVITATS

Activitats científiques

- Ponència de Principal, J.; Camañes, M. P.; Padrós, C., “El *castellum* romanorepublicà de Monteró (Camarasa, la Noguera)”, en el marc de les *Primeres Jornades d'Arqueologia i Paleontologia de Ponent*, organitzades per la Generalitat de Catalunya, del 17 al 18 d'abril, Balaguer i Lleida.
- Comunicació de Camañes, M. P.; Fatás, L.; Otero, N.; Padrós, C.; Sala, R., “Nuevos datos sobre el conocimiento de la Ilergecia Occidental: Prospecciones Geofísicas en la Litera y el Bajo Cinca”, en el marc del *I Congreso CAPA Arqueología y Patrimonio Aragonés*, organitzat pel Colegio Oficial de Doctores y Licenciados en Filosofía y Letras y en Ciencias de Aragón, Sección de Arqueología, del 24 al 25 de novembre, Saragossa.

Canela Gràcia, Joan
Investigador postdoctoral adscrit (R2)
Equip de recerca: Arqueologia Protohistòrica

PROJECTES DE RECERCA

Línia/programa: Arqueologia de la protohistòria de la Mediterrània occidental. Formació i desenvolupament de societats complexes en la protohistòria catalana.

- Formes d'ocupació del territori i evolució del poblament a la Cessetània occidental durant la protohistòria (Ier mil·lenni aC) (Projecte quadriennal: 2014/100926). 2014-2017.

Investigadora principal: M. Carme Belarte (ICREA-ICAC).

Investigadors participants: Joan Canela, Núria Otero, Jordi López, Ignacio Fiz (URV-ICAC), Jordi Morer (MonIberRocs), Anna Gutiérrez (IRAMAT-CRP2A UMR 5060 CNRS - Université de Bordeaux Montaigne), Hernando Royo i Ana de Mesa.

Investigadors col·laboradors: Judit Ciurana, Meritxell Monrós, Pilar Camañes, Itxaso Euba, Jaume Noguera (UB), Jordi Principal (MAC), Maite Miró (Departament de Cultura, Generalitat de Catalunya), Sílvia Valenzuela (University of Sheffield), Moisés Díaz (Codex-ICAC), David Asensio (UB-UAB-MonIberRocs), Carme Rovira (MAC), Rafel Jornet (MónIberRocs), Daniel López, Pablo Loza (ICFO) i Mónica Marro (ICFO).

Línia/programa: Arqueologia de la protohistòria de la Mediterrània occidental. L'impacte de l'exèrcit romà sobre les comunitats indígenes del NE d'Ibèria.

- Testimonis arqueològics de la segona Guerra Púnica al Camp de Tarragona. 2013-2017.

Investigadors principals: Jordi López Vilar i Jaume Noguera (UB).

Investigadors participants: Eduard Ble Gimeno (UB), Pau Valdés (UB) i Joan Canela.

Línia/programa: Arqueologia de la protohistòria de la Mediterrània occidental. Missió arqueològica a Althiburos (El Kef, Tunísia).

- Urbanización y desarrollo urbano en los márgenes del territorio de Cartago. La ciudad nómido-romana de Althiburos (I+D HAR2012- 39189-C02-02). 2013-2016.

Investigadora principal: M. Carme Belarte (ICREA-ICAC).

Investigadors participants: Pau Olmos, Meritxell Monrós, Pilar Camañes, Joan Canela, Núria Otero, Joan Ramon Torres (Consell Insular d'Eivissa), Núria Tarradell (UB), Rosario Navarro (UB), Sílvia Valenzuela (University of Sheffield), Marta Monjo

(Generalitat de Catalunya), Samir Guizani (Universit  de Tunis) i Amel Tekki (Institut Supérieur de Sciences Humaines de Jendouba).

Investigadors col·laboradors: Dani López Reyes i Ramon  lvarez Arza.

Línia/programa: Arqueologia del paisatge, poblament i territori. Altres projectes

- Prospecciones geofísicas en la Litera y el Bajo Cinca: nuevas aplicaciones para el conocimiento del territorio ilergete occidental (siglos IV a I a.C.). 2015.

Investigador principal: Pilar Camañes.

Investigadors participants: M. Carme Belarte (ICREA-ICAC), Jordi Principal (MAC-Barcelona), Ignasi Garcés (UB), Luis Fat s (Dirección General de Patrimonio Cultural, Gobierno de Aragón), Núria Otero, Carles Padrós i Joan Canela.

Participació en projectes d'altres entitats

- El primer mil·lenni aC als territoris del curs inferior de l'Ebre: la formació, desenvolupament i dissolució de la cultura ib rica (Projecte quadriennal 2014/100756). 2014-2017.

Investigador principal: Joan Sanmartí (UB).

Investigadors participants: M. Carme Belarte (ICREA-ICAC), Pau Olmos, Meritxell Monr s, Pilar Camañes, Meritxell Oliach, Joan Canela, Núria Otero.

PUBLICACIONS

Articles en revistes indexades

- Belarte, C.; Canela, J.; Morer, J., "Un establiment rural de l'ibèric ple a la Cessetània: Rabassats (Nulles, Alt Camp) (s. III aC)", *Auriga*, 79, p. 31-33. Carhus+C / 3.898 (ICDS).

Capítols de llibre

- Sanmartí, J.; Kallala, N.; Jornet, R.; Belarte, M. C.; Canela, J.; Ch rif, S.; Campillo, J.; Montanero, D.; Bermúdez, X.; Fadrique, T.; Revilla, V.; Ramon, J.; Ben Moussa, M., "Roman Dolmens? The Megalithic Necropolises of Eastern Maghreb Revisited" a Díaz-Guardamino, M.; García Sanjuan, L.; Wheatley, D. (eds.), *The lives of prehistoric monuments in Iron Age, Roman and Medieval Europe*, Oxford University Press, Oxford, p. 287-304.

ACTIVITATS

Activitats científiques

- Comunicació de Belarte, M. C.; Canela, J.; Morer, J., "Un establiment rural de l'ibèric ple a la Cessetània: Rabassats (Nulles, Alt Camp) (S. III aC)", en el marc del *XI Fòrum Auriga*, organitzat per la Revista Auriga, del 21 al 22 de novembre, Vilafranca del Penedès.
- Comunicació de Canela, J., "L'estudi del paisatge antic a partir de les fonts escrites. El cas de la Cessetània occidental", en el marc de la *I Jornada de Joves Investigadors de l'ICAC (JJI-ICAC)*. *Fonts textuais i recerca arqueol gica*, organitzada per l'ICAC i la URV, el 30 de novembre, Tarragona.

Ciurana Prast, Judit
Investigadora postdoctoral adscrita (R2)
Equip de recerca: Arqueologia Cristiana i de l'Antiguitat Tardana

PROJECTES DE RECERCA

Línia/programa: Arqueologia de la ciutat antiga. Tarraco.

- Técnicas constructivas y arquitectura del poder en el noreste de la Tarraconense. Metodología de representación y parámetros analíticos para la comprensión de los procesos evolutivos (I+D HAR2012-36963- C05-02). 2013-2015.

Investigador principal: Josep M. Macias.

Investigadors participants: Julia Beltrán (MUHBA), Judit Ciurana, Gemma Garcia, Josep Guitart (UAB-ICAC), Jordi López, Andreu Muñoz (MBT-ICAC), Josep M. Puche, Albert Ribera (UV), Imma Teixell (Ajuntament de Tarragona-ICAC), Josep M. Toldrà (URV) i Serena Vinci.

- Medigene: Genetic and environmental factors of insulin resistance syndrome and its long-term complications in immigrant Mediterranean populations (Projecte europeu: Health-F2-2011-279171). 2011-2015.

Investigador principal: Josep M. Macias.

Investigadors participants: Judit Ciurana i Maite Salagaray (UIC).

Línia/programa: Arqueologia del paisatge, poblament i territori. Formes del paisatge i antropització dels espais de muntanya de la protohistòria a l'edat mitjana.

- Paisatges culturals de l'Alt Congost. Recerca arqueològica, transferència de coneixement i proposta de socialització dels resultats (Projecte quadriennal 2014/100955). 2014-2017.

Investigador principal: Arnau Garcia.

Investigadors participants: Judit Ciurana, Josep M. Palet, Tania Polonio i Jaume Oliver (UAB).

Investigadors col·laboradors: Fèlix Retamero (UAB), Santiago Giralt (ICTJA-CSIC), Héctor A. Orengo (University of Sheffield-URV), Santiago Riera (SERP-UB), Marta Flórez, Carles Padrós, Maria Jaime, Jordi Roig (Arrago, SL), Rocío Gómez (UPV), Antònia Díaz (In situ, SCP) i Bibiana Agustí (In situ, SCP).

Línia/programa: Arqueologia de la protohistòria de la Mediterrània occidental. Formació i desenvolupament de societats complexes en la protohistòria catalana.

- Formes d'ocupació del territori i evolució del poblament a la Cessetania occidental durant la protohistòria (Ier mil·lenni aC) (Projecte quadriennal: 2014/100926). 2014-2017.

Investigadora principal: M. Carme Belarte (ICREA-ICAC).

Investigadors participants: Joan Canela, Núria Otero, Jordi López, Ignacio Fiz (URV-ICAC), Jordi Morer (MonIberRocs), Anna Gutiérrez (IRAMAT-CRP2A UMR 5060 CNRS - Université de Bordeaux Montaigne), Hernando Royo i Ana de Mesa.

Investigadors col·laboradors: Judit Ciurana, Meritxell Monrós, Pilar Camañes, Itxaso Euba, Jaume Noguera (UB), Jordi Principal (MAC), Maite Miró (Departament de Cultura, Generalitat de Catalunya), Sílvia Valenzuela (University of Sheffield), Moisés Díaz (Codex-ICAC), David Asensio (UB-UAB-MonIberRocs), Carme Rovira (MAC), Rafel Jornet (MónIberRocs), Daniel López, Pablo Loza (ICFO) i Mónica Marro (ICFO).

PUBLICACIONS

Articles en actes de congrés

- Ciurana, J.; Provinciale, E.; Salagaray, M., “El àrea funeraria del suburbio oriental de Tarraco (siglos I-II dC)”, a Álvarez, J. M.; Nogales, T.; Rodà, I. (eds.), *Actas XVIII Congreso Internacional de Arqueología Clásica. Centro y periferia en el mundo clásico* (Mèrida, del 13 al 17 de maig de 2013), Museo Nacional de Arte Romano, Mèrida, p. 1273-1276.

ACTIVITATS

Activitats científiques

- Conferència de Macias, J. M.; Ciurana, J., “Tarraco: researching the roman city leaving out its citizens”, en el marc del *International Medugene Seminar Contribution archaeological research in understanding human diseases: applications of odontological studies*, organitzat per l'ICAC, el projecte Medigene, la UIC i l'IDIBAPS, el 5 de març, Sant Cugat del Vallès.

DOCÈNCIA

- Conferència de Ciurana, J., “L'arqueologia funerària i els infants: antropologia i cultura material”, en el marc del *Curs de formació a professorat Arqueologia de la infantesa*, organitzat pel Camp d'Aprenentatge de Tarragona i l'ICAC, del 2 al 7 de febrer, Tarragona.

Cortés Vicente, Ada
Investigadora postdoctoral adscrita (R2)
Equip de recerca: Poblament i territori en època romana

PROJECTES DE RECERCA

Línia/programa: Arqueologia del paisatge, poblament i territori. Altres projectes

- *Tabula Imperii Romani - Forma Orbis Romani* on line (TIR-FOR). 2015-2017.

Investigadors principals: Josep Guitart (UAB-ICAC) i Marta Prevosti.

Investigadors participants: Núria Romaní, Antoni González Senmartí (URV), Ada Cortés i Pau de Soto (University of Southampton).

PUBLICACIONS

Articles en actes de congrés

- Cortés, A., “Perystile House and Porticated Courtyard House. Similarities and differences between these two Roman Typologies” a Álvarez, J. M.; Nogales, T.; Rodà, I. (eds.), *Actas XVIII Congreso Internacional de Arqueología Clásica. Centro y periferia en el mundo clásico* (Mèrida, del 13 al 17 de maig de 2013), Museo Nacional de Arte Romano, Mèrida, p. 1013-1017.

ACTIVITATS

Activitats científiques

- Conferència de Cortés, A., “Espacios domésticos en las ciudades romanas de Cataluña. Nuevos estudios”, en el marc de la *II Reunión de Investigación Arquitectura doméstica urbana en Hispania*, organitzada per la UNED, del 26 al 27 de novembre, Madrid.
- Conferència de Cortés, A.; Teichner, F., “Espacios domésticos en Mirobriga (Santiago do Cacem, Portugal)”, en el marc de la *II Reunión de Investigación Arquitectura doméstica urbana en Hispania*, organitzada per la UNED, del 26 al 27 de novembre, Madrid.

Díaz García, Moisés

Investigador postdoctoral adscrit (R2)

Equip de recerca: Arqueologia Cristiana i de l'Antiguitat Tardana

PROJECTES DE RECERCA

Línia/programa: Arqueologia de la ciutat antiga. Tarraco.

- El port de Tarraco a la desembocadura del riu Francolí (segles VII-VIII). 2015-2018.

Investigador principal: Josep M. Macias.

Investigadors participants: Moisés Díaz (Codex-ICAC), Diana Gorostidi (URV-ICAC), Josep Francesc Roig (Codex-ICAC), Oriol Olesti (UAB), Imma Teixell (Ajuntament de Tarragona-ICAC) i Francesc Rodríguez.

Línia/programa: Arqueologia de la protohistòria de la Mediterrània occidental. Formació i desenvolupament de societats complexes en la protohistòria catalana.

- Formes d'ocupació del territori i evolució del poblament a la Cessetania occidental durant la protohistòria (Ier mil·lenni aC) (Projecte quadriennal: 2014/100926). 2014-2017.

Investigadora principal: M. Carme Belarte (ICREA-ICAC).

Investigadors participants: Joan Canela, Núria Otero, Jordi López, Ignacio Fiz (URV-ICAC), Jordi Morer (MonIberRocs), Anna Gutiérrez (IRAMAT-CRP2A UMR 5060 CNRS - Université de Bordeaux Montaigne), Hernando Royo i Ana de Mesa.

Investigadors col·laboradors: Judit Ciurana, Meritxell Monrós, Pilar Camañes, Itxaso Euba, Jaume Noguera (UB), Jordi Principal (MAC), Maite Miró (Departament de Cultura, Generalitat de Catalunya), Sílvia Valenzuela (University of Sheffield), Moisés Díaz (Codex-ICAC), David Asensio (UB-UAB-MonIberRocs), Carme Rovira (MAC), Rafel Jornet (MónIberRocs), Daniel López, Pablo Loza (ICFO) i Mónica Marro (ICFO).

PUBLICACIONS

Articles en revistes indexades

- Díaz, M.; Ramírez, R., "El asentamiento militar de Puigpelat (Alt Camp, ager tarraconensis), un *castellum* tardorrepublicano en tierras tarraconenses", *Revista d'Arqueologia de Ponent*, 25, p. 263-278. Carhus+B / 3.880 (ICDS).

Articles en altres revistes

- Díaz, M.; Gimeno, M.; Gorostidi, D., "Inscripcions recentment trobades al solar núm. 27 A-B del carrer de Vidal i Barraquer de

Tarragona (Antiga Sofrera Pallarès)”, *Butlletí Arqueològic de la Reial Societat Arqueològica de Tarragona*, 34-35, p. 149-159.

- Díaz, M.; Gorostidi, D.; Pociña, C. A., “Nova inscripció procedent del suburbi del Francolí. Intervencions als solas núm 30-38 de l’avda. de Roma (Tarragona)”, *Butlletí Arqueològic de la Reial Societat Arqueològica de Tarragona*, 34-35, p. 161-167.

Articles en actes de congrés

- Díaz, M.; Gimeno, M.; Mesas, I., “Nuevos datos sobre la evolución portuaria y fluvial de Tarraco. Últimas excavaciones en la UA 15 y en la c/ Vidal i Barraquer (antigua Sofrera Pallarès)” a López, J. (ed.), *Tarraco Biennal Actes 2on Congrés Internacional d’Arqueologia i Món Antic. August i les províncies occidentals. 2000 aniversari de la mort d’August* (Tarragona, del 26 al 29 de novembre de 2014) vol. 2, Fundació Privada Mútua Catalana, Tarragona, p. 229-236.
- Díaz, M.; Teixell, I., “La plaza de representación del *Concilium Provinciae Hispaniae Citerioris*: soluciones y dudas sobre su interpretación arquitectónica” a Álvarez, J. M.; Nogales, T.; Rodà, I. (eds.), *Actas XVIII Congreso Internacional de Arqueología Clásica. Centro y periferia en el mundo clásico* (Mèrida, del 13 al 17 de maig de 2013), Museo Nacional de Arte Romano, Mèrida, p. 837-841.

ACTIVITATS

Activitats científiques

- Conferència de Díaz, M.; Teixell, I., “Noves troballes i dades del Circ romà de Tàrraco: intervencions al carrer Trinquet Vell i a l’àrea de la Porta Triomfal”, en el marc de la *Tribuna d’Arqueologia 2015-2016*, organitzada pel Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya, d’octubre de 2015 a juny de 2016, Barcelona.
- Comunicació de Díaz, M.; Roig, J. F., “Els edificis portuaris de Tàrraco als segles VI-VIII. Tècnica constructiva i evolució històrica”, en el marc del *Seminari internacional Tècniques constructives i arquitectura del poder en la Tarraconense durant l’Antiguitat Tardana (HAR2012-36963-C05-02)*, organitzat per l’ICAC, del 19 al 21 de novembre, Tarragona.
- Pòster de Díaz, M., “La importación de ánforas ovoides en la Tarraco republicana. Su presencia en contextos estratigráficos de los siglos II-I a.C.”, en el marc del Workshop *A Family Business... Las ánforas ovoides en el Mediterráneo Central y Occidental Entre los dos últimos siglos de la República y los primeros momentos del Imperio Romano*, organitzat per la Universidad de Sevilla, del 10 a l’11 de desembre, Sevilla i San Fernando.

ALTRES

- Peer-reviewer de les actes de la *Tarraco Biennal 2on Congrés Internacional d’Arqueologia i Món Antic. August i les províncies occidentals. 2000 aniversari de la mort d’August* (Tarragona, del 26 al 29 de novembre 2014).

Flórez Santasusana, Marta
 Investigadora postdoctoral adscrita (R2)
 Equip de recerca: Arqueologia del Paisatge (GIAP)

PROJECTES DE RECERCA

Linia/programa: Arqueologia del paisatge, poblament i territori. Formes del paisatge i antropització dels espais de muntanya de la protohistòria a l'edat mitjana.

- Interacciones socio-ambientales durante el Holoceno: estructuración, ocupación y dinámicas del territorio en la cuenca del Ter a partir de la arqueología del paisaje (TerAmAr) (HAR2012-39087-C02-02) (Proyecto quadriennal 2014/100751). 2013-2015.

Investigador principal: Josep M. Palet.

Membres: I+D: Marta Prevosti, Esther Rodrigo, Hèctor A. Orenge (University of Sheffield-URV), Arnau Garcia, Marta Sancho (UB), Marta Flórez, Aymat Catafau (Université de Perpignan), Michele Matteazzi, Pere Castanyer (MAC-Empúries), Helena Paula Carvalho (Universidade do Minho), Rosa Plana (Université Paul-Valéry Montpellier III) i M. Jesús Ortega.

Proyecto quadriennal: Arnau Garcia, Pere Castanyer (MAC-Empúries), Marta Prevosti, Rosa Plana (Université Paul-Valéry Montpellier III), Joaquim Tremoleda (MAC-Empúries), Michele Matteazzi, M. Jesús Ortega i Anna Bertral.

- Paisatges culturals de l'Alt Congost. Recerca arqueològica, transferència de coneixement i proposta de socialització dels resultats (Proyecto quadriennal 2014/100955). 2014-2017.

Investigador principal: Arnau Garcia.

Investigadors participants: Judit Ciurana, Josep M. Palet, Tania Polonio i Jaume Oliver (UAB).

Investigadors col·laboradors: Fèlix Retamero (UAB), Santiago Giralt (ICTJA-CSIC), Héctor A. Orenge (University of Sheffield-URV), Santiago Riera (SERP-UB), Marta Flórez, Carles Padrós, Maria Jaime, Jordi Roig (Arrago, SL), Rocío Gómez (UPV), Antònia Díaz (In situ, SCP) i Bibiana Agustí (In situ, SCP).

PUBLICACIONS

Articles en revistes indexades

- Garcia, A.; Flórez, M.; Palet, J. M., "Arqueología del paisaje en el entorno de Lauro: una aproximación microrregional a la construcción del territorio romano en el noreste de la Península Ibérica", *Zephyrus*, 76, p. 99-119. SCOPUS, Carhus+B / 9.977 (ICDS).

Articles en actes de congrés

- Garcia, A.; Flórez, M.; Lladó, M.; Palet, J. M.; Giralt, S., “Construcción y dinámicas de un paisaje antropizado durante la antigüedad: Estudio arqueológico y sedimentológico microrregional de un sector del llano pre-litoral catalán (Samalús, Barcelona)” a Álvarez, J. M.; Nogales, T.; Rodà, I. (eds.), *Actas XVIII Congreso Internacional de Arqueología Clásica. Centro y periferia en el mundo clásico* (Mèrida, del 13 al 17 de maig de 2013), Museo Nacional de Arte Romano, Mèrida, p. 241-244.

Garrido Elena, Ana

Investigadora postdoctoral adscrita (R2)

Equip de recerca: Arqueometria i Produccions Artístiques (ArPA)

PUBLICACIONS

Articles en actes de congrés

- Garrido, A.; Àlvarez, A.; Domènech, A.; Gutiérrez Garcia-M., A.; Rodà, I.; Royo, H., "Marmora and other stones in the architectural decoration of early imperial Barcino (Barcelona, Spain)" a Pensabene, P.; Gasparini, E. (eds.), *Interdisciplinary Studies on Ancient Stone. ASMOSIA X. Proceedings of the Tenth International Conference of ASMOSIA Association for the Study of Marble & Other Stones in Antiquity* (Roma, del 21 al 26 de maig de 2012), L'Erma di Bretschneider, Roma, p. 135-142.

González Cesteros, Horacio
Investigador postdoctoral adscrit (R2)
Equip de recerca: Alimentació, economia i comerç al món antic (Aecma)

PROJECTES DE RECERCA

Línia/programa: *Instrumentum domesticum*. Materials i comerç en el món antic.

- *Amphorae ex Hispania*. Paisajes de producción y de consumo (I+D HAR2011-28244). 2010-2015.

Investigador principal: Ramon Járrega.

Investigadors participants: Piero Berni, Cèsar Carreras (UAB), Enrique García (US), Joaquim Tremoleda (MAC-Empúries), Albert Martín (Ajuntament de Cabrera de Mar), José Juan Díaz (UCA), Antonio Sáez (UCA), Daniel Mateo (UAL) i Horacio González.

Investigadors col·laboradors: Darío Bernal (UCA) i Lázaro Lagóstena (UCA).

Participació en projectes d'altres entitats

- Forschungen des Öals in Ephesos. 1893-2016.

Investigador principal: Sabine Ladstätter (Österreichische Akademie der Wissenschaften).

Membre ICAC: Horacio González.

- The Laecanius Amphorae in Brijuni (Österreichische Akademie der Wissenschaften)

Investigador principal: Tamas Bezecky (Institut für Kulturgeschichte der Antike der Österreichischen Akademie der Wissenschaften).

Investigadors participants: Michel Bonifay (Université d'Aix-en-Provence), Piero Berni, Horacio González, Anna Nagy (Institute of Archaeological Science of Hungary) i Matej Pavletic (Brijuni National Park Museum).

PUBLICACIONS

Capítols de llibre

- Bezecky, T; Berni Millet, P; González, H., "New research on the Castrum villa, on the island of Brijuni (Croatia). Preliminary report" a Demesticha, S., *Per Terram, Per Mare: Trade and Distribution of Roman Amphorae in the Eastern and Central Mediterranean*, Studies in Mediterranean Archaeology, Uppsala University Press, Uppsala, p. 9.
- González, H., "Hallazgos de productos tarraconenses en la frontera germana. Un mercado secundario" a Martínez Ferreras, V.

(ed.), *La difusión comercial de las ánforas vinarias de Hispania Citerior Tarraconensis* (s. I a.C. – I. d.C.), Roman Archaeology, 4, Archaeopress, Oxford, p. 205-220.

Articles en actes de congrés

- González, H; Tremmel, B., “Les importations d’amphores dans le camp légionnaire d’Anreppen (Westphalie, Allemagne)” a Rivet, B., *SFECAG, Actes du Congrès de Nyon* (Nyon, del 17 al 19 de maig de 2015), Marsella, p. 9.

ACTIVITATS

Activitats científiques

- Conferència de González, H., “Fernhandelsbeziehungen zwischen Fernregionen in der Frühkaiserzeit. Das Studium der Amphorenevidenz in Niedergermanien (20 v. Chr. – 69 n. Chr)”, organitzada pel Römisch-Germanisches Zentralmuseum Mainz, el 18 de març, Mainz (Alemanya).
- Comunicació de González, H.; Tremmel, B., “Importation d’amphores dans le camp légionnaire d’Anreppen (Westphalie, Allemagne)”, en el marc del *Congrès de la Société Française d’Étude de la Céramique Antique en Gaule*, organitzat per la SFECAG, del 5 al 8 de maig, Nyon (França).
- Comunicació de Bernal, D.; González, H.; Járrega, R.; Morais, R.; Sáez, A.; Vaz, I., “Hispanic and Mauritanian amphorae”, en el marc de la *International Interactive Conference. Roman Amphorae Contents, Reflecting on Maritime Trade and foodstuffs in Antiquity*, organitzada per la Universidad de Cádiz, el Centre Camille Julian, la Università della Calabria i la Universitat de Barcelona, del 5 al 7 de octubre, Cadis.
- Conferència de González, H., “Hispanic foodstuff export from the Roman Imperial Time to Late Antiquity”, en el marc del *International Workshop – TOPOI Research Group A6 “Economic Spaces”. The Archaeology of Mediterranean Consumption. Distribution of and access to commodities, food and services from the Late Hellenistic to the Late Roman period (II BC-VI AD)*, organitzat pel grup de recerca Topoi de la Frei Universität zu Berlin, el 20 d’octubre, Berlin.
- Comunicació de González, H., “Distribution of ovoid amphorae in Northwestern Europe: Consumption context and main trade routes”, en el marc del *Workshop A Family Business... Las ánforas ovoides en el Mediterráneo Central y Occidental Entre los dos últimos siglos de la República y los primeros momentos del Imperio Romano*, organitzat per la Universidad de Sevilla, del 10 a l’11 de desembre, Sevilla i San Fernando.
- Conferència de González, H.; García, E.; Almeida, R., “Hispanic Productions (1): The Guadalquivir Valley/Ulterior”, en el marc del *Workshop A Family Business... Las ánforas ovoides en el Mediterráneo Central y Occidental Entre los dos últimos siglos de la República y los primeros momentos del Imperio Romano*, organitzat per la Universidad de Sevilla, del 10 a l’11 de desembre, Sevilla i San Fernando.
- Comunicació de González, H., “La evolución de las formas ovoides hispanas hacia los tipos clásicos de época imperial. Ejemplos tarraconenses y béticos”, en el marc del *Workshop A Family Business... Las ánforas ovoides en el Mediterráneo Central y Occidental Entre los dos últimos siglos de la República y los primeros momentos del Imperio Romano*, organitzat per la Universidad de Sevilla, del 10 a l’11 de desembre, Sevilla i San Fernando.

- Ponència de Jàrraga, R.; Miró, J.; Berni, P.; González, H., “Ánforas ovoides del Noreste de la Hispania Citerior Tarraconensis en época tardorepublicana. Ensayo de síntesis”, en el marc del Workshop *A Family Business... Las ánforas ovoides en el Mediterráneo Central y Occidental Entre los dos últimos siglos de la República y los primeros momentos del Imperio Romano*, organitzat per la Universidad de Sevilla, del 10 a l'11 de desembre, Sevilla i San Fernando.

Matteazzi, Michele
Investigador postdoctoral adscrit (R2)
Equip de recerca: Arqueologia del Paisatge (GIAP)

PROJECTES DE RECERCA

Linia/programa: Arqueologia del paisatge, poblament i territori. Formes del paisatge i antropització dels espais de muntanya de la protohistòria a l'edat mitjana.

- Interacciones socio-ambientales durante el Holoceno: estructuración, ocupación y dinámicas del territorio en la cuenca del Ter a partir de la arqueología del paisaje (TerAmAr) (HAR2012-39087-C02-02) (Projecte quadriennal 2014/100751). 2013-2015.

Investigador principal: Josep M. Palet.

Membres: I+D: Marta Prevosti, Esther Rodrigo, Hèctor A. Oren-go (University of Sheffield-URV), Arnau Garcia, Marta Sancho (UB), Marta Flórez, Aymat Catafau (Université de Perpignan), Michele Matteazzi, Pere Castanyer (MAC-Empúries), Helena Paula Carvalho (Universidade do Minho), Rosa Plana (Université Paul-Valéry Montpellier III) i M. Jesús Ortega. **Projecte quadriennal:** Arnau Garcia, Pere Castanyer (MAC-Empúries), Marta Prevosti, Rosa Plana (Université Paul-Valéry Montpellier III), Joaquim Tremoleda (MAC-Empúries), Michele Matteazzi, M. Jesús Ortega i Anna Bertral.

Participació en projectes d'altres entitats

- Saccisica Archaeological Project. Progetto di studio sull'agro patavino meridionale. (2014-2015).

Investigadors principals: Michele Matteazzi i Giulio Carraro (Società Archeologica Veneta).

PUBLICACIONS

Articles en altres revistes

- Matteazzi, M., "Il paesaggio centuriato a sud di Padova: una nuova lettura dallo studio archeomorfologico del territorio", *Agri Centuriati. An International Journal of Landscape Archaeology*, 11, p. 9-29 / 3.541 (ICDS).

Articles en actes de congrés

- Matteazzi, M., "Organizzazione territoriale antica nella pianura a sud di Patavium" a Brancato, R. et alii, *Archeologi in progress. Il cantiere dell'archeologia di domani*, Grisignano di Zocco, Vicenza, p. 340-350.

- Matteazzi, M., “Insediamento e strutturazione del paesaggio agrario nella bassa pianura padovana tra età romana e medievale” a Álvarez, J. M.; Nogales, T.; Rodà, I. (eds.), *Actas XVIII Congreso Internacional de Arqueología Clásica. Centro y periferia en el mundo clásico* (Mèrida, del 13 al 17 de maig de 2013), Museo Nacional de Arte Romano, Mèrida, p. 189-192.

Monrós González, Meritxell
Investigadora postdoctoral adscrita (R2)
Equip de recerca: Arqueologia Protohistòrica

PROJECTES DE RECERCA

Línia/programa: Arqueologia de la protohistòria de la Mediterrània occidental. Formació i desenvolupament de societats complexes en la protohistòria catalana.

- Formes d'ocupació del territori i evolució del poblament a la Cessetània occidental durant la protohistòria (Ier mil·lenni aC) (Projecte quadriennal: 2014/100926). 2014-2017.

Investigadora principal: M. Carme Belarte (ICREA-ICAC).

Investigadors participants: Joan Canela, Núria Otero, Jordi López, Ignacio Fiz (URV-ICAC), Jordi Morer (MonIberRocs), Anna Gutiérrez (IRAMAT-CRP2A UMR 5060 CNRS - Université de Bordeaux Montaigne), Hernando Royo i Ana de Mesa.

Investigadors col·laboradors: Judit Ciurana, Meritxell Monrós, Pilar Camañes, Itxaso Euba, Jaume Noguera (UB), Jordi Principal (MAC), Maite Miró (Departament de Cultura, Generalitat de Catalunya), Sílvia Valenzuela (University of Sheffield), Moisés Díaz (Codex-ICAC), David Asensio (UB-UAB-MonIberRocs), Carme Rovira (MAC), Rafel Jornet (MónIberRocs), Daniel López, Pablo Loza (ICFO) i Mónica Marro (ICFO).

Línia/programa: Arqueologia de la protohistòria de la Mediterrània occidental. Missió arqueològica a Althiburos (El Kef, Tunísia).

- Urbanización y desarrollo urbano en los márgenes del territorio de Cartago. La ciudad nómido-romana de Althiburos (I+D HAR2012- 39189-C02-02). 2013-2016.

Investigadora principal: M. Carme Belarte (ICREA-ICAC).

Investigadors participants: Pau Olmos, Meritxell Monrós, Pilar Camañes, Joan Canela, Núria Otero, Joan Ramon Torres (Consell Insular d'Eivissa), Núria Tarradell (UB), Rosario Navarro (UB), Sílvia Valenzuela (University of Sheffield), Marta Monjo (Generalitat de Catalunya), Samir Guizani (Université de Tunis) i Amel Tekki (Institut Supérieur de Sciences Humaines de Jendouba).

Investigadors col·laboradors: Dani López Reyes i Ramon Álvarez Arza.

Participació en projectes d'altres entitats

- El primer mil·lenni aC als territoris del curs inferior de l'Ebre: la formació, desenvolupament i dissolució de la cultura ibèrica (Projecte quadriennal 2014/100756). 2014-2017.

Investigador principal: Joan Sanmartí (UB).

Investigadors participants: M. Carme Belarte (ICREA-ICAC), Pau Olmos, Meritxell Monrós, Pilar Camañes, Meritxell Oliach, Joan Canela, Núria Otero.

PUBLICACIONS

Articles en altres revistes

- Belarte, M. C.; Monrós, M., “El urbanismo ibérico”, *Desperta Ferro, Arqueología e Historia*, 1, p. 30-35.

ACTIVITATS

Activitats científiques

- Comunicació de Monrós, M., “L’espace public et son occupation dans le second âge du Fer (Ve s. av. J.-C. – Ie s. av. J.-C.) de l’est de la Péninsule ibérique”, en el marc dels *Rencontres doctorales archéologiques de l’EEPB Bibracte – Centre archéologique européen du Mont Beuvray*, organitzats per l’European Centre of Archaeology of Bibracte, del 28 al 30 d’abril, Glux-en-Glenne (França).

Muñoz Melgar, Andreu (MBT-ICAC)
Investigador postdoctoral adscrit (R2)
Equip de recerca: Arqueologia Cristiana i de l'Antiguitat Tardana

PROJECTES DE RECERCA

Linia/programa: Arqueologia de la ciutat antiga. Tarraco.

- Técnicas constructivas y arquitectura del poder en el noreste de la Tarraconense. Metodología de representación y parámetros analíticos para la comprensión de los procesos evolutivos (I+D HAR2012-36963- C05-02). 2013-2015.

Investigador principal: Josep M. Macias.

Investigadors participants: Julia Beltrán (MUHBA), Judit Ciurana, Gemma Garcia, Josep Guitart (UAB-ICAC), Jordi López, Andreu Muñoz (MBT-ICAC), Josep M. Puche, Albert Ribera (UV), Imma Teixell (Ajuntament de Tarragona-ICAC), Josep M. Toldrà (URV) i Serena Vinci.

- Projecte de recerca arqueològica al recinte de culte de la seu del *Concilium Prouvinciae Hispaniae Citerioris*. Tarragona (Tarragonès). (Tarraco, Hispània Citerior) (Projecte quadriennal 2014/100925). 2014-2017.

Investigador principal: Josep M. Macias.

Investigadors participants: Andreu Muñoz (MBT-ICAC), Imma Teixell (Ajuntament de Tarragona-ICAC), Miquel Àngel Cau (ICREA-UB), Ana de Mesa, Pau de Solà-Morales (URV), Josep M. Toldrà (URV) i Josep M. Puche.

- Excavacions a la basílica paleocristiana de Sant Fructuós (Tarragona). 2014-2015.

Investigadors principals: Josep M. Macias, Andreu Muñoz (MBT-ICAC) i Imma Teixell (Ajuntament de Tarragona-ICAC).

PUBLICACIONS

Articles en altres revistes

- Macias, J. M.; Muñoz, A.; Teixell, I., “Fructuoso, Augurio y Eulogio, Tarragona. Los primeros mártires de la Hispania Romana”, *Adiós*, 110, p. 20-21.
- Macias, J. M.; Muñoz, A.; Teixell, I., “La tumba martirial de los Santos Fructuoso, Augurio y Eulogio de Tarragona”, *Adiós*, 111, p. 14-15.
- Muñoz, A., “L'Església de Tarragona i el patrimoni arqueològic”, *Església de Tarragona*, 289, p. 12-14.

Capítols de llibre

- Macias, J. M.; Menchon, J.; Muñoz, A., “Una fonda medieval a l'Hospitalet de l'Infant (Baix Camp, Tarragona)” a Menchon, J.

(ed.), *L'Hospitalet de l'Infant abans de l'Hospitalet. Quatre estudis i un recull fotogràfic sobre arqueologia i història al cementiri vell*, Cossetània edicions, Valls, p. 41-59.

- Muñoz, A., “La qüestió arqueològica de Santa Tecla la Vella o les catedrals perdudes a Tarragona, des de l'antiguitat al segle XII” a Puig i Tàrrach, A.; Pérez de Mendiguren, A.; Gavalda, J.M., *El culte de Tecla, santa d'Orient i d'Occident*, Studia Historica Tarraconensia 2, Publicacions de la Facultat de Teologia de Catalunya (Ateneu Universitari Sant Pacià), Barcelona, p. 197-241.

Articles en actes de congrés

- Macias, J. M.; Muñoz, A.; Peña, A.; Teixell, I., “El templo de Augusto en Tarraco: últimas excavaciones y hallazgos” a Álvarez, J. M.; Nogales, T.; Rodà, I. (eds.), *Actas XVIII Congreso Internacional de Arqueología Clásica. Centro y periferia en el mundo clásico* (Mèrida, del 13 al 17 de maig de 2013), Museo Nacional de Arte Romano, Mèrida, p. 1539-1543.
- Macias, J. M.; Muñoz, A.; Teixell, I., “La nau central de la Catedral de Tarragona: primeras dades arqueològiques” a VV.AA., *V congrés d'Arqueologia Medieval i Moderna a Catalunya* (Barcelona, del 22 al 25 de maig de 2014), ACRAM i Ajuntament de Barcelona, Barcelona, p. 955-964.
- Peña, A.; Gorostidi, D.; Macias, J. M.; Muñoz, A.; Rodà, I.; Teixell, I., “Más datos sobre el templo del Divus Augustus de Tarraco: a propósito de una nueva inscripción” a López Vilar, J. (ed.), *Tarraco Biennal Actes 2on Congrés Internacional d'Arqueologia i Món Antic. August i les províncies occidentals. 2000 aniversari de la mort d'August* (Tarragona, del 26 al 29 de novembre de 2014) vol. 2, Fundació Privada Mútua Catalana, Tarragona, p. 181-189.

ACTIVITATS

Activitats científiques

- Conferència de Muñoz, A., “El Museo Bíblico Tarraconense”, en el marc del *Seminario de Excavaciones Arqueológicas y Museos de las Tierras Bíblicas*, organitzat per la Facultat de Teologia de Vitoria-Gasteiz, del 3 al 5 de febrer, Vitoria-Gasteiz.
- Conferència de Muñoz, A., “Sobre el llenguatge sagrat dels nombres i l'arquitectura cristiana”, en el marc del *Seminari internacional Tècniques constructives i arquitectura del poder en la Tarraconense durant l'Antiguitat Tardana* (HAR2012-36963-C05-02), organitzat per l'ICAC, del 19 al 20 de novembre, Tarragona.

Activitats de difusió i transferència

- 15 de gener: Xerrada divulgativa de Muñoz, A., “La Tarraco de los primeros cristianos”, organitzada pel Centro Cultural de Aragón de Tarragona, Tarragona.
- 16 de maig: Visita guiada de Muñoz, A., “La ruta dels primers cristians de Tàrraco”, en el marc de *La Ruta dels primers cristians de Tàrraco*, organitzada per la UB, Tarragona.
- 13 d'octubre: Xerrada divulgativa de Muñoz, A., “*Praesidium, Templum et Ecclesia*. Història i arqueologia de l'acròpoli de Tàrraco”, organitzada per EPOMA (Arqueonet Cultura), Barcelona.
- 28 de novembre: Xerrada divulgativa de Muñoz, A., “L'herència romana i visigoda de la Catedral de Tarragona”, organitzada per l'Associació d'Amics de la catedral de Tarragona, Tarragona.

- 18 de desembre: Xerrada divulgativa de Muñoz, A., “Roma contra els cristians: el cas de Tàrraco”, en el marc del *II Nadal solidari*, organitzat per l’Associació Pax Mundo, Tarragona.

DOCÈNCIA

- Professor de les assignatures *Interpretació del Patrimoni* del Grau d’Història i Història de l’Art (URV), *El patrimoni de l’Arquebisbat de Tarragona i la seva utilització pedagògica*, *Història de l’Església I (Antiga i Medieval)* i *Arqueologia Cristiana*, del Grau de Ciències religioses (Institut Superior de Ciències Religioses Sant Fructuós).

ALTRES

- *Peer-reviewer* de les actes de la *Tarraco Biennal 2on Congrés Internacional d’Arqueologia i Món Antic. August i les províncies occidentals. 2000 aniversari de la mort d’August* (Tarragona, del 26 al 29 de novembre 2014).
- Director de la representació teatralitzada de la *Passió de Sant Fructuós*, organitzada per l’Associació Cultural Sant Fructuós, del 10 al 12 de juliol, Tarragona.

Mussarra Roca, Joan Josep
Investigador postdoctoral adscrit (R2)
Equip de recerca: Mediterrània oriental grecoromana

PUBLICACIONS

Libres

- Mussarra, J. J. , *Gods in Euripides*, DRAMA - Studien zum antiken Drama und seiner Rezeption, Narr Francke Attempto, Tübingen.

Capítols de llibre

- Mussarra, J. J., “Aspectes del Sèneca tràgic dins la tradició literària catalana” a Pujol Pardell, J.; Talavera i Muntané, M. (eds.), *TRAGÈDIA ΤΡΑΓΩΔΙΑ Teoria i presència del gènere en la literatura catalana*, Publicacions i Edicions de la Universitat de Barcelona, Barcelona, p. 47-80.

Oliach Fàbregas, Meritxell
Investigadora postdoctoral adscrita (R2)
Equip de recerca: Arqueologia Protohistòrica

PROJECTES DE RECERCA

Participació en projectes d'altres entitats

- El primer mil·lenni aC als territoris del curs inferior de l'Ebre: la formació, desenvolupament i dissolució de la cultura ibèrica (Projecte quadriennal 2014/100756). 2014-2017.

Investigador principal: Joan Sanmartí (UB).

Investigadors participants: M. Carme Belarte (ICREA-ICAC), Pau Olmos, Meritxell Monrós, Pilar Camañes, Meritxell Oliach, Joan Canela i Núria Otero.

PUBLICACIONS

Articles en actes de congrés

- Oliach, M., "La gestion de l'eau de pluie durant la protohistoire. Citernes et réservoirs de l'Èbre à l'Hérault. Approche typologique" a Olmer, F.; Roure, R., (eds.) *Les gaulois au fil de l'eau. Actes du 37e colloque international de l'Association Française pour l'Étude de l'Âge du Fer*, (Montpellier, del 8 a l'11 de maig de 2013), AFEAF Mémoires, Centre Ausonius, Burdeus, p. 1031-1040.

Olmos Benlloch, Pau
 Investigador postdoctoral adscrit (R2)
 Equip de recerca: Arqueologia Protohistòrica

PROJECTES DE RECERCA

Línia/programa: Arqueologia de la protohistòria de la Mediterrània occidental. Missió arqueològica a Althiburos (El Kef, Tunísia).

- Urbanización y desarrollo urbano en los márgenes del territorio de Cartago. La ciudad nómido-romana de Althiburos (I+D HAR2012- 39189-C02-02). 2013-2016.

Investigadora principal: M. Carme Belarte (ICREA-ICAC).

Investigadors participants: Pau Olmos, Meritxell Monrós, Pilar Camañes, Joan Canela, Núria Otero, Joan Ramon Torres (Consell Insular d'Eivissa), Núria Tarradell (UB), Rosario Navarro (UB), Sílvia Valenzuela (University of Sheffield), Marta Monjo (Generalitat de Catalunya), Samir Guizani (Université de Tunis) i Amel Tekki (Institut Supérieur de Sciences Humaines de Jendouba).

Investigadors col·laboradors: Dani López Reyes i Ramon Álvarez Arza.

Participació en projectes d'altres entitats

- El primer mil·lenni aC als territoris del curs inferior de l'Ebre: la formació, desenvolupament i dissolució de la cultura ibèrica (Projecte quadriennal 2014/100756). 2014-2017.

Investigador principal: Joan Sanmartí (UB).

Investigadors participants: M. Carme Belarte (ICREA-ICAC), Pau Olmos, Meritxell Monrós, Pilar Camañes, Meritxell Oliach, Joan Canela i Núria Otero.

ACTIVITATS

Activitats de difusió i transferència

- 23 d'octubre: Xerrada divulgativa de Belarte, M. C.; Noguera, J.; Olmos, P., "El conjunt arqueològic de Sebes. Resultats de les excavacions realitzades entre 2005 i 2015", en el marc de les VII Jornades de Patrimoni - VIII Curs Coneguem la Ribera d'Ebre, el 23 d'octubre, Flix.

ALTRES

- Guanyador del XIIIè Premi de Ciències Socials i Humanes de Quart de Poblet.

Perich Roca, Arnau

Investigador postdoctoral adscrit (R2)

Equip de recerca: Seminari de Topografia Antiga (SETOPANT)

PUBLICACIONS

Articles en revistes indexades

- Perich, A., “Barcino entre los siglos IV y VI d. C. Transformaciones y ascenso de una ciudad mediterránea durante la Antigüedad Tardía”, *Espacio, Tiempo y Forma. Serie I: Prehistoria y Arqueología*, p. 61-96. Carhus+C. 6.447 (ICDS).
- Perich, A.; Gris, F., “Las fases tardorromana y visigoda de la “Casa de los Mármolés” (Mérida, España). Análisis arquitectónico y nuevas propuestas de restitución”, *Oppidum. Cuadernos de investigación*, 11, p. 171-198. Carhus+D. 3.500 (ICDS).

Articles en actes de congrés

- Perich, A., “La casa urbana de elite en las ciudades de la *Hispania* tardoantigua (ss. IV-V d. C.)” a Álvarez, J. M.; Nogales, T.; Rodà, I. (eds.), *Actas XVIII Congreso Internacional de Arqueología Clásica. Centro y periferia en el mundo clásico* (Mèrida, del 13 al 17 de maig de 2013), Museo Nacional de Arte Romano, Mèrida, p. 1797-1800.

ACTIVITATS

Activitats científiques

- Conferència de Perich, A., “El Palacio de Qsar ibn Wardan (Siria). ¿Un precedente de Pla de Nadal?” en el marc de les *Jornadas sobre Pla de Nadal y los Palacios y espacios de representación en época visigoda*, organitzades per l'ICAC i l'Ajuntament de Riba-roja del Túria, del 25 al 28 de febrer, Riba-roja del Túria.

ALTRES

- Peer-reviewer de les actes de la *Tarraco Biennial 2on Congrés Internacional d'Arqueologia i Món Antic. August i les províncies occidentals. 2000 aniversari de la mort d'August* (Tarragona, del 26 al 29 de novembre 2014).

Roig Pérez, Josep Francesc
Investigador postdoctoral adscrit (R2)
Equip de recerca: Arqueologia Cristiana i de l'Antiguitat Tardana

PROJECTES DE RECERCA

Línia/programa: Arqueologia de la ciutat antiga. Tàrraco.

- El port de Tàrraco a la desembocadura del riu Francolí (segles VII-VIII). 2015-2018.

Investigador principal: Josep M. Macias.

Investigadors participants: Moisés Díaz (Codex-ICAC), Diana Gorostidi (URV-ICAC), Josep Francesc Roig (Codex-ICAC), Oriol Olesti (UAB), Imma Teixell (Ajuntament de Tarragona-ICAC) i Francesc Rodríguez.

PUBLICACIONS

Articles en actes de congrés

- Roig, J. F.; Teixell, I., “Una sala de joc als afores de Tàrraco: l'aprofitament d'espais de treball com a lloc de serveis” a López, J. (ed.), *Tàrraco Biennal Actes 2on Congrés Internacional d'Arqueologia i Món Antic. August i les províncies occidentals. 2000 aniversari de la mort d'August* (Tarragona, del 26 al 29 de novembre de 2014) vol. 2, Fundació Privada Mútua Catalana, Tarragona, p. 221-227.

ACTIVITATS

Activitats científiques

- Comunicació de Díaz, M.; Roig, J. F., “Els edificis portuaris de Tàrraco als segles VI-VIII. Tècnica constructiva i evolució històrica”, en el marc del *Seminari internacional Tècniques constructives i arquitectura del poder en la Tarraconense durant l'Antiguitat Tardana* (HAR2012-36963-C05-02), organitzat per l'ICAC, del 19 al 21 de novembre, Tarragona.

Romaní Sala, Núria

Investigadora postdoctoral adscrita (R2)

Equip de recerca: Poblament i territori en època romana

PROJECTES DE RECERCA

Linia/programa: Arqueologia del paisatge, poblament i territori. Altres projectes.

- Implantació i model de ciutat del *conuentus Tarraconensis*. Els jaciments arqueològics de *Iesso* (Guissona), Can Tacó-Turó d'en Roina/*Mons Observans* (Montmeló-Montornès del Vallès) i *Iulia Libica* (Llívia) (Projecte quadriennal 2014/100660). 2014-2017.

Investigador principal: Josep Guitart (UAB-ICAC).

Investigadors participants: Joaquim Pera (UAB), Cèsar Carreras (UAB), Esther Rodrigo, Oriol Olesti (UAB), Jordi Guàrdia (UAB), Núria Padrós (UAB), Núria Romaní, Josep Ros (Museu de Guissona Eduard Camps), David Castellana (Ajuntament de Guissona), Gemma de Solà (UAB) i Montse Tenas (Museu de Montmeló).

- *Tabula Imperii Romani- Forma Orbis Romani* on line (TIR-FOR). 2015-2017.

Investigadors principals: Josep Guitart (UAB-ICAC) i Marta Prevosti.

Investigadors participants: Núria Romaní, Antoni González Senmartí (URV), Ada Cortés i Pau de Soto (University of Southampton).

- La conquesta romana a la Catalunya interior: l'exemple de Puig Castellar (Biosca). 2012-2016.

Investigadors principals: Esther Rodrigo, Cèsar Carreras (UAB) i Joaquim Pera (UAB).

Investigadors participants: Josep Guitart (UAB-ICAC), Núria Romaní, Núria Padrós i Josep Ros (Museu de Guissona Eduard Camps).

PUBLICACIONS

Articles en actes de congrés

- Pera, J.; Carreras, C.; Rodrigo, E.; Romaní, N.; Padrós, N., Guitart, J., "La conquista en el nordeste de la Hispania Citerior a partir del estudio del asentamiento de Puig Castellar (Biosca, Lleida)" a Álvarez, J. M.; Nogales, T.; Rodà, I. (eds.), *Actas XVIII Congreso Internacional de Arqueología Clásica. Centro y periferia en el mundo clásico* (Mèrida, del 13 al 17 de maig de 2013), Museo Nacional de Arte Romano, Mèrida, p. 1761-1763.

- Romaní, N.; Acero, J., “La red de saneamiento de las ciudades hispanas en época bajo imperial y tardoantigua: transformación y abandono” a Álvarez, J. M.; Nogales, T.; Rodà, I. (eds.), *Actas XVIII Congreso Internacional de Arqueología Clásica. Centro y periferia en el mundo clásico* (Mèrida, del 13 al 17 de maig de 2013), Museo Nacional de Arte Romano, Mèrida, p. 1801-1805.

ACTIVITATS

Activitats científiques

- Comunicació de Guitart, J.; Pera, J.; Romaní, N.; Padrós, N.; Carreras, C.; Rodrigo, E.; Ros, J.; de Solà, G., “La ciutat romana de Iesso. Parc Arqueològic de Guissona (2011-2014)”, en el marc de les *Primeres Jornades d’Arqueologia i Paleontologia de Ponent*, organitzades pels Serveis Territorials del Departament de Cultura a les Terres de Ponent, la Diputació de Lleida, l’Institut d’Estudis Ilerdencs i l’Institut Català de Paleontologia, del 17 al 18 d’abril, Balaguer.
- Comunicació de Pera, J.; Carreras, C.; Guitart, J.; Padrós, N.; Rodrigo, E.; Romaní, N., “Puig Castellar (Biosca, la Segarra). Un *castellum* de segona meitat de segle II aC a l’interior de Catalunya”, en el marc de les *Primeres Jornades d’Arqueologia i Paleontologia de Ponent*, organitzades pels Serveis Territorials del Departament de Cultura a les Terres de Ponent, la Diputació de Lleida, l’Institut d’Estudis Ilerdencs i l’Institut Català de Paleontologia, del 17 al 18 d’abril, Balaguer.
- Conferència de Pera, J.; Carreras, C.; Rodrigo, E.; Romaní, N., “Puig Castellar de Biosca (la Segarra). Una fortificació de segona meitat del s.II aC a l’interior de Catalunya”, en el marc de la *Tribuna d’Arqueologia 2015-2016*, organitzada pel Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya, d’octubre de 2015 a juny de 2016, Barcelona.

DOCÈNCIA

- Professora de pràctiques del *IX Curs d’Arqueologia de Iesso*, organitzat per la UAB, el Patronat d’Arqueologia de Guissona i l’ICAC, del 6 al 17 de juliol, Guissona.

Soler Huertas, Begoña

Investigador postdoctoral adscrit (R2)

Equip de recerca: Arqueometria i Produccions Artístiques (ArPA)

PUBLICACIONS

Articles en actes de congrés

- Murciano, J. M.; Sabio, R; Soler, B., “Mobiliario marmóreo en Avgvsta Emerita. Comercio y funcionalidad” a Álvarez, J. M.; Nogales, T.; Rodà, I. (eds.), *Actas XVIII Congreso Internacional de Arqueología Clásica. Centro y periferia en el mundo clásico* (Mèrida, del 13 al 17 de maig de 2013), Museo Nacional de Arte Romano, Mèrida, p. 1315-1318.
- Soler, B., “La Villa de La Majona (Don Benito, Badajoz). Programa marmóreo de la denominada sala del Mosaico” a Álvarez, J. M.; Nogales, T.; Rodà, I. (eds.), *Actas XVIII Congreso Internacional de Arqueología Clásica. Centro y periferia en el mundo clásico* (Mèrida, del 13 al 17 de maig de 2013), Museo Nacional de Arte Romano, Mèrida, p. 1353-1356.
- P. Mateos; B. Soler, “El aula sacra del teatro de Mérida. Nuevas consideraciones sobre su concepción arquitectónica y la cronología de su pavimento marmóreo” a López Vilar, J. (ed.), *Tarraco Biennal Actes 2on Congrés Internacional d'Arqueologia i Món Antic. August i les províncies occidentals. 2000 aniversari de la mort d'August* (Tarragona, del 26 al 29 de novembre de 2014) vol. 2, Fundació Privada Mútua Catalana, Tarragona, p. 111-118.

ACTIVITATS

Activitats científiques

- Ponència de Soler, B., “Decoración arquitectónica en los teatros de Augusta Emerita y Carthago Nova. Proceso productivo y análisis de costes”, en el marc de la *Reunión científica La Arquitectura de Roma, las capitales provinciales y su transmisión a las ciudades de la Hispania romana*, organitzada pel Museo Arqueológico Provincial de Alicante, del 15 al 16 d'octubre, Alacant.

Activitats de difusió i transferència

- 27 de maig: Comissariat de l'exposició itinerant de Mayoral, V.; Del Pino, B.; Soler, B.; Ortiz, P., “Memorias desde el aire. Fotografía aérea y arqueología”, organitzada per l'Instituto de Arqueología de Mérida i el CSIC, del 27 de maig al 27 de setembre, Sevilla.
- 9 de juliol: Xerrada divulgativa de Antolinos, J. A.; Noguera, J. M., Soler, B., “Canteras romanas del área de Cartagena”, en el

marc del *Curso de formación. In mille genera marmora: la explotación de las canteras en la Hispania romana*, organitzat per la UNED, del 9 al 11 de juliol, Mèrida.

DOCÈNCIA

- Professora de les assignatures *Planificación Turística del Patrimonio Cultural*, *Informador Turística de la Región de Murcia* i *Patrimonio Cultural* del Grau de Turisme (Universidad Politécnica de Cartagena)

Vinci, Maria Serena

Investigadora postdoctoral adscrita (R2)

Equip de recerca: Seminari de Topografia Antiga (SETOPANT)

PROJECTES DE RECERCA

Línia/programa: Arqueologia de la ciutat antiga. Tarraco.

- Técnicas constructivas y arquitectura del poder en el noreste de la Tarraconense. Metodología de representación y parámetros analíticos para la comprensión de los procesos evolutivos (I+D HAR2012-36963- C05-02). 2013-2015.

Investigador principal: Josep M. Macias.

Investigadors participants: Julia Beltrán (MUHBA), Judit Ciurana, Gemma Garcia, Josep Guitart (UAB-ICAC), Jordi López, Andreu Muñoz (MBT-ICAC), Josep M. Puche, Albert Ribera (UV), Imma Teixell (Ajuntament de Tarragona-ICAC), Josep M. Toldrà (URV) i Serena Vinci.

- Estudi arquitectònic del circ romà de Tarragona, sector Pretori. 2008-2016.

Investigadors principals: Josep M. Macias, Pau de Solà-Morales (URV), Josep M. Toldrà (URV) i Josep M. Puche.

Investigador participant: Serena Vinci.

Investigador col·laborador: Imma Teixell (Ajuntament de Tarragona-ICAC).

PUBLICACIONS

Articles en actes de congrés

- Vinci, S., “Las ventanas y los sistemas de acceso en el Foro Provincial de Tarraco: técnicas y procesos de construcción” a Álvarez, J. M.; Nogales, T.; Rodà, I. (eds.), *Actas XVIII Congreso Internacional de Arqueología Clásica. Centro y periferia en el mundo clásico* (Mèrida, del 13 al 17 de maig de 2013), Museo Nacional de Arte Romano, Mèrida, p. 1569-1575.
- Vinci, S.; Macias, J. M.; Orellana, M., “Metodología y análisis fotogramétrico del muro de cierre de la plaza de representación del “foro provincial” de Tarraco (*Hispania Tarraconensis*)” a Álvarez, J. M.; Nogales, T.; Rodà, I. (eds.), *Actas XVIII Congreso Internacional de Arqueología Clásica. Centro y periferia en el mundo clásico* (Mèrida, del 13 al 17 de maig de 2013), Museo Nacional de Arte Romano, Mèrida, p. 91-94.

ACTIVITATS

Activitats científiques

- Pòster de M. Serena Vinci, “*Notae Lapidinarum*: documentation and analysis of quarry marks from the Provincial Forum of

Tarraco”, en el marc de la *ASMOSIA XI International Conference of Association for the Study of Marble & Other Stones In Antiquity*, organitzada per l’Association for the Study of Marble & Other Stones in Antiquity, del 18 al 22 de maig, Split (Croàcia).

ALTRES

- *Peer-reviewer* de les actes de la *Tarraco Biennial 2on Congrés Internacional d’Arqueologia i Món Antic. August i les províncies occidentals. 2000 aniversari de la mort d’August* (Tarragona, del 26 al 29 de novembre 2014).

Investigadors predoctorals adscrits

Blay Boquera, Meritxell
Investigadora predoctoral adscrita (R1)
Equip de recerca: Mediterrània oriental grecoromana

PROJECTES DE RECERCA

Línia/programa: Arqueologia grega

- Iberia Graeca – En-Grècia’t! 2011-2016.
Investigador principal: Xavier Aquilué (Iberia Graeca) i Jesús Carruesco (URV-ICAC).
Investigadors participants: Gemma Fortea i Meritxell Blay (APLEC-ICAC).

PUBLICACIONS

Articles en actes de congrés

- Blay, M.; Fortea, G., “Diademas alejandrinas: sincretismo de dinastías helenísticas” a Alfaro, C.; Ortiz, J.; Antón, P., *Tiaras, Diadems and Headdresses in the Ancient Mediterranean Cultures. Symbolism and Technology*, Monografias del SEMA de Valencia, III, València, p. 185-198.

ACTIVITATS

Activitats de difusió i transferència

- 2 de febrer: Coordinació de Blay, M., de la secció catalana del IV *Concurs Odissea 2015* de difusió del món clàssic.
- 8 de maig: coorganització de Macias, J. M.; Blay, M. de la *V Pas-sejada arqueològica: el circ de Tàrraco*, en el marc de XVII edició del festival Tarraco Viva, organitzat per l’ICAC i l’APLEC, el 8 i el 15 de maig, Tarragona.
- Conferència de Blay, M., “Educar a la grega o a la romana?”, en el marc del *Curs Arqueologia de la infantesa. Vida i mort*, organitzat per l’ICAC i el Camp d’Aprentatge de Tarragona, del 2 al 7 de febrer.

ALTRES

- Presidenta de l’Associació de Professorat de Llengües Clàssiques de Catalunya (APLEC).

Camuña Pardo, David
Investigador predoctoral adscrit (R1)
Equip de recerca: Arqueologia Protohistòrica

PUBLICACIONS

Articles en revistes indexades

- Camuña, D., “L’efecte de la romanització en l’economia ibèrica a la costa de llevant i al nord-est peninsular”, *Auriga*, 79, p. 26-28. Carhus+D. 3.898 (ICDS).

ACTIVITATS

Activitats científiques

- Comunicació de Camuña, D., “L’efecte de la romanització en l’economia ibèrica a la costa de llevant i al nord-est peninsular”, en el marc del *XI Fòrum Auriga*, organitzat per la Revista Auriga, del 21 al 22 de novembre, Vilafranca del Penedès.

Garcia Llinares, Maria Gemma
Investigadora predoctoral adscrita (R1)
Equip de recerca: Arqueologia Cristiana i de l'Antiguitat Tardana

PROJECTES DE RECERCA

Línia/programa: Arqueologia de la ciutat antiga. Tarraco

- Tècniques constructives y arquitectura del poder en el noreste de la Tarraconense. Metodología de representación y parámetros analíticos para la comprensión de los procesos evolutivos (I+D HAR2012-36963- C05-02). 2013-2015.

Investigador principal: Josep M. Macias.

Investigadors participants: Julia Beltrán (MUHBA), Judit Ciurana, Gemma Garcia, Josep Guitart (UAB-ICAC), Jordi López, Andreu Muñoz (MBT-ICAC), Josep M. Puche, Albert Ribera (UV), Imma Teixell (Ajuntament de Tarragona-ICAC), Josep M. Toldrà (URV) i Serena Vinci.

Línia/programa: Arqueologia de la ciutat antiga.

- Projecte de recerca arqueològica al conjunt de les esglésies de Sant Pere de Terrassa. Vallès Occidental. Antiga Ègara (Projecte quadriennal 2014/100748). 2014-2017.

Investigador principal: Josep M. Macias.

Investigadors participants: Gemma Garcia, Antonio Moro (Museu de Terrassa), Ana de Mesa i Josep M. Puche.

PUBLICACIONS

Articles en revistes indexades

- Ferran, D.; Garcia, M. G.; Macias, J. M.; Moro, A., "Presentació de les jornades d'estudi i de la importància de l'edifici de Sant Miquel pel conjunt i per l'estudi de l'antiguitat tardana", *Terme. Revista d'història*, 30, p. 71-74. Carhus+C / 3.962 (ICDS).

ACTIVITATS

Activitats científiques

- Conferència de Garcia, M. G.; Macias, J. M.; Moro, A., "Anàlisi Arquitectònica de l'edifici de Sant Miquel. Recerca arqueològica", en el marc de la *II Jornada tècnica La recerca arqueològica a Sant Miquel de Terrassa: art i patrimoni de la Seu d'Ègara*, organitzada per l'ICAC, l'Ajuntament de Terrassa i el Museu de Terrassa, 23 de març, Terrassa.
- Conferència de Garcia Llinares, G.; Macias, J. M.; Moro, A., "La iglesia funeraria de época visigoda de Sant Miquel de Terrassa.

Análisis Arquitectónico”, en el marc del *Seminario Modelos constructivos y urbanísticos de la arquitectura de Hispania: Definición, evolución y difusión. Del periodo romano a la Tardía Antigüedad*, organitzat per la UAM, la US, el Instituto de Arqueología de Mérida i l'ICAC, del 29 al 30 d'octubre, Madrid.

DOCÈNCIA

- Professora de l'assignatura *Art Cristià Antic* del Grau d'Història de l'Església, arqueologia i arts cristianes (Facultat Antoni Gaudí).

Riera Rullan, Mateu

Investigador predoctoral adscrit (R1)

Equip de recerca: Arqueologia Cristiana i de l'Antiguitat Tardana

PROJECTES DE RECERCA

Participació en projectes d'altres entitats

- Excavació arqueològica al jaciment de l'antiguitat tardana de Son Peretó (Manacor, Mallorca). 2011-2015.

Investigador principal: Mateu Riera

Col·laboradors ICAC: Josep M. Puche.

- Excavació arqueològica de la Cova del Molí d'en Gaspar de Ses Cases Noves (Sineu, Mallorca). 2014-2018.

Investigadors principals: Mateu Riera i Josep M. Puche.

PUBLICACIONS

Articles en actes de congrés

- Munar, S.; Martín, A.; Riera Rullan, M.; Santolària, J., "Noves actuacions al port de Porto Cristo. Resultats de la prospecció i sondejos subaquàtics de 2012" a Martínez, A.; Graziani, G. (coords.), *VI Jornades d'Arqueologia de les Illes Balears* (Sant Francesc Xavier de Formentera, 26 al 28 de setembre de 2014), Formentera, p. 295-302.
- Riera Rullan, M.; Palomar Puebla, B.; Cardona López, F.; Munar Llabrés, S., "Primera aproximació a la ceràmica trobada a la vil·la romana de Son Sard (Son Servera-Mallorca)" a Martínez, A.; Graziani, G. (coords.), *VI Jornades d'Arqueologia de les Illes Balears* (Sant Francesc Xavier de Formentera, 26 al 28 de setembre de 2014), Formentera, p. 225-233.
- Rivas Antequera, M. J.; Riera Rullan, M.; Ramis Bernad, D., "Materiales y niveles de época antigua de la intervención arqueológica realizada en la Casa de Cultura, calle Ramon Llull nº 3 de Palma (isla de Mallorca)" a Martínez, A.; Graziani, G. (coords.), *VI Jornades d'Arqueologia de les Illes Balears* (Sant Francesc Xavier de Formentera, 26 al 28 de setembre de 2014), Formentera, p. 215-224.

ACTIVITATS

Activitats de difusió i transferència

- 10 de gener: Xerrada divulgativa de Riera Rullan, M., "Un columbari d'època romana? Primeres intervencions i investigacions arqueològiques a la cova del molí d'en gaspar", organitzada per l'Ajuntament de Sineu, Sineu.

- Comissariat d'exposició de Riera Rullan, M.; Riera Frau, M. M., de l'exposició *Monestir de Cabrera. Segles V a VIII dC*, organitzada per la Mancomunitat Migjorn Mallorca, del 6 de febrer al 23 d'abril, Campos.
- 6 de febrer: Xerrada divulgativa de Riera Rullan, M., “El monestir de l'illa de Cabrera – Segles V a VIII dC. Fonts escrites i arqueològiques del monestir més antic de les Balears”, en el marc de l'*Exposició itinerant Monestir de Cabrera. Segles V a VIII dC*, organitzada per la Mancomunitat Migjorn Mallorca, del 6 de febrer al 23 d'abril, Campos.
- 5 de desembre: Visita guiada de Riera Rullan, M., “Visita guiada al Baluard del Príncep”, en el marc del *II Curs d'introducció a l'arqueologia de l'arquitectura. Entendre i documentar l'arquitectura històrica*, del 2 al 5 de desembre, Palma de Mallorca.

DOCÈNCIA

- Professor de l'assignatura *Història de l'Art cristià antic* del Grau d'Història de l'Església, arqueologia i arts cristianes (Facultat Antoni Gaudí).

ALTRES

- Coordinació de Riera, M., amb Capella Galmés, M. A.; Ferrer Abárzuza, A.; Merino Santisteban, J.; Murillo Fragero, J. I.; Martínez Ortega, A.; Torres Orell, F.; Utrero Agudo, M. A., del *II Curs d'introducció a l'arqueologia de l'arquitectura. Entendre i documentar l'arquitectura històrica*, del 2 al 5 de desembre, Palma de Mallorca.

Teixell Navarro, Imma
Investigadora predoctoral adscrita (R1)
Equip de recerca: Arqueologia Cristiana i de l'Antiguitat Tardana

PROJECTES DE RECERCA

Linia/programa: Arqueologia de la ciutat antiga. Tarraco.

- Técnicas constructivas y arquitectura del poder en el noreste de la Tarraconense. Metodología de representación y parámetros analíticos para la comprensión de los procesos evolutivos (I+D HAR2012-36963- C05-02). 2013-2015.

Investigador principal: Josep M. Macias.

Investigadors participants: Julia Beltrán (MUHBA), Judit Ciurana, Gemma Garcia, Josep Guitart (UAB-ICAC), Jordi López, Andreu Muñoz (MBT-ICAC), Josep M. Puche, Albert Ribera (UV), Imma Teixell (Ajuntament de Tarragona-ICAC), Josep M. Toldrà (URV) i Serena Vinci.

- Projecte de recerca arqueològica al recinte de culte de la seu del *Concilium Prouvinciae Hispaniae Citerioris*. Tarragona (Tarragonès). (Tarraco, Hispània Citerior) (Projecte quadriennal 2014/100925). 2014-2017.

Investigador principal: Josep M. Macias.

Investigadors participants: Andreu Muñoz (MBT-ICAC), Imma Teixell (Ajuntament de Tarragona-ICAC), Miquel Àngel Cau (ICREA-UB), Ana de Mesa, Pau de Solà-Morales (URV), Josep M. Toldrà (URV) i Josep M. Puche.

- El port de Tarraco a la desembocadura del riu Francolí (segles VII-VIII). 2015-2018.

Investigador principal: Josep M. Macias.

Investigadors participants: Moisés Díaz (Codex-ICAC), Diana Gorostidi (URV-ICAC), Josep Francesc Roig (Codex-ICAC), Oriol Olesti (UAB), Imma Teixell (Ajuntament de Tarragona-ICAC) i Francesc Rodríguez.

- Estudi arquitectònic del circ romà de Tarragona, sector Pretori. 2008-2016.

Investigador principal: Josep M. Macias, Pau de Solà-Morales (URV), Josep M. Toldrà (URV) i Josep M. Puche.

Investigadora participant: M. Serena Vinci.

Investigadora col·laboradora: Imma Teixell (Ajuntament de Tarragona-ICAC).

- Excavacions a la basílica paleocristiana de Sant Fructuós (Tarragona). 2014-2015.

Investigador principal: Josep M. Macias, Andreu Muñoz (MBT-ICAC) i Imma Teixell (Ajuntament de Tarragona-ICAC).

PUBLICACIONS

Articles en altres revistes

- Macias, J. M.; Muñoz, A.; Teixell, I., “Fructuoso, Augurio y Eulogio, Tarragona. Los primeros mártires de la Hispania Romana”, *Adiós*, 110, p. 20-21.
- Macias, J. M.; Muñoz, A.; Teixell, I., “La tumba martirial de los Santos Fructuoso, Augurio y Eulogio de Tarragona”, *Adiós*, 111, p. 14-15.
- Teixell, I., Vilà, J., “El carrer de l’Enrajolat: de visorium romà a carrer”, *L’Informatiu*, 343, p. 88-89.

Articles en actes de congrés

- Brull, C.; Navarro, S.; Teixell, I.; Vilà, J.; Vilalta, E., “El circo romano de Tarraco: Nuevos datos arquitectónicos. La intervención arqueológica de la calle Enrajolat (Tarragona)” a Álvarez, J. M.; Nogales, T.; Rodà, I. (eds.), *Actas XVIII Congreso Internacional de Arqueología Clásica. Centro y periferia en el mundo clásico* (Mèrida, del 13 al 17 de maig de 2013), Museo Nacional de Arte Romano, Mèrida, p. 871-874.
- Díaz, M.; Teixell, I., “La plaza de representación del *Concilium Provinciae Hispaniae Citerioris*: soluciones y dudas sobre su interpretación arquitectónica” a Álvarez, J. M.; Nogales, T.; Rodà, I. (eds.), *Actas XVIII Congreso Internacional de Arqueología Clásica. Centro y periferia en el mundo clásico* (Mèrida, del 13 al 17 de maig de 2013), Museo Nacional de Arte Romano, Mèrida, p. 837-841.
- Macias, J. M.; Muñoz, A.; Peña, A.; Teixell, I., “El templo de Augusto en Tarraco: últimas excavaciones y hallazgos” a Álvarez, J. M.; Nogales, T.; Rodà, I. (eds.), *Actas XVIII Congreso Internacional de Arqueología Clásica. Centro y periferia en el mundo clásico* (Mèrida, del 13 al 17 de maig de 2013), Museo Nacional de Arte Romano, Mèrida, p. 1539-1543.
- Macias, J. M.; Muñoz, A.; Teixell, I., “La nau central de la Catedral de Tarragona: primeros datos arqueológicos” a *V congrés d’Arqueologia Medieval i Moderna a Catalunya* (Barcelona, del 22 al 25 de maig de 2014), ACRAM i Ajuntament de Barcelona, Barcelona, p. 955-964.
- Peña, A.; Gorostidi, D.; Macias, J. M.; Muñoz, A.; Rodà, I.; Teixell, I., “Más datos sobre el templo del Divus Augustus de Tarraco: a propósito de una nueva inscripción” a López Vilar, J. (ed.), *Tarraco Biennal Actes 2on Congrés Internacional d’Arqueologia i Món Antic. August i les províncies occidentals. 2000 aniversari de la mort d’August* (Tarragona, del 26 al 29 de novembre de 2014) vol. 2, Fundació Privada Mútua Catalana, Tarragona, p. 181-189.
- Roig, J. F.; Teixell, I., “Una sala de joc als afores de Tàrraco: l’aprofitament d’espais de treball com a lloc de serveis” a López, J. (ed.), *Tarraco Biennal Actes 2on Congrés Internacional d’Arqueologia i Món Antic. August i les províncies occidentals. 2000 aniversari de la mort d’August* (Tarragona, del 26 al 29 de novembre de 2014) vol. 2, Fundació Privada Mútua Catalana, Tarragona, p. 221-227.
- Vilà, J.; Teixell, I.; Navarro, S.; Vilalta, E., “El carrer Enrajolat de Tarragona. Del visorium romà a les fases medievals (segles XII-XV)”, *Actes del V Congrés d’Arqueologia Medieval i Moderna de Catalunya* (Barcelona, del 22 al 25 de maig de 2014), Barcelona, p. 325-336.

ACTIVITATS

Activitats científiques

- Taula rodona de Teixell, I., “Heritage Values and the Public. Heritage Values Network”, en el marc del *Seminari a l’entorn dels valors del patrimoni i la interacció amb el públic en*

l'arqueologia, organitzat pel Grup d'arqueologia pública i patrimoni, del 19 al 20 de febrer, Barcelona.

- Conferència de Teixell, I., “Tres projectes d'investigació arqueològica al servei de la ciutadania”, en el marc del *Seminari a l'entorn dels valors del patrimoni i la interacció amb el públic en l'arqueologia*, organitzat pel Grup d'arqueologia pública i patrimoni, del 19 al 20 de febrer, Barcelona.
- Conferència de Teixell, I., “L'arqueologia en una ciutat Patrimoni Mundial: perspectives més enllà del paletí”, en el marc de les *Primeres Jornades sobre l'estat de la professió arqueològica a Catalunya*, organitzades per la Xarxa d'Arqueòlegs de Catalunya, del 10 a l'11 d'abril, Barcelona.
- Conferència de Díaz, M., Teixell, I., “Noves troballes i dades del Circ romà de Tàrraco: intervencions al carrer Trinquet Vell i a l'àrea de la Porta Triomfal”, en el marc de la *Tribuna d'Arqueologia 2015-2016*, organitzada pel Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya, d'octubre de 2015 a juny de 2016, Barcelona.

Altres

Puche Fontanilles, Josep Maria
Investigador predoctoral (R1)
Equip de recerca: Arqueologia Cristiana i de l'Antiguitat Tardana

PROJECTES DE RECERCA

Línia/programa: Arqueologia de la ciutat antiga. Tarraco.

- Projecte de recerca arqueològica al recinte de culte de la seu del *Concilium Prouvinciae Hispaniae Citerioris*. Tarragona (Tarragonès). (Tarraco, Hispània Citerior) (Projecte quadriennal 2014/100925). 2014-2017.

Investigador principal: Josep M. Macias.

Investigadors participants: Andreu Muñoz (MBT-ICAC), Imma Teixell (Ajuntament de Tarragona-ICAC), Miquel Àngel Cau (ICREA-UB), Ana de Mesa, Pau de Solà-Morales (URV), Josep M. Toldrà (URV) i Josep M. Puche.

- Estudi arquitectònic del circ romà de Tarragona, sector Pretori. 2008-2016.

Investigador principal: Josep M. Macias, Pau de Solà-Morales (URV), Josep M. Toldrà (URV) i Josep M. Puche.

Investigadora participants: M. Serena Vinci.

Investigadora col·laboradora: Imma Teixell (Ajuntament de Tarragona-ICAC).

Línia/programa: Arqueologia de la ciutat antiga.

- Projecte de recerca arqueològica al conjunt de les esglésies de Sant Pere de Terrassa. Vallès Occidental. Antiga Ègara (Projecte quadriennal 2014/100748). 2014-2017.

Investigador principal: Josep M. Macias.

Investigadors participants: Gemma Garcia, Antonio Moro (Museu de Terrassa), Ana de Mesa i Josep M. Puche.

Participació en projectes d'altres entitats

- El jaciment de Sant Pau de Riu-Sec (Sabadell, Vallès Occidental) (Projecte quadriennal 2014/100905). 2014-2017.

Investigador principal: César Carreras (UAB).

Investigadors participants: Jordi Roig (Arrago SL), Joaquim Pera (UAB), Esther Rodrigo, Joan Manel Coll (Arrago SL) Josep M. Puche.

- Excavació arqueològica al jaciment de l'antiguitat tardana de Son Peretó (Manacor, Mallorca). 2011-2015.

Investigador principal: Mateu Riera

Col·laborador ICAC: Josep M. Puche.

- Excavació arqueològica de la Cova del Molí d'en Gaspar de Ses Cases Noves (Sineu, Mallorca). 2014-2018.

Investigador principal: Mateu Riera i Josep M. Puche.

PUBLICACIONS

Articles en revistes indexades

- Buill, F.; Núñez, M. A.; Puche, J. M.; Macias, J. M., "Geometric Analysis of the original stands of Roman Amphitheatre in Tarragona: Method and Results", *Journal of Cultural Heritage*, 16, p. 640-647. JCR (ISI), SCOPUS, Carhus+A. Factor d'impacte: 1,568 (any 2015) / 9.676 (ICDS).
- Puche, J. M.; Macias, J. M.; Solà-Morales, P.; Toldrà, J. M., "Reflections on two drawings of Scipios' Tower in Tarragona. The paradox of archaeological drawing conceptuality", *EGA. Revista de expresión gráfica arquitectónica*, 20, p. 158-167. Carhus+C / 9.842 (ICDS).

Capítols de llibre

- Macias, J. M.; Puche, J. M., "El levantamiento escáner-láser" a Ribera, A. (coord.), *Pla de Nadal (Riba-roja del Túria). El palacio de Tevdinir*, Ajuntament de Riba-roja del Túria, Riba-roja del Túria, p. 22-26.
- Puche, J. M., "Prólogo a Dibujo arqueológico de materiales", *Dibujo arqueológico de materiales*, Vessant, arqueologia i cultura SL, p. 1.

Articles en actes de congrés

- Macias, J. M.; Puche, J. M.; Toldrà, J. M.; Solà-Morales, P., "Reconstrucción digital del Anfiteatro romano de Tarraco (Hispania Tarraconensis) mediante escáner láser. Bases para el estudio analítico y estructural" a Álvarez, J. M.; Nogales, T.; Rodà, I. (eds.), *Actas XVIII Congreso Internacional de Arqueología Clásica. Centro y periferia en el mundo clásico* (Mèrida, del 13 al 17 de maig de 2013), Museo Nacional de Arte Romano, Mèrida, p. 87-90.
- Puche, J. M.; Prevosti, M.; Padreny, J. M.; Coll, R., "El edificio octogonal de Can Ferrerons, estudio métrico y arquitectónico" a Álvarez, J. M.; Nogales, T.; Rodà, I. (eds.), *Actas XVIII Congreso Internacional de Arqueología Clásica. Centro y periferia en el mundo clásico* (Mèrida, del 13 al 17 de maig de 2013), Museo Nacional de Arte Romano, Mèrida, p. 1077-1081.

ACTIVITATS

Activitats científiques

- Conferència de Fernández, I.; Macias, J. M.; Puche, J. M.; Solà Morales, P. de; Toldrà, J. M., "Metodología de análisis del circo romano de Tarragona y nuevos resultados", en el marc del *Seminario Modelos constructivos y urbanísticos de la arquitectura de Hispania: Definición, evolución y difusión. Del periodo romano a la Tardía Antigüedad*, organitzat per la UAM, la US, el Instituto de Arqueología de Mérida i l'ICAC, del 29 al 30 d'octubre, Madrid.
- Conferència de Macias, J. M.; Puche, J. M.; Solà-Morales, P.; Toldrà, J. M., "Ensayos de nuevos análisis óptico-visuales para la lectura de paramentos", en el marc de *Seminario Modelos constructivos y urbanísticos de la arquitectura de Hispania: Definición, evolución y difusión. Del*

periodo romano a la Tardía Antigüedad, organitzat per la UAM, la US, el Instituto de Arqueología de Mérida i l'ICAC, del 29 al 30 d'octubre, Madrid.

- Ponència de López Vilar, J.; Puche, J. M., “Análisis arquitectónico de Centcelles”, en el marc del *Seminario Modelos constructivos y urbanísticos de la arquitectura de Hispania: Definición, evolución y difusión. Del periodo romano a la Tardía Antigüedad*, organitzat per la UAM, la US, el Instituto de Arqueología de Mérida i l'ICAC, del 29 al 30 d'octubre, Madrid.
- Conferència de Puche, J. M.; López Vilar, J., “La forma (també) és arquitectura. Aproximació a la comprensió arquitectònica del monument tardoantic de Centcelles (Constantí, Tarragona)”, en el marc del *Seminari internacional Tècniques constructives i arquitectura del poder en la Tarraconense durant l'Antiguitat Tardana (HAR2012-36963-C05-02)*, organitzat per l'ICAC, del 19 al 20 de novembre, Tarragona.

DOCÈNCIA

- Professor de les assignatures *Representació i Restauració Virtual* del Grau d'Arquitectura de l'ETSA de la URV (EAR) i *Arqueologia de l'arquitectura i de l'urbanisme, Recursos Instrumentals per a l'Arqueologia Clàssica i Recursos Instrumentals per a l'Arqueologia Clàssica* del Grau en Arqueologia (UAB).
- Tutor del Treball de fi de Grau de Basora, O.; Bretcha, J., *Aixecament parcial del claustre gòtic i mur romà de la catedral de Tarragona*, en el marc del Grau en enginyeria geomàtica i topografia (UPC).

ALTRES

- *Peer-reviewer* de les actes de la *Tarraco Biennial 2on Congrès Internacional d'Arqueologia i Món Antic. August i les províncies occidentals. 2000 aniversari de la mort d'August* (Tarragona, del 26 al 29 de novembre 2014).

Royo Plumed, Hernando
Investigador predoctoral (R1)
Equip de recerca: Arqueometria i Produccions Artístiques (ArPA)

PROJECTES DE RECERCA

Línia/programa: Arqueologia de la protohistòria de la Mediterrània occidental. Formació i desenvolupament de societats complexes en la protohistòria catalana.

- Formes d'ocupació del territori i evolució del poblament a la Cessetània occidental durant la protohistòria (Ier mil·lenni aC) (Projecte quadriennal: 2014/100926). 2014-2017.

Investigadora principal: M. Carme Belarte (ICREA-ICAC).

Investigadors participants: Joan Canela, Núria Otero, Jordi López, Ignacio Fiz (URV-ICAC), Jordi Morer (MonIberRocs), Anna Gutiérrez (IRAMAT-CRP2A UMR 5060 CNRS - Université de Bordeaux Montaigne), Hernando Royo i Ana de Mesa.

Investigadors col·laboradors: Judit Ciurana, Meritxell Monrós, Pilar Camaño, Itxaso Euba, Jaume Noguera (UB), Jordi Principal (MAC), Maite Miró (Departament de Cultura, Generalitat de Catalunya), Sílvia Valenzuela (University of Sheffield), Moisés Díaz (Codex-ICAC), David Asensio (UB-UAB-MonIberRocs), Carme Rovira (MAC), Rafel Jornet (MónIberRocs), Daniel López, Pablo Loza (ICFO) i Mónica Marro (ICFO).

Línia/programa: Arqueologia clàssica i ciències de l'antiguitat. Fonts textuais, epigrafia i numismàtica.

- Epigrafia i suports a la Hispània Citerior. 2010-2016.

Investigadora principal: Diana Gorostidi (URV-ICAC).

Investigadors col·laboradors: Jordi López, Hernando Royo, Isabel Rodà (UAB-ICAC) i Anna Gutiérrez García-M. (IRAMAT-CRP2A UMR 5060 CNRS - Université de Bordeaux Montaigne).

Participació en projectes d'altres entitats

- *Marmora Hispaniae*. Explotación, uso y difusión de la caliza de Esejón en la Hispania romana (HAR2013-44971-P). 2014-2016.

Investigador principal: Virginia García-Entero (UNED)

Investigadors participants: Sergio Vidal (MAN-UNED), María Peréz (UNED), Yolanda Peña, Ana Zarco i Raül Aranda.

Col·laboradors ICAC: Ana de Mesa i Hernando Royo.

PUBLICACIONS

Articles en altres revistes

- Brilli, M.; Giustini, F.; Conte, A. M.; Lapuente, P.; Quarta, G.; Royo, H.; Scardozzi, G.; Belardi, G., "Petrography, geochemistry,

and cathodoluminescence of ancient white marble from quarries in the southern Phrygia and northern Caria regions of Turkey: Considerations of provenance discrimination”, *Journal of Archaeological Science: Reports*, 4, p. 124-142.

Capítols de llibre

- Rodà de Llanza, I.; Royo Plumed, H., “L. Herennius Optatus, fabricante de tegulae” a Caballeros Rufino, A.; Melchor Gil, E. (eds.), *De Roma a las Provincias: las élites como instrumento de proyección de Roma. Serie Historia y Geografía 287*, Universidad de Sevilla y Universidad de Córdoba, p. 313-340.

Articles en actes de congrés

- Andreu Pintado, J.; Royo Plumed, H.; Lapuente, P.; Brilli, M., “Imported marbles found in three Roman cities of the territory of “Cinco Villas” (Zaragoza), north of Hispania Citerior” a Pensabene, P.; Gasparini, E. (eds.), *Interdisciplinary Studies on Ancient Stone. ASMOSIA X. Proceedings of the Tenth International Conference of ASMOSIA Association for the Study of Marble & Other Stones in Antiquity* (Roma, del 21 al 26 de maig de 2012), L’Erma di Bretschneider, Roma, p. 13-22.
- Garrido, A.; Álvarez, A.; Domènech, A.; Gutiérrez García-M., A.; Rodà, I.; Royo, H., “Marmora and other stones in the architectural decoration of early imperial Barcino (Barcelona, Spain)” a Pensabene, P.; Gasparini, E. (eds.), *Interdisciplinary Studies on Ancient Stone. ASMOSIA X. Proceedings of the Tenth International Conference of ASMOSIA Association for the Study of Marble & Other Stones in Antiquity* (Roma, del 21 al 26 de maig de 2012), L’Erma di Bretschneider, Roma, p. 135-142.
- González Soutelo, S.; Gutiérrez García-M., A.; Royo Plumed, H., “El mármol de O Incio: proyecto de caracterización, estudio de la explotación y uso de un marmor local en la Galicia romana” a Álvarez, J. M.; Nogales, T.; Rodà, I. (eds.), *Actas XVIII Congreso Internacional de Arqueología Clásica. Centro y periferia en el mundo clásico* (Mèrida, del 13 al 17 de maig de 2013), Museo Nacional de Arte Romano, Mèrida, p. 323-326.
- Lapuente, P.; Royo, H.; Cuchí, J. A.; Justes, J.; Preite-Martínez, M., “Local stones and marbles found in the territory of “Alto Aragón” (Hispania), in Roman times” a Pensabene, P.; Gasparini, E. (eds.), *Interdisciplinary Studies on Ancient Stone. ASMOSIA X. Proceedings of the Tenth International Conference of ASMOSIA Association for the Study of Marble & Other Stones in Antiquity* (Roma, del 21 al 26 de maig de 2012), L’Erma di Bretschneider, Roma, p. 191-200.
- Lapuente, P.; Álvarez, A.; Royo, H., “Métodos analíticos en el estudio de mármol estatuario. ¿Es local o importado?” a Álvarez, J. M.; Nogales, T.; Rodà, I. (eds.), *Actas XVIII Congreso Internacional de Arqueología Clásica. Centro y periferia en el mundo clásico* (Mèrida, del 13 al 17 de maig de 2013), Museo Nacional de Arte Romano, Mèrida, p. 131-134.
- Nogales-Basarrate, T.; Lapuente, P.; Royo, H.; Preite-Martínez, M., “Stone materials in Lusitania reflecting the process of romanization” a Pensabene, P.; Gasparini, E. (eds.), *Interdisciplinary Studies on Ancient Stone. ASMOSIA X. Proceedings of the Tenth International Conference of ASMOSIA Association for the Study of Marble & Other Stones in Antiquity* (Roma, del 21 al 26 de maig de 2012), L’Erma di Bretschneider, Roma, p. 253-262.
- Royo, H.; Lapuente, P.; Ros, E.; Preite-Martínez, M.; Cuchí, J. A., “Discriminating criteria of Pyrenean Arties marble (Aran Valley, Catalonia) from Saint-Béat marbles: Evidence of Roman use” a Pensabene, P.; Gasparini, E. (eds.), *Interdisciplinary Studies on Ancient Stone. ASMOSIA X. Proceedings of the Tenth International Conference of ASMOSIA Association for*

the Study of Marble & Other Stones in Antiquity (Roma, del 21 al 26 de maig de 2012), L'Erma di Bretschneider, Roma, p. 671-680.

ACTIVITATS

Activitats científiques

- Comunicació de De Mesa, A.; Royo, H., “Arqueometría, una herramienta para la restauración de materiales pétreos”, en el marc del *Seminari internacional La conservació i restauració en l'arqueologia: una eina per a la recerca i la divulgació*, organitzat per l'ICAC, l'IPHES i l'ICRPC (Programa SUMA), el 13 de març, Tarragona.
- Comunicació de De Mesa, A.; Royo, H., “Estudio arqueométrico de los materiales constructivos de Sant Miquel d'Ègara”, en el marc de la *II Jornada tècnica La recerca arqueològica a Sant Miquel de Terrassa: art i patrimoni de la Seu d'Ègara*, organitzada per l'ICAC, l'Ajuntament de Terrassa i el Museu de Terrassa, el 23 de març, Terrassa.
- Comunicació de Royo Plumed, H., “¿Qué analizar para conocer la procedencia del mármol blanco estatuario?”, en el marc del *7º Ciclo Conferencias y Seminarios de Doctorado en Geología 2014-2015*, organitzat per la Comisión Académica del Programa del Doctorado en Geología. Departamento de Ciencias de la Tierra de la Universidad de Zaragoza, el 30 d'abril, Saragossa.
- Ponència de Gutiérrez García-M., A.; Royo Plumed, H.; González Soutelo, S., “New data on Spanish marbles: the case of Gallaecia (NW Spain)”, en el marc de la *ASMOSIA XI International Conference of Association for the Study of Marble & Other Stones In Antiquity*, organitzada per l'Association for the Study of Marble & Other Stones in Antiquity, del 18 al 22 de maig, Split (Croàcia).
- Ponència de Lapuente, P.; Nogales-Basarrate, T.; Royo, H.; Brilli, M., “Grey and greyish banded marbles from Estremoz Anticline in Lusitania”, en el marc de la *ASMOSIA XI International Conference of Association for the Study of Marble & Other Stones In Antiquity*, organitzada per l'Association for the Study of Marble & Other Stones in Antiquity, del 18 al 22 de maig, Split (Croàcia).
- Ponència de Royo, H.; Lapuente, P.; Cuchí, J. A.; Brilli, M.; Savin, M.-C., “Updated characterization of the white and greyish Saint-Béat marbles. Parameters of its discrimination from classical marbles”, en el marc de la *ASMOSIA XI International Conference of Association for the Study of Marble & Other Stones In Antiquity*, organitzada per l'Association for the Study of Marble & Other Stones in Antiquity, del 18 al 22 de maig, Split (Croàcia).
- Ponència d'Àlvarez, A.; de Mesa, A.; Gutiérrez García-M.; Lapuente, P.; Rodà, I.; Royo, H., “MARMOR LAPISQVE, a new web database catalogue. A reference of Hispanic stone materials used in antiquity”, en el marc de la *ASMOSIA XI International Conference of Association for the Study of Marble & Other Stones In Antiquity*, organitzada per l'Association for the Study of Marble & Other Stones in Antiquity, del 18 al 22 de maig, Split (Croàcia).
- Pòster de Casas, L.; Royo, H.; Laridhi, N.; Moreno-Vide, M.; Àlvarez, A., “Additional cathodoluminescence measurements to determine the provenance of marble sculptures from the National Museum of Carthage (Tunisia)”, en el marc de la *ASMOSIA XI International Conference of Association for the Study of Marble & Other Stones In Antiquity*, organitzada per l'Association for the Study of Marble & Other Stones in Antiquity, del 18 al 22 de maig, Split (Croàcia).
- Pòster de Royo, H.; de Mesa, A.; Brilli, M., “White and grey marbles in Roman and late antiquity times in the province of Toledo (Spain). Archaeometric characterization”, en el marc de la *ASMOSIA XI International Conference of Association for the Study of Marble & Other*

Stones In Antiquity, organitzada per l'Association for the Study of Marble & Other Stones in Antiquity, del 18 al 22 de maig, Split (Croàcia).

- Ponència de Lapuente, P.; Nogales, T.; Royo, H.; Brilli, M., “Estudio de la procedencia del mármol en piezas romanas del SW Peninsular. Casos importados frente a locales”, en el marc del *XI Congreso Ibérico de Arqueometría*, organitzat per la Universidade de Évora, del 14 al 16 d'octubre, Évora (Portugal).
- Pòster de Savin, M.-C.; Gutiérrez García-M., A.; Royo Plumed, H.; González Soutelo, S., “Propuesta de desarrollo metodológico para la caracterización de los mármoles. Integración de la espectrofotometría al estudio de los mármoles”, en el marc del *XI Congreso Ibérico de Arqueometría*, organitzat pel Laboratorio HERCULES. Universidad de Évora. SAPaC, del 14 al 16 d'octubre, Évora (Portugal).
- Pòster de Royo Plumed, H.; Cuchí Oterino, J. A.; Alagón Castán, A.; Lapuente, P.; Brilli, M., “Estudio arqueométrico de un conjunto romano de placas de mármol halladas en un solar de Osca”, en el marc del *I Congreso de Arqueología y Patrimonio Aragonés (CAPA 2015)*, organitzat pel Colegio Oficial de Doctores y Licenciados en Filosofía y Letras y en Ciencias de Aragón. Grupo URBS / PPVE / IUCA, Universidad de Zaragoza, del 24 al 25 de novembre, Saragossa.
- Ponència de Lapuente, P.; Royo Plumed, H.; Brilli, M., “Mármoles escultóricos romanos del patrimonio de Aragón. Nuevas aportaciones arqueométricas”, en el marc del *I Congreso de Arqueología y Patrimonio Aragonés (CAPA 2015)*, organitzat pel Colegio Oficial de Doctores y Licenciados en Filosofía y Letras y en Ciencias de Aragón. Grupo URBS / PPVE / IUCA, Universidad de Zaragoza, del 24 al 25 de novembre, Saragossa.
- Comunicació de Lapuente, P.; Royo, H., “Cathodoluminescence for the characterization of ancient marble: problems and research perspective”, en el marc del *Seminario “Cave e cantieri antichi d'Asia Minore. Ricerche su Hierapolis di Frigia e altre città dell'Anatolia sud-occidentale: archeologia, archeometria, conservazione*, organitzat pel Kunsthistorisches Institut in Florenz i el Max-Planck-Institut, del 2 al 4 de desembre, Roma (Itàlia).

Activitats de difusió i transferència

- 23 d'abril: Xerrada divulgativa de De Mesa Gárate, A.; Royo Plumed, H., “Només dues pedres”, en el marc del *Festival de Sant Jordi 2015*, organitzat per l'Institut Sant Pere i Sant Pau, del 20 al 24 d'abril, Tarragona.

DOCÈNCIA

- Professor del curs de formació a professorat *Arqueometria: distingint les pedres de l'antiguitat. Marmora romana*, organitzat per l'ICAC i el Programa CTM del Departament d'Ensenyament de la Generalitat de Catalunya a Tarragona, el 9 i l'11 de febrer.
- Professor de les assignatures *Arqueometria. Materials transformats/no transformats* del Màster en Arqueologia Clàssica (UAB-URV-ICAC).

ALTRES

- Guanyador del II Premi Norman Herz pel pòster “White and grey marbles in Roman and Late Antiquity in the Province of Toledo (Spain). Archaeometric characterization” de Royo, H.; de Mesa, A.; Brilli, M., presentat a la *ASMOSIA XI International Conference of Association for the Study of Marble & Other Stones In Antiquity*, organitzada per l'Association for the Study of Marble & Other Stones in Antiquity, del 18 al 22 de maig, Split (Croàcia).

Serveis científicotècnics

Centre de documentació i biblioteca

El Centre de documentació i biblioteca de l'ICAC compta amb un fons documental integrat per monografies, publicacions periòdiques, materials audiovisuals i bases de dades. Aquest fons disposa també de dues col·leccions úniques, el llegat del Dr. Pere de Palol, i la biblioteca i el llegat fotogràfic del Dr. Gustav A. Gamer.

Objectius

- Donar suport bibliogràfic a les diferents línies de recerca i ser un punt de referència per als investigadors.
- Gestionar i mantenir l'arxiu documental intern de l'Institut.
- Custodiar la informació científica generada pels investigadors.
- Custodiar els llegats bibliogràfics.
- Cooperar amb altres biblioteques de centres especialitats en arqueologia i establir sistemes d'intercanvi bibliogràfic.
- Difondre les publicacions entre els principals distribuïdors nacionals i internacionals.

Activitats

El fons documental el conformen 23.972 ítems, dels quals 457 han arribat durant l'any 2015.

Quant al préstec, durant el 2015 s'han realitzat 365 transaccions, un 75% de les quals són peticions externes.

L'arxiu historicoadministratiu de l'Institut ha incrementat en un 15% el nombre de documents, i arriba als 27.095.

La Beca de difusió de la figura del Dr. Palol de la Diputació de Girona i l'Ajuntament d'Agullana ha eixamplat la difusió del Fons del Dr. Palol. A finals de 2015 se n'ha convocat la segona edició, en la qual l'Institut ha participat com a jurat. D'altra banda, investigadors aliens a l'Institut han consultat materials d'aquest fons referents a Son Peretó, l'Illa del Rei i els mosaics sepulcrales paleocristians. En total s'han consultat 285 documents i se n'ha sol·licitat la reproducció de 8.

El 2015 s'han intercanviat publicacions amb 265 centres, fet que resulta fonamental per a incrementar el nostre fons bibliogràfic i augmentar la visibilitat de les nostres publicacions.

Des del Centre de documentació es fa difusió de les publicacions editades per l'Institut a *Histara-Les comptes rendus*, de la Université Paris-Sorbonne i als principals distribuïdors (Pórtico, Casalini, etc.). Durant el 2015 s'han sol·licitat 2 títols per a ser ressenyats en diferents publicacions i s'han distribuït 858 exemplars.

Finalment, el treball col·laboratiu amb el Servei de Biblioteques de la URV ens ha permès incorporar dos nous serveis per als nostre personal: l'accés com a usuaris de ple dret al PUC (Préstec Universitari Consorcial) i la possibilitat de fer préstec d'espais i equipaments de la Universitat (sales de treball, càmeres de foto i vídeo o portàtils, entre d'altres).

Política d'accés obert i Recercat

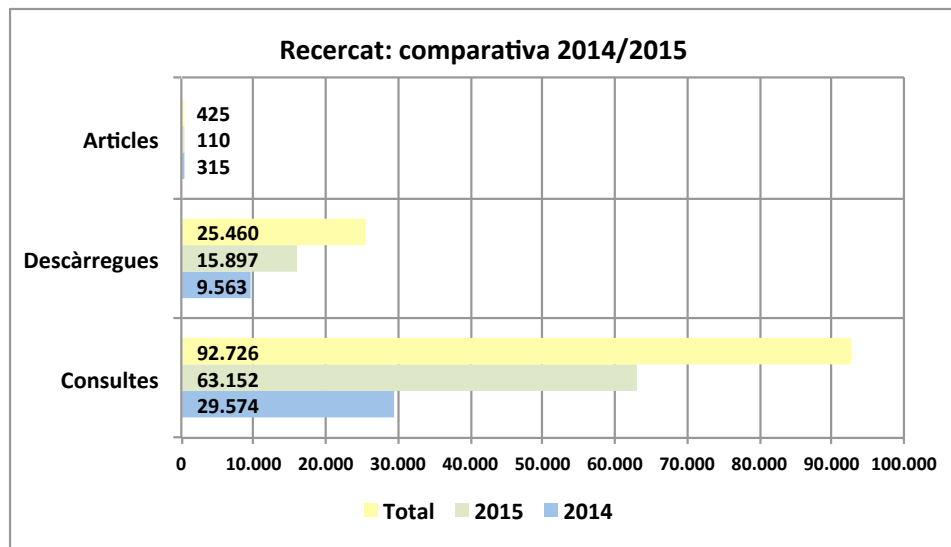
Amb l'objectiu d'incrementar la visibilitat nacional i internacional de la investigació de l'Institut, augmentar l'impacte del personal investigador, evidenciar l'excel·lència en la qualitat de la recerca i vetllar pel compliment de la legislació vigent, l'Institut va aprovar el mes de març la seva política d'accés obert.

Fruit d'aquesta dinàmica en matèria d'accés obert, l'Institut es va incorporar a Recercat, el Dipòsit de la Recerca de Catalunya a finals de 2013.

- L'ICAC hi ha contribuït amb 425 documents a text complet.
- Dels 43 centres CERCA, l'ICAC és l'únic institut de lletres que hi és present, i genera més d'un **30%** de la documentació.
- En nombre de documents és el segon centre, per davant de l'Institut de Recerca i Tecnologia Agroalimentàries (IRTA), i només darrera del Centre de Recerca Matemàtica (CRM).

Els 425 documents de l'Institut han rebut 63.152 consultes i han registrat 15.897 descàrregues al llarg del 2015. La ràtio de descàrrega per consulta supera el 25%.

Respecte del 2014, les consultes han tingut un increment del 114% i les descàrregues, d'un 66%.

Unitat de Documentació Gràfica (UDG)

La Unitat de Documentació Gràfica és un grup de treball de l'ICAC que cobreix les necessitats internes de l'Institut en aquest camp. També fa recerca sobre la millora metodològica i la implementació de les noves tecnologies en el camp de la documentació gràfica per augmentar l'eficàcia de la seva feina i, sobretot, aportar noves vies d'anàlisi i coneixement del fet arqueològic, sobretot l'arquitectònic.

L'aparició de les noves aplicacions infogràfiques i de captura massiva de dades està revolucionant tot allò vinculat a la documentació gràfica. No només en el sentit de reproduir la realitat arqueològica sinó, i sobretot, en les noves possibilitats que ofereix a l'hora d'analitzar i explicar el que s'ha entès d'aquesta realitat.

Això obliga a realitzar una cerca metodològica i epistemològica constant i a crear dinàmiques de treball amb grups d'altres disciplines que permetin afrontar amb èxit els reptes que es presenten en el camp de la documentació gràfica.

Objectius

L'objectiu primer és cobrir les necessitats de documentació gràfica que es puguin generar dins l'ICAC i oferir, en segon lloc, aquests serveis a tercers.

De forma paral·lela s'estudien noves metodologies de treball i s'analitzen els diferents avenços tecnològics sobre els camps en què som competents. La idea és tant millorar la productivitat i la qualitat de la feina feta com explorar nous productes i serveis que serveixin per donar-li un valor afegit.

Una darrera línia d'investigació és l'aprofitament científic que es pot extreure dels productes gràfics generats; com aprofitar-los i saber llegir la informació conceptual que contenen.

Activitats

Durant el 2015 la UDG ha treballat tant a Catalunya com a l'Aragó, les Balears, València i Itàlia, i ha seguit col·laborant i oferint els seus serveis tant a diferents projectes vinculats a l'ICAC com a d'altres institucions, empreses i particulars.

El suport als projectes interns de l'ICAC s'ha materialitzat en la realització de planimetries d'excavacions o suports topogràfics d'aquestes excavacions. Entre aquests cal destacar la col·laboració amb el projecte de recerca MArqHis, finançat pel Mineco i que té, entre els seus objectius, la recerca en la millora del coneixement de l'arquitectura arqueològica a partir, precisament, de la documentació gràfica. D'aquest últim projecte cal destacar la documentació integral i estudi de l'església de Sant Pere de Terrassa. També s'ha participat en la campanya d'estudi de l'Alt Pirineu duta a terme dins el projecte TerAmAr, finançat també pel Mineco.

S'ha continuat treballant en els jaciments de la ciutat romana de *Iesso* (Guissona), l'assentament romà de Puig Castellar (Biosca, la Segarra), el poblat ibèric del Castellet de Banyoles (Tivissa, Ribera d'Ebre) i l'edifici octogonal de Can Ferrerons (Premià de Mar, Maresme), entre altres de menors.

La UDG també ha realitzat diverses tasques per a tercers. Cal esmentar la planimetria de Son Peretó (Manacor, Balears), contractada pel Museu d'Història de Manacor i la documentació in-

tegral de part de la vil·la dels Munts (Altafulla, Tarragonès), contractada per l'Agència Catalana de Patrimoni Cultural de la Generalitat.

De les feines externes cal destacar les encomanades pel Ministero dei Beni Culturali italià. Es tracta de la documentació gràfica i estudi arqueològic i arquitectònic de l'aqüeducte Celimontano (*Arcus Caelimontani*) i la documentació integral i estudi arqueològic i arquitectònic del Port Fluvial del Testaccio, ambdós a Roma ciutat. El primer d'ells es va realitzar i completar el 2015 i el segon es realitzarà el 2016.

En el marc de la recerca, s'ha millorat tant els processos de captura de dades, com les metodologies d'edició d'objectes tridimensionals, per tal que, més enllà del valor documental, se signifiquin com a veritables eines de coneixement. De forma paral·lela, s'ha treballat en els sistemes de captura massiva de dades (la fotogrametria i l'escàner làser) i s'han aplicat nous programaris.

A més, la UDG col·labora amb el Grau d'Enginyeria Geodesica i topografia de la UPC, el Grau d'Arquitectura de l'Escola Tècnica Superior d'Arquitectura de la URV i l'empresa Leica-Geosystems, entre d'altres actors vinculats a la documentació gràfica, per optimitzar els fluxos de treball i per millorar-ne l'explotació.

S'han cotutoritzat i finalitzat dos projectes de final de grau dels estudiants J. Bretcha i O. Basora, del Grau d'Enginyeria Topogràfica i Geodèsica de l'Escola Tècnica Superior d'Arquitectura de Barcelona (UPC).

En el marc del conveni de col·laboració amb l'Escola Tècnica Superior d'Arquitectura de la URV, la Unitat ha participat en l'assignatura "Tècniques de representació del patrimoni arquitectònic".

La UDG ha estat convidada i ha presentat 4 ponències en el seminari internacional "Tècniques constructives i arquitectura del poder en la Tarraconense durant l'Antiguitat tardana" i en el seminari "Modelos constructivos y urbanísticos de la arquitectura de Hispania: Definición, evolución y difusión. Del período romano a la Tardía Antigüedad".

Conjunt monumental de Sant Pere de Terrassa, documentat integralment per la UDG.

Unitat d'Estudis Arqueomètrics (UEA)

L'arqueometria es basa en l'aplicació de les tècniques analítiques pròpies d'altres disciplines científiques (geologia, química, física, biologia, etc.) a l'estudi del patrimoni. Els últims anys ha anat agafant importància en el conjunt de la recerca arqueològica del nostre país. Actualment, els estudis arqueomètrics són imprescindibles per obtenir un tipus de dades que, un cop interpretades, amplien de forma significativa la informació històrica que proporcionen els materials arqueològics. La caracterització de materials inorgànics ha estat un dels pioners, ja que aquests materials, sobretot ceràmics però també lapidis i metàl·lics, són els que més sovint perviuen en el registre arqueològic o com a suport de produccions artístiques.

L'actuació de la UEA es divideix en tres grans àrees: suport a la recerca, recerca i innovació, i docència.

Objectius

El suport a la recerca és l'objectiu principal de la UEA, i s'orienta a donar suport als arqueòlegs i oferir els seus serveis a institucions públiques, d'aquí i estrangeres, i a empreses privades relacionades amb la gestió del patrimoni, l'arqueologia o la restauració.

Paral·lelament, la Unitat du a terme projectes d'investigació relacionats amb el seu àmbit, i que proporcionen un coneixement millor dels materials inorgànics utilitzats en l'antiguitat. També treballa en l'optimització de les tècniques analítiques en la seva aplicació a materials arqueològics, i en l'experimentació de noves tècniques per valorar-ne la utilitat i rendibilitat arqueomètrica.

La Unitat participa en la docència avançada de manera habitual en el Màster en Arqueologia Clàssica (UAB-URV-ICAC) i també organitza, periòdicament, cursos especialitzats relacionats amb les tècniques arqueomètriques.

Activitats

El 2015 la UEA ha presentat els resultats finals del projecte de recerca de R+D+i: "La explotación y comercio de los recursos naturales al Norte de la Hispania romana: lapis, metalla, aqua", dirigit per la Dra. I. Rodà (UAB-ICAC), i ha col·laborat amb projectes de l'ICAC i amb equips de recerca d'altres institucions i universitats.

La Unitat ha participat en diverses reunions científiques amb un total de 14 intervencions:

- XI International Conference ASMOSIA XI Association for the Study of Marble & Other Stones In Antiquity (Split, Croàcia).
- XIV Colloque international sur l'art provincial romain. Iconographie du quotidien dans l'art provincial romain. Modèles régionaux (Dijon, França).
- Seminario de Investigación sobre las Termas Marítimas y el Doríforo de Baelo Claudia, Un singular hallazgo (Cadix).
- II Congrés Internacional d'Arqueologia i Món Antic. Tarraco Biennal (Tarragona).
- Seminario Cave e cantieri antichi d'Asia Minore. Ricerche su Hierapolis di Frigia e altre città dell'Anatolia sud-occidentale: archeologia, archeometria, conservazione (Roma, Italia).

- I Congreso de Arqueología y Patrimonio Aragonés (CAPA 2015) (Saragossa).
- XI Congresso Ibérico de Arqueometria (Évora, Portugal).
- II Jornada tècnica Art i Patrimoni de la Seu d'Ègara: La recerca arqueològica a Sant Miquel de Terrassa (Terrassa).
- Seminari internacional La conservació i restauració en l'arqueologia: una eina per a la recerca i la divulgació (Tarragona).

La Unitat també ha impartit aquestes sessions en aquests dos cursos:

- XXVI Cursos de Verano de la UNED “In mille genera marmora: la explotación de las canteras en la Hispania romana”.
- Curs de formació per a professors “Arqueometria: distingint les pedres de l'antiguitat. *Marmora romana*”.

La UEA han realitzat o ha iniciat l'estudi per els següents informes per a tercers:

- Anàlisi de 15 mostres ceràmiques d'àmfores trobades a Catalunya: Barcelona (c. Foneria), el Vendrell (Tomovi), Vilanova i la Geltrú (Darró), Valls (Vil·la del Vilar i Fonts Caldes), Alcover (Vila Sec), Riudoms (Timba del Castellot i Mas d'en Corts), Reus (Mas de Rofes, Antigons i Mas de Gonandí) i la Selva del Camp (Barranc de Sales), per encàrrec del Dr. C. Carreras (UAB), en el marc del Projecte Batista Roca.
- Anàlisi de 15 mostres ceràmiques d'àmfores trobades als jaciments romans d'Aragó: Saragossa (c. Reconquista); i a Catalunya: Cambrils (La Llosa) i el Papiol (Can Tintorer), per encàrrec del Dr. C. Carreras (UAB), en el marc del projecte Batista Roca.
- Anàlisi d'un conjunt de 37 mostres de fragments escultòrics procedents de viles de l'entorn de Antequera, per encàrrec del Dr. J. Beltrán (Universidad de Sevilla). [En curs]
- Anàlisi d'un conjunt de 7 mostres de fragments escultòrics procedents de Malaca, per encàrrec del Dr. J. Beltrán y P. Oliva (Universidad de Sevilla). [En curs]
- Anàlisi d'un conjunt de 5 mostres de fragments escultòrics procedents del jaciment de Lucentum, per encàrrec de la Dra. B. Soler (Universidad de Murcia). [En curs]
- Anàlisi de 2 mostres de tesselles elaborades en materials lapidis trobats en diversos contextos estratigràfics durant les campanyes de 2014 del jaciment de Puig Castellar (Biosca), per encàrrec del Dr. Joaquim Pera (UAB). [En curs]
- Anàlisi de 3 mostres de marbre d'un conjunt escultòric trobat en el jaciment romà de Torrejones (Yecla, Múrcia), per encàrrec del Dr. J. M. Noguera (Universidad de Murcia). [En curs]
- Estudi preliminar i selecció de mostres per analitzar d'un conjunt de peces lapidis procedents del jaciment de Noheda (Cuenca), per encàrrec del Dr. M. A. Valero. [En curs]

Dins dels projectes de l'ICAC, s'han fet els treballs següents:

- “El jaciment romà de Can Tacó i el seu entorn (Montmeló - Montornès del Vallès, Vallès Oriental)”, dirigit pel Dr. J. Guitart (UAB-ICAC): anàlisi d'un conjunt de tesselles de materials lapidis trobades al jaciment de Can Tacó-Turó d'en Roina.
- “*Amphorae ex Hispania*”, dirigit pel Dr. R. Jàrraga (ICAC): anàlisi de mostres d'àmfores procedents de diversos jaciments productors d'àmfores de la península ibèrica (Espanya i Portugal).
- “Projecte de recerca arqueològica al conjunt de les esglésies de Sant Pere de Terrassa. Vallès Occidental. Antiga Ègara”, dirigit pel Dr. J. M. Macias (ICAC): anàlisi de morters, i materials lapidis en el complex episcopal de Terrassa (Tarragona).

- “Projecte de recerca arqueològica al recinte de culte de la seu del *Concilium Prouvinciae Hispaniae Citerioris*. Tarragona (Tarragonès). (Tarraco, Hispània Citerior)”, dirigit pel Dr. J. M. Macias (ICAC): anàlisi de materials lapidis de Sant Fructuós i la Catedral de Tarragona.
- Anàlisis complementàries d'EDX, RDX i espectrofotometria de mostres de referència de marbre de pedrera d'ambdós vessants dels Pirineus, en el marc de la tesi doctoral “*Mármoles Asociados a la Falla Norpirenaica y al Nappe des Marbres: Caracterización y uso en la Tarraconensis*”, d'H. Royo (ICAC).

D'altra banda, la UEA ha treballat amb l'equip d'investigació “Arqueometria i Produccions Artístiques”, en què la Dra. I. Rodà n'és la responsable (Grup de recerca MIRMED-GIAC): anàlisi petrogràfic i per catodoluminiscència, a més d'isòtops de carboni i oxigen, de 8 mostres escultòriques (retrats) dipositats al Museo del Prado, per encàrrec de la Dra. M. Claveria (UAB); estudi fotogràfic i macroscòpic de suports epigràfics a Tàrraco elaborats en Luni-Carrara, per encàrrec de la Dra. D. Gorostidi (ICAC-URV); anàlisi de materials lapidis dipositats als magatzems del MUHBA (Barcelona), procedents de diversos enclavaments de la Barcelona romana, per encàrrec dels Drs. De Mesa, Royo i Rodà.

Estudi de la cripta de la Basílica de Sant Fructuós, a Tarragona.

Mostreig de materials del conjunt episcopal de Terrassa.

Formació avançada

Màster en Arqueologia Clàssica (URV-UAB-ICAC)

L'objectiu del Màster és oferir als estudiants una formació metodològica i específica en les principals línies de recerca en arqueologia protohistòrica, grecoromana i de l'antiguitat tardana; centrades en els estudis de les societats mediterrànies antigues.

El curs 2014-2015 s'ha impartit la segona edició del pla d'estudis del Màster en Arqueologia Clàssica, i el curs 2015-2016 ha iniciat la formació amb una tercera promoció d'estudiants. El màster té una càrrega de 90 crèdits ECTS i està organitzat per la UAB, la URV i l'ICAC.

	Alumnes de 1r curs	Alumnes de 2n curs
2014-2015	14	10
2015-2016	13	17

En finalitzar el curs 2014-2015 la Comissió de coordinació del Màster en Arqueologia Clàssica va avaluar 9 treballs de fi de màster (TFM).

Beques d'iniciació a la recerca (BIR)

Al 2015 l'ICAC ha concedit 8 beques d'iniciació a la recerca (BIR) a estudiants del Màster en Arqueologia Clàssica per completar la seva formació avançada mitjançant la col·laboració en equips de recerca de l'ICAC i alhora introduir-los en la investigació a través del TFM. Aquestes beques estan pensades pels estudiants de 1r curs i són vigents fins a la presentació del TFM.

Doctorat en Arqueologia Clàssica

Continua el programa de Doctorat interuniversitari en Arqueologia Clàssica (URV, ICAC i UAB), coordinat per la URV, segons el que estableix el RD 99/2011. Continua també en funcionament l'Escola de Doctorat a la URV, que coordina tots els programes de doctorat en què participa l'ICAC establerts en els RD 56/2005, RD1393/2007 i RD 778/1998.

El nombre total d'alumnes matriculats durant el 2015 al programa de doctorat és de 22, dels quals 5 han llegit la tesi.

Durant el 2015 els investigadors de l'ICAC han dirigit 25 tesis, dels quals 3 estan en el marc d'altres programes de doctorat aliens a l'Institut.

Tesis doctorals llegides el 2015 dirigides per investigadors de l'ICAC

Nom i cognoms	Títol	Director/s
Joan Francesc Clariana Roig	La terra sigil·lada sud-gàl·lica de la vil·la romana de Torre Llauder (Mataró, el Maresme)	M. Prevosti (ICAC) i R. Jàrraga (ICAC)
Ferran Gris Jeremias	L'edifici pública a la Hispània romana: arquitectura i inserció urbana	J. Ruiz de Arbulo (URV-ICAC) i R. Mar (URV)
Adalberto Ottati	L'Accademia di Villa Adriana: spazi, ambienti e funzioni del cd. Piccolo Palazzo	I. Rodà (UAB-ICAC) i P. Pensabene (Universit� di Roma "La Sapienza")
Manuel Parada López de Corselas	Arquitectura e iconografia en el Alto Imperio Romano: portadas monumentales y otros motivos de prestigio	I. Rodà (UAB-ICAC) i J. C. Ruiz Souza (UCM)
Josep M. Puche Fontanilles	<i>Ars Sine Scientia Nihil Est</i> . Nous fonaments per a una vella praxi. Dibuixar l'arquitectura en arqueologia	J. Guitart (UAB-ICAC)

Tesis doctorals en curs dirigides per investigadors de l'ICAC

Nom i cognoms	T�t�l	Director/s
Margaret Amundson	Comerç d'àmfores romanes a l'illa de Menorca	J. Ruiz de Arbulo (URV-ICAC)
Ricardo Blanco López	El peonis, poble de la Illiria	J. Carruesco (URV-ICAC) i D. Gorostidi (URV-ICAC)
Victòria Cantarellas Sancho	Arquitectura i economia dels h�bitats rurals dels segles II-I aC a la Laietània	Josep Guitart (UAB-ICAC) i Pere Castanyer (MAC Empúries)
Antoni Josep Cartes Reverté	De la llercav�nia a l'ager <i>Dertosensis</i> : evolució de l'ocupació del territori	I. Fiz (URV-ICAC)
Ramon Ferré Anguix	D'Hibera a Dertosa	R. Jàrraga (ICAC) i J. Diloli (URV)
Maria Gemma Garcia Llinares	L'antiga Ègara: territori, ciutat i seu episcopal	J. Guitart (UAB-ICAC)

Nom i cognoms	Títol	Director/s
Xavier Gonzalo Arango	Dinàmiques en l'organització social i econòmica del territori de Tarragona en els segles VI-X	J. M. Macias (ICAC) i Ramon Martí (UAB)
Jordi Guàrdia Felip	Arqueologia urbana de <i>Iulia Libica</i>	J. Guitart (UAB-ICAC) i O. Olesti (UAB)
Julia Janicka	Iconography of Tyrrhenian amphorae	J. Carruesco (URV-ICAC)
Ada Lasheras González	El suburbi portuari de Tarraco a l'antiguitat tardana (segles III-VIII dC)	J. A. Remolà (MNAT-ICAC) i J. Ruiz de Arbulo (URV-ICAC)
Anna Moya Oller	La formació monacal a la <i>Tarraconense</i> (s. IV-VII). Una perspectiva arqueològica i historicosocial	J. Ruiz de Arbulo (URV-ICAC)
Maria Jesús Ortega Pérez	Anàlisi territorial de l'Horta, el Camp de Túria i la Ribera (València): estudi arqueomorfològic, ocupació del territori i dinàmiques del paisatge a la Plana de València	J. M. Palet (ICAC) i H. A. Orengo (University of Sheffield-URV)
Maria Núria Otero Herráiz	El poblament protohistòric a la plana occidental catalana i la seva interacció amb la vall de l'Ebre i el Pirineu	C. Belarte (ICREA-ICAC) i I. Fiz (URV-ICAC)
Carles Padrós Gómez	La implantació militar romana a Catalunya: caracterització d'espais militars al NE de la Citerior en època tardorepublicana (s. II-I a.n.e)	J. Ruiz de Arbulo (URV-ICAC) i J. Principal (MAC Barcelona)
Luciana Pocostales	Descripción y evolución de las fases de carbonato cálcico presentes en los enlucidos de cal en pasta pintados al fresco	Rodà (UAB-ICAC) i J. L. Prada (UAB-Escuela Superior de Conservació i Restauració de Béns Culturals)
Tania Polonio Alamino	Geoarqueología y dinámica de paisajes culturales altimontanos: estudio micromorfológico, formas de ocupación y pastoralismo en los Pirineos orientales	Josep M. Palet (ICAC) i M. Berguedà (SERP-UB)

Nom i cognoms	Títol	Director/s
Emilio Provinciale*	Enterraments a la Tarragona romana dels segles II a IV dC. Estudi dels esquelets: valoració antropomètrica i anàlisi de la patologia que ha deixat empremta a l'os	J. Giné (Hospital Joan XXIII) i J. M. Macias (ICAC)
Hernando Royo Plumed	Mármoles de la Cordillera Pirenaica: afloramientos norpirenaicos y asociados al "Nappe des Marbres"	M. P. Lapuente (UNIZAR-ICAC)
Maite Salagaray*	Patología, morfología y odontometría de una muestra de la población romana de la capital de la provincia <i>Hispana Citerior</i> (Tarraco-Tarragona). Siglos I-V dC	J. Giné (Hospital Joan XXIII) i J. M. Macias (ICAC)
Patricia Terrado Ortuño	<i>Portus tarraconenses</i> . Aproximació als ports marítims de la província Tarraconensis	J. Ruiz de Arbulo (URV-ICAC) i D. Gorostidi (URV-ICAC)

*Tesi matriculada en un altre programa de doctorat.

Publicacions

Comitè editorial

Juan Manuel Abascal
Universitat d'Alacant

José María Álvarez Martínez
Museo Nacional de Arte Romano, Mèrida

Carmen Aranegui
Universitat de València

Achim Arbeiter
Georg-August-Universität Göttingen, Alemanya

Jean-Charles Balty
Université Paris-Sorbonne (Paris IV), França

Francesco D'Andria
Università del Salento, Itàlia

Ella Hermon
Université Laval, Quebec, Canadà

Rosa Plana-Mallart
Université Paul-Valéry Montpellier 3, França

Lucrezia Ungaro
Sovrintendenza Capitolina, Direzione Musei, Itàlia

Susan Walker
Ashmolean Museum, Oxford, Regne Unit

Publicacions pròpies

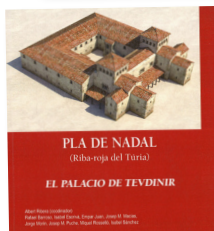
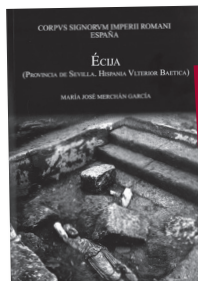
Inscriptions ibériques de les comarques de Tarragona, de Maria Isabel Panosa. Trama, 2.

Coedicions

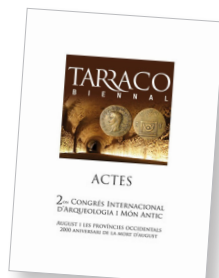
Écija (Provincia de Sevilla. Hispania Vltior Baetica), de María José Merchán García. Corpus Signorum Imperii Romani - España, I, 5. Coedició amb l'Editorial Universidad de Sevilla.

Tarraco. Arquitectura y urbanismo de una capital provincial romana. Volumen 2. La ciudad imperial, de Ricardo Mar, Joaquín Ruiz de Arbulo, David Vivó, José Alejandro Beltrán-Caballero i Ferran Gris. Coedició amb la URV.

Actas del XVIII Congreso Internacional de Arqueología Clásica "Centro y periferia en el mundo clásico" / Proceedings of the XVIIIth International Congress of Classical Archeology "Centre and periphery in the ancient world", de José María Álvarez, Trinidad Nogales i Isabel Rodà (ed.). Publicat pel Museo Nacional de Arte Romano.

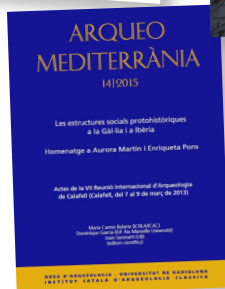
Tarraco Biennal. Actes del 2on Congrés Internacional d'Arqueologia i Món Antic August i les províncies occidentals. 2000 aniversari de la mort d'August. Tarragona, 26-29 de novembre de 2014. Edició a cura de Jordi López Vilar. Publicat per la Fundació Privada Mútua Catalana.

Col·laboracions

Pla de Nadal (Riba-roja del Túria). El palacio de Tevdinir, d'Albert Ribera (coord.). Publicat per l'Ajuntament de Riba-roja del Túria.

La serliana en el Imperio romano, de Manuel Parada López de Corseles. Publicat per "L'Erma" di Bretschneider.

Les estructures socials protohistòriques a la Gàl·lia i a Ibèria. Homenatge a Aurora Martín i Enriqueta Pons. Actes de la VII Reunió Internacional d'Arqueologia de Calafell (Calafell, 7 al 9 de març de 2013), de M. Carme Belarte, Dominique Garcia i Joan Sanmartí (ed.). Arqueomediterrània, 14. Publicat per la Universitat de Barcelona.

Presentació del segon volum de l'obra *Tarraco. Arquitectura y urbanismo de una capital provincial romana*, el maig a l'Ajuntament de Tarragona.

Activitats científiques

Seminari internacional **Estudis transdisciplinars sobre ramaderia i pastoralisme**. Organitzen l'ICAC, l'ICRPC i l'IPHES, en el marc del programa SUMA. Tarragona, 9 i 23 de febrer.

Seminari internacional **El patrimoni cultural en temps de conflictes**. Organitzen l'ICAC, l'ICRPC i l'IPHES, en el marc del programa SUMA. Barcelona, 20 de febrer.

Jornadas sobre el Pla de Nadal y los Palacios y espacios de representación en época visigoda. (Seminari del projecte I+D HAR2012-36963-C05-02). Organitzen l'ICAC, l'Ajuntament de València i l'Ajuntament de Riba-roja del Túria, 25-28 de febrer.

Internacional Medigene Seminar **Contribution to archaeological research in understanding human diseases: applications of odontological studies**. Organitza l'ICAC. Sant Cugat del Vallès, 5 de març.

Seminari internacional **La conservació i restauració en arqueologia: una eina per a la recerca i la divulgació**. Organitzen l'ICAC, l'ICRPC i l'IPHES, en el marc del programa SUMA. Tarragona, 13 de març.

II Seminari sobre epigrafia i societat a Tàrraco **Ports, rutes i navegants. Fonts per a l'estudi del port de Tàrraco**. Organitzat en el marc del Màster en Arqueologia Clàssica (URV-UAB-ICAC). Tarragona, 16 de març.

Jornada tècnica **La recerca arqueològica a Sant Miquel de Terrassa: art i patrimoni de la Seu d'Ègara** (Seminari del projecte I+D HAR2012-36963-C05-02). Organitzen l'ICAC, l'Ajuntament de Terrassa i el Museu de Terrassa. Terrassa, 23 de març.

Assistents al Seminari Internacional Tècniques constructives i arquitectura del poder en la Tarraconense durant l'Antiguitat.

II Congreso internacional de Historia del arte y arqueología. Organitza el Real Colegio de España en Bolonia i l'ICAC hi col·labora. Bolonya, 20-21 d'abril.

Annual Medigene Meeting. Organitzen l'IDIBAPS i l'ICAC. Tarragona, 16 de maig.

Conferència “**Arqueología, topografía y paisaje religioso en Sarmizegetusa (Hunedoara, Rumanía)**”, a càrrec de la doctoranda Imola Boda. Organitza l'ICAC. Tarragona, 22 de juny.

XIV Congr s d'Estudis Clàssics. Organitzen la SEEC i la UB, l'ICAC hi col·labora. Barcelona, 13-18 de juliol.

Conferència “**Roads, herds, and waters: a diachronic approach to Sant Magí de Brufaganya**”, a càrrec de Graham Roderik Jones. Organitza l'ICAC. Tarragona, 8 de setembre.

Modelos constructivos y urbanísticos de la arquitectura de Hispania: definición, evolución y difusión. Del periodo romano a la Tard  Antigi edad (Seminari final del projecte I+D HAR2012-36963-C05-02). Organitzen l'ICAC, el CSIC, la UAM i el IAM. Madrid, 29-30 d'octubre.

Seminari internacional **Tècniques constructives i arquitectura de poder en la Tarraconense durant l'Antiguitat tardana.** (Seminari del projecte I+D HAR2012-36963-C05-02). Organitza l'ICAC. Tarragona, 19-20 de novembre.

XI Fòrum Auriga. Organitza la revista *Auriga* i l'ICAC hi col·labora. Vilafranca del Penedès, 20-21 de novembre.

I Jornades de Joves Investigadors **Fonts textuais i recerca arqueol gica.** Organitzen l'ICAC i la URV. Tarragona, 30 de novembre.

Seminari internacional **The Ovoid Amphorae in the Central and Western Mediterranean.** Organitza la Universidad de Sevilla i l'ICAC hi col·labora. Sevilla, 10-11 de desembre.

Conferenciants i coordinadors de les I Jornades de Joves Investigadors.

Difusió i transferència

Curs de formació per a professors **Arqueologia de la infantesa**. Organitzen el Camp d'Aprenentatge de Tarragona i l'ICAC. Tarragona, 2-7 de febrer.

Curs de formació per a professors **Arqueometria: distingint les pedres de l'antiguitat. Marmora romana**. Organitza l'ICAC en el marc de Programa de formació Científica, Tecnològica i Matemàtica del Departament d'Ensenyament. Tarragona, 9 i 11 de febrer.

Jornada de portes obertes a Sant Pau de Riu-sec. Organitzen l'Ajuntament de Sabadell, la UAB i l'ICAC. Sant Pau de Riu-sec, 22 de març.

Novum: Festa de la Ciència, Tecnologia i Innovació. Organitza l'Institut de Cultura de Barcelona i l'ICAC hi col·labora. Barcelona, 23 i 25 d'abril.

En el marc de la XVII edició del festival romà Tarraco Viva (Tarragona, 4-17 de maig):

- **V Passejada arqueològica pel circ de Tarragona**. Organitzen l'ICAC i l'APLEC. 8 i 15 de maig.
- **VIII Cicle de Documentals Arqueològics**. Organitzen l'ICAC i el FICAB. 13-15 de maig.
- Estand institucional en la **XIII Fira Internacional de museus i jaciments arqueològics d'època romana**. Organitza Tarraco Viva i hi participen l'ICRPC i l'ICAC. 15-17 de maig.

Curs de cultura clàssica **Odissea** (4a edició). Organitza l'APLEC i l'ICAC hi col·labora:

- Concurs en línia, febrer.
- Lliurament de premis. Tarragona, 15 de maig.

Activitat **El vi a l'antiga Roma**. Organitza el Jaciment arqueològic de Can Tacó-Turó d'en Roina en el marc de la **Nit dels Museus** i l'ICAC hi col·labora. Montmeló-Montornès del Vallès, 16 de maig.

Estand institucional sobre **Arqueologia Romana** en el **Festival Antiga Mediterrània**. Organitza l'Institut d'Estudis Balearics. Palma de Mallorca, 30-31 de maig.

Visita dels alumnes de l'escola Solc a la biblioteca de l'ICAC.

XI Curs d'arqueologia de Guissona. Ciutat Romana de Iesso. Organitzen el Museu de Guissona, la UAB i l'ICAC. Guissona, 6-17 de juliol.

Representació teatralitzada de la **Passió de Sant Fructuós**. Organitza l'Associació Cultural Sant Fructuós i l'ICAC hi col·labora. Tarragona, 10-12 de juliol.

Concurs internacional **Un mar de paraules** (8a edició). Organitza la Fundació Anna Lindh i l'EMED i l'ICAC hi participa. Tarragona, 16 d'octubre.

Conferència **"From Amateur to Professional: the Origins of Classical Archaeology in the United States"**, a càrrec del professor Steven Dyson (University of Buffalo). Organitzen l'ICAC i la URV. Tarragona, 24 de novembre.

Tàrraco, un passat ple de futur. Jornada sobre projectes pel patrimoni històric de Tàrraco en el marc del XV de Tàrraco Patrimoni de la humanitat. Organitza l'Ajuntament de Tarragona i l'ICAC hi col·labora. Tarragona, 26 de novembre.

Xerrada **"Què és l'Arqueologia"** i visita a les instal·lacions de l'ICAC en el marc del projecte de transferència del coneixement **"Solcant la història"**. Organitzen l'escola d'educació especial Solc i l'ICAC. Tarragona, 11 de desembre.

Presència als mitjans de comunicació

282 aparicions en premsa escrita i digital, ràdio i televisió.

Archeonea, butlletí electrònic de l'ICAC: **10 números bilingües** publicats, del número 43 al 52. En català i en castellà.

Toquem pedra, espai quinzenal de divulgació de l'arqueologia clàssica a Tarragona Ràdio: **21 programes** emesos, del número 24 al 44, amb participació de **47 experts**. En línia.

Gravació del programa *Toquem pedra* a l'aqüeducte de les Ferreres.

Institut Català d'Arqueologia Clàssica
Plaça d'en Rovellat, s/n - 43003 Tarragona
Telèfon: 977 24 91 33 - Fax: 977 22 44 01
www.icac.cat / info@icac.cat

